

Sorina BOTIȘ

ECONOMIE MONETARĂ.

Caiet de aplicații pentru seminar și licență

Editura
Universității
Transilvania
din Brașov

2024

EDITURA UNIVERSITĂȚII TRANSILVANIA DIN BRAȘOV

Adresa: Str. Iuliu Maniu nr. 41A
500091 Brașov
Tel.: 0268 476 050
Fax: 0268 476 051
E-mail: editura@unitbv.ro

Editură recunoscută CNCSIS, cod 81

ISBN 978-606-19-1771-6 (ebook)

Copyright © Autorul, 2024

Lucrarea a fost avizată și aprobată în cadrul Departamentului de Finanțe, contabilitate și teorie economică al Facultății de Științe economice și administrarea afacerilor a Universității Transilvania din Brașov.

CUPRINS

CUVÂNT - ÎNAINTE.....	5
CAPITOLUL 1. TESTE GRILĂ PENTRU VERIFICAREA CUNOȘTIȚELOR LA DISCIPLINA ECONOMIE MONETARĂ	7
1.1. REPERE TEORETICE.....	8
1.2. TESTE GRILĂ	34
1.3. RĂSPUNSURI.....	54
CAPITOLUL 2. APLICAȚII PROPUSE.....	55
CAPITOLUL 3. EXEMPLE DE SUBIECTE PENTRU EXAMENUL DE LICENȚĂ LA DISCIPLINA <i>ECONOMIE MONETARĂ</i>.....	96
CAPITOLUL 4. GLOSAR DE TERMENI MONETAR-BANCARI.....	103
Bibliografie.....	180
Webografie	185

Sorina BOTIȘ

Cuvânt - înainte

Lucrarea „**Economie monetară. Caiet de aplicații pentru seminar și licență**” este concepută ca un instrument de lucru util și practic, adresându-se studenților care urmează ciclul de licență al profilului economic, cu precădere celor din domeniul financiar-bancar.

Aceasta se dorește a fi o sinteză a noțiunilor dobândite pe parcursul studierii disciplinelor „Economie monetară,” „Operațiunile instituțiilor de credit” și „Gestiune bancară,” care să le asigure continuitate și suport pentru abordarea modului în care noțiunile teoretice studiate se regăsesc în realitatea monetară și bancară imediată, iar cea mai potrivită modalitate de a le înțelege și fixa este prin aplicații și studii de caz.

Întrucât îndemnul meu permanent adresat studenților este de a-și forma și dezvolta spiritul critic, de a deveni atenți la evoluțiile actuale din contextul monetar, am considerat necesar să vin în întâmpinarea acestei cerințe cu o prezentare a dinamicii principalilor indicatori monetari, solicitând analiza și interpretarea acestora, după o prealabilă însușire și testare a problematicii teoretice.

Pentru a facilita înțelegerea și folosirea corectă a limbajului monetar, am considerat oportună atașarea unui glosar de termeni specifici acestuia, cu echivalent în limba engleză, încurajând astfel studiul materialelor de specialitate în această limbă.

Materialul din această secțiune provine dintr-o publicație personală anterioară; Sorina Botiș *Dicționar de termeni monetar-bancari*, Editura Universității Transilvania din Brașov, 2012, ISBN 978-606-19-0170-8.

Doresc să mulțumesc studenților mei pentru dialogul permanent și sugestiile lor pertinente care, alături de dorința și efortul meu de a le face înțelegerea cât mai ușoară și atractivă, au construit această lucrare sub forma unui sprijin important în pregătirea lor ca viitori specialiști în domeniul financiar bancar.

Sorina Botiș

CAPITOLUL 1

TESTE GRILĂ PENTRU VERIFICAREA CUNOȘTIȚELOR LA DISCIPLINA ECONOMIE MONETARĂ

Competențe de specialitate:

- înțelegerea noțiunii de unitate monetară;
- înțelegerea conținutului și a importanței noțiunii de etalon monetar în stabilirea valorii paritare a unei unități monetare;
- identificarea principalelor tipuri de instrument de schimb;
- înțelegerea noțiunii de putere de cumpărare și a modului de determinare a acesteia;
- înțelegerea importanței și a modului în care puterea de cumpărare determină și influențează valoarea paritară a monedei și paritatea monetară;
- formula de calcul a puterii de cumpărare interne a monedei;
- înțelegerea noțiunii de putere de cumpărare externă;
- formula după care se calculează puterea de cumpărare externă;
- înțelegerea noțiunii de monedă coș sau valută compozită;
- înțelegerea metodei de calcul a valorii unei monede de tip coș, într-o unitate monetară aparținând coșului valutar;
- înțelegerea metodei de calcul a valorii unei monede de tip coș, în unitatea monetară care nu aparține coșului valutar;
- înțelegerea tipului de operațiuni intermediare de o valută compozită;
- înțelegerea noțiunii de rezervă minimă obligatorie și a modului în care variația procentului rezervei minime obligatorii influențează lichiditatea pe piața bancară;
- înțelegerea noțiunilor de scont și rescont;

1.1. REPERE TEORETICE

•PUTEREA DE CUMPĂRARE A MONEDEI

•PUTEREA DE CUMPĂRARE INTERNĂ A MONEDEI

Puterea de cumpărare a unei unități monetare, respectiv valoarea acesteia, se definește ca fiind volumul mărfurilor și serviciilor achiziționate cu respectiva unitate monetară, mărimea ei decurgând astfel, din nivelul prețurilor.

În calitate de etalon monetar, puterea de cumpărare internă determină valoarea paritară a unei unități monetare, depinzând de condițiile specifice din economie, de nivelul certitudinii, de eficiența și de încrederea pe care atât populația cât și agenții economici o au în moneda națională

Astfel, puterea de cumpărare internă a monedei, respectiv valoarea sa paritară, este într-o relație invers proporțională cu nivelul prețurilor, relația prin care se determină fiind:

$$P_c = 1 / P_r^1$$

Notăm cu:

P_c – puterea de cumpărare internă;

1 – unitatea monetară a cărei valoare nominală este 1;

P_r – mărimea prețurilor;

Modificarea în procent a puterii de cumpărare interne a unității monetare se determină ca indicele al acesteia, calculat după formula:

$$I_{pcump} = (1 / I_{pret}) \times 100^2$$

Notăm cu:

I_{pcump} - indicele (variația procentuală) puterii de cumpărare;

I_{pret} – indicele (variația procentuală) prețurilor; acesta exprimă procentual evoluția acestora, calculându-se după formula:

$$I_{pr} = (Pr_1 / Pr_0) \times 100^3$$

¹ Botiș S., (2008), *Economie monetară*, Reprografia Universității Transilvania din Brașov, p.14

² ibidem

³ ibidem

Notăm cu:

Pr_1 - nivelul prețului în momentul prezent (t_1);

Pr_0 - nivelul prețului într-un moment anter (t_0);

EXEMPLU de calcul:

Presupunând că prețurile sunt în t_1 , $Pr_1 = 150$ u.m. și în t_2 , $Pr_0 = 100$ u.m., rezultă:

$$I_{pr} = (150 / 100) \times 100 = 150\%$$

$$I_{pc} = [(1 / 150) / 100] \times 100 = 67\%$$

Rezultatul procentual al indicelui puterii de cumpărare a unității monetare, inferior nivelului de 100%, indică o diminuare a puterii de cumpărare cu 33%, scădere care rezultă din creșterea prețurilor cu 50%.

Dacă într-un interval de timp prețurile înregistrează o scădere, această evoluție a prețurilor va determina o creștere a puterii de cumpărare, rezultând din variația invers proporțională dintre cele două mărimi.

Indicele puterii de cumpărare interne a unității monetare are la bază indicele prețului, așa cum apare exemplificat mai sus.

Pe piața internă, puterea de cumpărare a monedei se calculează plecând de la valoarea indicilor de preț, indici calculați pentru grupe specifice de produse și servicii.

Pornind de la acest raționament, se formează un „coș de bunuri,” fiecare dintre bunurile aparținând coșului, fiind ponderat cu procentul deținut în volumul tranzacțiilor comerciale din țara respectivă. Coșul de bunuri este considerat ca fiind un unic bun pentru care se calculează un unic preț, după relația:

$$\mathbf{Pr.unic} = \sum_{i=1}^n \mathbf{Pr}_i \times \mathbf{a}_i^4$$

Notăm cu:

a_i – procentul reprezentând proporția în care bunul „i” o ocupă în volumul vânzărilor/cumpărărilor din fiecare țară;

Pr_i – prețul unitar pentru fiecare bun „i”;

Conform celor enunțate anterior, puterea de cumpărare internă a unei unități monetare se calculează potrivit formulei:

$$\mathbf{Pc} = \mathbf{1 / Preț unic}$$

⁴ Ibidem, p.16

• PUTEREA DE CUMPĂRARE EXTERNĂ

Exprimată în relație cu alte unități monetare, puterea de cumpărare a unei monede poartă denumirea de putere de cumpărare externă.

Puterea de cumpărare externă sau cursul real de schimb, se calculează pe baza puterii de cumpărare a diferitelor unități monetare naționale, contribuind la orientarea și eficientizarea evoluției comerțului exterior, la analiza influenței deprecierei monetare asupra economiei și a comerțului internațional.

Puterea de cumpărare externă sau cursul real de schimb dintre două unități monetare naționale diferite, se calculează potrivit următoarei formule:

$$\text{Puterea de cumpărare externă} = \sum_{i=1}^n Cr_i \times a_i$$

Notăm cu :

a_i – procentul în care bunul „i” este prezent în totalul tranzacțiilor externe;

Cr_i – cursul de revenire al bunului „i” în raport cu țara de referință;

Acesta din urmă se calculează prin raportarea prețurilor interne ale aceluiași bun, prețuri exprimate în unitatea monetară națională a fiecăreia dintre cele două țări, după formula:

$$Cr_i = Pr_i X / Pr_i V$$

Notăm cu:

X și V – unitățile monetare naționale diferite a două țări;

$Pr_i X$ – prețul cu care este vândut bunul „i”, în țara X ;

$Pr_i V$ – prețul cu care se vinde bunul „i”, în țara V;

EXEMPLU:

Să se calculeze cursul real de schimb, respectiv numărul de unități monetare aparținând țării „X,” care revin unei unități monetare aparținând țării „V,” pe baza următoarelor date:

Tabelul nr.1. Calculul puterii de cumpărare externă sau cursul real de schimb „v” / „x”

Bunuri	Pr _i X	P _i V	Curs de revenire Pr _i X / Pr _i V	a _i (%)	Cr _i x a _i
Bunul 1	285	120	2,38	0,14	0,333
Bunul 2	345	300	1,15	0,18	0,207
Bunul 3	180	200	0,9	0,23	0,207
Bunul 4	580	620	0,94	0,15	0,141
Bunul 5	630	426	1,48	0,20	0,296
Bunul 6	289	300	0,96	0,10	0,096
Total				1,00	1,280

Interpretarea rezultatului este că, pentru o unitate monetară aparținând țării „V,” deținătorii trebuie să cedeze 1,28 unități monetare ale țării „X,” respectiv:

$$1, „v” = 1,28 „x”$$

unde:

„v” – unitatea monetară a țării „V”;

„x” – unitatea monetară a țării „X”;

În varianta în care se calculează cursul de schimb a lui „x,” în raport cu „v,” calculul cursului de revenire se face inversând raportul prețurilor pentru același bun, exprimate în monedele celor două țări, „X” și „V”:

$$Cr_i = Pr_i V / Pr_i X$$

Pornind de la exemplul anterior, obținem:

Tabelul nr.2. Calculul puterii de cumpărare externă sau cursul real de schimb „x” / „v”

Bunuri	Pr _i X	P _i V	Curs de revenire Pr _i X / Pr _i V	a _i (%)	Cr _i x a _i
Bunul 1	285	120	0,421	0,14	0,059
Bunul 2	345	300	0,870	0,18	0,157
Bunul 3	180	200	1,111	0,23	0,256
Bunul 4	580	620	1,069	0,15	0,160
Bunul 5	630	426	0,676	0,20	0,135
Bunul 6	289	300	1,038	0,10	0,104
Total				1,00	0,871

Interpretarea rezultatului: pentru o unitate monetară aparținând țării „X,” deținătorii trebuie să cedeze 0,871 unități monetare ale țării „V,” respectiv:

$$1, „x” = 0,871 „v”$$

unde:

„v” – unitatea monetară a țării „V”;

„x” – unitatea monetară a țării „X”;

• PARITATEA MONETARĂ

Paritatea monetară se obține raportând două unități monetare naționale, valorile lor paritare, respectiv unicul etalon monetar în care sunt exprimate respectivele valori paritare. Paritatea monetară poartă numele acestui etalon monetar.⁵

Actualul etalon monetar care determină valoarea paritară a tuturor unităților monetare naționale fiind puterea de cumpărare, paritatea monetară va purta denumirea acestuia, adică, paritate monetară putere de cumpărare.

Paritatea monetară putere de cumpărare se calculează ca raport al puterilor de cumpărare a două unități pentru care se determină paritatea monetară, respectiv raportul dintre prețurile exprimate în cele două unități monetare naționale.

Variația parității monetare putere de cumpărare a două unități monetare naționale diferite într-un anumit interval de timp, se exprimă ca indice al parității monetare putere de cumpărare, respectiv ca inversul raportului indicilor calculați pe baza prețurilor de consum din cele două țări, în intervalul de timp analizat.

Indicele parității monetare putere de cumpărare se calculează după relația:

$$\begin{aligned} I_{p.p}(X/Y) &= (I_{pc}(X) / I_{pc}(Y)) \times 100 = \\ &= (1/I_{pr}(X)) / (1/I_{pr}(Y)) \times 100 = \\ &= (I_{pr}(X) / I_{pr}(Y)) \times 100 \end{aligned}$$

Notăm cu:

$I_{p.p}(X/Y)$ – indicele parității monetare putere de cumpărare;

$I_{pc}(X)$ – indicele puterii de cumpărare în țara „X”;

$I_{pc}(Y)$ – indicele puterii de cumpărare în țara „Y”;

$I_{pr}(X)$ – indicele prețurilor în unitatea monetară „X”;

$I_{pr}(Y)$ – indicele prețurilor în unitatea monetară „Y”;

⁵ Idem *Economie monetară*, Editura Universității Transilvania din Brașov, (2020), p. 41

Paritate monetară Putere de cumpărare A/B =

Valoarea u.m. A/ Valoarea u.m. B=

Puterea de cumpărare a u.m. A/ Puterea de cumpărare a u.m. B=

Puterea de cumpărare a u.m. A/ Preț unic u.m. A : Puterea de cumpărare u.m. B/ Preț unic u.m. B

unde:

$$\text{Preț unic A} = \sum \text{PrA}_i \times a_i$$

$$\text{Preț unic B} = \sum \text{PrB}_i \times a_i$$

EXEMPLU

1. Să se determine paritatea monetară putere de cumpărare dintre unitățile monetare „A” și „B”, știind că, puterea de cumpărare a unității monetare „A” se determină pe baza următoarelor date:

Tabelul nr.3. Prețurile în unitatea monetară A și ponderea bunurilor ce compun coșul de bunuri în volumul tranzacțiilor interne

Bunuri	P _i (A)	a _i
C1	20	0,10
C2	15	0,25
C3	7	0,20
C4	81	0,40
C5	65	0,05
TOTAL		

C1; C2;C3; C4;C5 – bunurile ce compun coșul de bunuri

P_i(A) – prețul bunurilor în valuta A

a_i – ponderea bunurilor în volumul tranzacțiilor interne

Puterea de cumpărare a unității monetare „B”, se determină pe baza următoarelor date:

Tabelul nr.4 Prețurile în unitatea monetară B și ponderea bunurilor ce compun coșul de bunuri în volumul tranzacțiilor interne

Bunuri	P _i (B)	a _i
C1	5	0,25
C2	75	0,20
C3	80	0,10
C4	98	0,35
C5	180	0,10
TOTAL		

C1; C2;C3; C4;C5 – bunurile ce compun coșul de bunuri

P_i(B) – prețul bunurilor în valuta B

a_i – ponderea bunurilor în volumul tranzacțiilor interne

Să se precizeze care unitate monetară este apreciată în raport cu cealaltă unitate monetară și să se explice modalitățile prin care acest raport de valoare poate fi inversat.

REZOLVARE:

$$\text{Paritate monetară} = \frac{\text{valoarea u.m.A}}{\text{valoarea u.m.B}} = \frac{\text{Puterea de cumpărare a u.m.A}}{\text{Puterea de cumpărare a u.m.B}}$$

$$\text{Puterea de cumpărare a u.m. A} = \frac{1}{\text{Preț unic u.m.A}}$$

$$\text{Puterea de cumpărare a u.m. B} = \frac{1}{\text{Preț unic u.m.B}}$$

$$\text{Preț unic}_A = \sum Pr_A \times a_i$$

$$\text{Preț unic}_B = \sum Pr_B \times a_i$$

$$\text{Preț unic}_A = 20 \times 0,10 + 15 \times 0,25 + 7 \times 0,20 + 81 \times 0,40 + 65 \times 0,05 = 42,67_A$$

$$\text{Putere de cumpărare}_A = \frac{1}{42,67}$$

$$\text{Preț unic}_B = 5 \times 0,25 + 75 \times 0,20 + 80 \times 0,10 + 98 \times 0,35 + 180 \times 0,10 = 76,55_B$$

$$\text{Putere de cumpărare}_B = \frac{1}{76,55}$$

$$\text{Paritate monetară} = \frac{\text{valoarea u.m.A}}{\text{valoarea u.m.B}} = \frac{\text{Puterea de cumpărare a u.m.A}}{\text{Puterea de cumpărare a u.m.B}}$$

$$= \frac{1/42,67}{1/76,55} = \frac{76,55}{42,67} = 1,79$$

REZULTĂ:

$$1 A = 1,79 B$$

- U. m. A este apreciată în raport cu u.m. B adică:
- Puterea de cumpărare_A > Puterea de cumpărare_B

Inversarea raportului de valoare dintre cele două unități monetare, înseamnă ca

Puterea de cumpărare_A < Puterea de cumpărare_B

Deci:

- Scădem Puterea de cumpărare_A crescând prețurile în A (cele două variază invers proporțional-vezi formula puterii de cumpărare);
- Creștem Puterea de cumpărare_B scăzând prețurile în B;
- Sau ambele variante simultan;

2. Să se precizeze dacă moneda națională se apreciază sau se depreciază, în condițiile în care prețurile cresc cu 15% și să se calculeze mărimea *acestei variații*.

REZOLVARE:

2.1. Prețurile cresc → puterea de cumpărare scade → scade valoarea

unității monetare → **DEPRECIEREA** unității monetare

2.2.

$$I_{pc} = \frac{1}{I_{pr}} \times 100$$

$$I_{pc} = \frac{1}{\frac{115}{100}} \times 100 = 86,96\%$$

→ Puterea de cumpărare a scăzut cu 13,04% → unitatea monetară se **DEPRECIAZĂ** cu 13,04%

• MONEDA COȘ (VALUTĂ COMPOZITĂ)

Moneda de tip coș sau valuta compozită, este o monedă constituită în mod convențional, valoarea sa fiind determinată de proporția fiecărei unități monetare din coșul valutar și de cursurile de schimb ale acestora raportate la unitatea monetară în care se exprimă valoarea monedei coș.

Rațiunea utilizării acestui tip de monedă constă în stabilitatea acesteia, conferită de dinamica diferită a valurilor ce compun coșul valutar, în sensul că scăderea valorii unora din valurile coșului valutar este simultană cu creșterea valorii celorlalte și invers.

• MONEDA DE CONT A FONDULUI MONETAR

INTERNAȚIONAL – DREPTURI SPECIALE DE TRAGERE

Un exemplu de valută compozită este în prezent DST sau XDR, „Drepturi Speciale de Trageră” („Special Drawing Rights”). Aceasta a fost creată în anul 1968 de către FMI, având ca scop asigurarea nevoilor de lichiditate la nivel internațional.

Înființarea Fondului Monetar Internațional

Fondul Monetar Internațional (FMI) este o instituție financiară internațională care reunește 189 de țări membre, înființată în 1945, în urma Conferinței Națiunilor Unite de la Bretton Woods (SUA).

Principalele obiective ale FMI sunt:

- Promovarea cooperării monetare internaționale;
- Facilitate expansiunii și creșterii echilibrate a comerțului internațional;
- Promovarea stabilității cursurilor de schimb;
- Furnizarea de asistență în scopul creării unui sistem multilateral de plăți;
- Punerea la dispoziție a resurselor sale țărilor membre care se confruntă cu dezechilibre ale balanței de plăți;

În atingerea acestor obiective FMI îndeplinește 3 funcții principale:

- Supraveghere;
- Asistență tehnică;
- Creditare;

De al înființarea sa, scopurile urmărite de FMI au rămas neschimbate, dar operațiunile sale au evoluat pentru a răspunde cerințelor economiei mondiale în schimbare.

Deciziile FMI sunt luate prin vot proportional. Fiecare țară membră are un număr mic de voturi de bază, care se multiplică proporțional cu mărimea cotei de participare. Astfel, puterea de votare este semnificativ determinată de contribuția financiară în cadrul FMI, care la rândul ei este în funcție de indicatorii economici și financiari ai fiecărei țări.

La aderare fiecare țară membră achită o anumită sumă de bani, numită *cota de subscriere*.

Mărimea cotelor părți depuse de statele membre influențează pe lângă puterea de vot și accesul la facilitățile de credit oferite de FMI și mărimea alocațiilor de Drepturi Speciale de Trageră (DST- moneda de rezervă creată de FMI în anul 1969) pentru fiecare țară membră.

Mărimea cotei de participare la resursele FMI a fost stabilită inițial, în dolari americani, în funcție de dimensiunea economică a țării respective în cadrul economiei mondiale, luându-se în considerare o serie de indicatori economici importanți:

- 2% din venitul național brut;
- 5% din rezervele de aur și de dolari SUA;
- 10% din media importului;
- 10% din variația maximă a exportului;
- suma elementelor de mai sus, majorată cu ponderea exportului mediu în venitul național;

Fiecare țară achită cota sa în proporție de 25% într-una dintre valutele acceptate pe plan internațional (dolarul american, euro, yenul japonez, lira sterlină sau renminbi chinezesc) sau în DST, iar restul de 75% în moneda națională.

Valoarea DST este dată în prezent, de un coș valutar, coș compus din cinci valute naționale, a căror proporții în coșul valutar depind de cotațiile lor la bursa londoneză:

- dolarul american în proporție de 41,73%;
- euro în proporție de 30,93%;
- renminbi – ul chinezesc în proporție de 10,92%;
- yenul japonez în proporție de 8,33%;
- lira sterlină în proporție de 8,09%;

CALCULUL VALORII MONEDEI COȘ

Coșul valutar al unei astfel de monede este format dintr-un număr de valute potrivit unei formulă de bază, de forma:

$$aAx + bBy + cCz + \dots + nNw^6,$$

unde:

A,B,C,.....N – valutele ce compun coșul valutar;

a,b,c,.....n – proporțiile (modificabile la 4-5 ani), în care se iau în coș valutele respective;

x,y,z,.....w – cursurile valutelor respective, în valuta în care se exprimă valoarea monedei coș

Astfel, **formula de bază a DST** este:

$$DST = 41.73\%\$ + 30,93\%\text{€} + 8,09\%\text{£} + 8,33\%\text{¥} + 10,92\%\text{¥}$$

⁶Sorina Botiș, *op. cit.* pp. 20-26

Tabelul nr.5 Cursul de schimb al DST în raport
cu principalele unități monetare
în data de 24.11.2024

Data	Valoare DST
24.11.2024	6,29 RON
24.11.2024	1,25 EUR
24.11.2024	1,31 USD
24.11.2024	1,04 GBP
24.11.2024	1,16 CHF
24.11.2024	9,48 CNY
24.11.2024	201,92 JPY

Sursa: <https://www.cursbnr.ro/curs-dst>

EXEMPLU de calcul al valorii monedei de acest tip:

Valuta compozită simbolizată cu „S”, prezintă următoarea formulă de bază:

$$„S” = 25\%Ax + 30\%By + 40\%Cz + 5\%Dw$$

unde:

A,B,C,D – reprezintă valutele ce formează coșul valutar;

25% - proporția sau cantitatea convențională în care unitatea monetară A este prezentă la formarea coșului valutar;

30% - procentul cu care participă la coșul valutar valuta B;

40% - proporția în care valuta C participă la formarea coșului valutar ;

5% - proporția în care valuta D participă la formarea coșului valutar;

x,y,z,w - cursurile valutilor A; B; C; D, raporate la valuta în care se calculează valoarea monedei coș;

Calculul valorii monedei coș sau valutei compozite, se face astfel:

I. În una dintre valutele care participă la formarea coșului valutar; între valutele ce compun coșul valutar fiind un raport de valoare fix;

II. Într-o valută care nu participă la formarea coșului valutar.

Legătura dintre aceasta și valutele participante la formarea coșului valutar, fiind reprezentată de cursul de schimb existent între aceasta și valutele menționate în formula de bază a monedei coș;

I. Apelând la datele din la exemplul anterior, putem calcula valoarea monedei coș „S”, în fiecare din cele patru valute care participă la formarea coșului valutar (A, B, C, D), știind că raportul de valoare (cursul de schimb) dintre acestea este:

$$A = 2B = 4C = 6D$$

DETERMINAREA VALORII MONEDEI COȘ ÎN:

1. În unitatea monetară A:

Se exprimă raportul de valoare al valutilor B, C și D în relație cu moneda A, sub forma următoarei matrici;

Tabelul nr. 6. Matricea cursurilor de schimb

	A	B	C	D
A	1	2	4	6
B	1/2	1	2	3
C	1/4	1/2	1	3/2
D	1/6	1/3	2/3	1

A; B; C; D – valutele ce compun coșul valutar

Determinarea valorilor din matricea cursurilor valutare, s-a făcut pe baza cursului valutar existent între valutele menționate în formula de bază:

- prima coloană – se calculează cursul de schimb al valutilor B, C și D în relație cu unitatea monetară A:

valuta A în relație cu ea însăși $A = 1$

$$A = 2B ; B = 1/2A$$

$$A = 4C ; C = 1/4A$$

$$A = 6D ; D = 1/6A$$

- coloana 2 - se calculează cursul de schimb al valutelor A, C și D în relație cu unitatea monetară B:

$$A = 2B ;$$

Valuta B în relație cu ea însăși $B = 1$;

$$2B = 4C; C = 1/2B;$$

$$2B = 6D; D = 1/3B;$$

- coloana a treia - se calculează cursul de schimb al valutelor A, B, și D în relație cu unitatea monetară C:

$$A = 4C;$$

$$2B = 4C; B = 2C;$$

valuta C în relație cu ea însăși $C = 1$;

$$4C = 6D; D = 2/3C;$$

- coloana patru - se calculează cursul de schimb al valutelor A, B și C în relație cu unitatea monetară D:

$$A = 6D;$$

$$2B = 6D; B = 3D;$$

$$4C = 6D; C = 3/2D;$$

valuta D în relație cu ea însăși $D = 1$;

Calculul valorii monedei coș „S” în valuta A, presupune utilizarea cursurilor de schimb calculate în coloana primă a matricei, respectiv raportul de valoare dintre valutele A, B, C. În raport cu unitatea monetară A.

Revenind în formula de bază și completând-o cu respectivele cursuri de schimb, valoarea monedei coș „S” va fi:

$$„S” = 25\% \times 1 + 30\% \times 1/2 + 40\% \times 1/4 + 5\% \times 1/6;$$

$$„S” = 2,5 + 1,5 + 1 + 0,083;$$

$$„S” = 5,083;$$

adică:

$$1, „S” = 5,083A$$

Calculul valorii monedei coș „S” în valuta B, presupune utilizarea cursurilor de schimb calculate în coloana a doua a matricei, respectiv raportul de valoare dintre valutele A, B, C și D în raport cu unitatea monetară B.

Revenind în formula de bază și completând-o cu respectivele cursuri de schimb, valoarea monedei coș „S” va fi:

$$„S” = 25\% \times 2 + 30\% \times 1 + 40\% \times 1/2 + 5\% \times 1/3;$$

$$„S” = 5 + 3 + 2 + 1,67 = 11,67;$$

adică:

$$1„S” = 11,67B$$

Calculul valorii monedei coș „S” în valuta C, presupune utilizarea cursurilor de schimb calculate în coloana a treia a matricei, respectiv raportul de valoare dintre valutele A, B, C și D în raport cu unitatea monetară C.

Revenind în formula de bază și completând-o cu respectivele cursuri de schimb, valoarea monedei coș „S” va fi:

$$„S” = 25\% \times 40\% + 30\% \times 20\% + 40\% \times 1 + 5\% \times 2/3$$

$$„S” = 10 + 6 + 4 + 0,33 = 20,33$$

adică:

$$1”S” = 20,33C$$

Calculul valorii monedei coș „S”, în valuta D, presupune utilizarea cursurilor de schimb calculate în coloana a patra a matricei, respectiv raportul de valoare dintre valutele A, B, C și D în raport cu unitatea monetară D.

Revenind în formula de bază și completând-o cu respectivele cursuri de schimb, valoarea monedei coș „S” va fi:

$$„S” = 25\% \times 6 + 30\% \times 3 + 40\% \times 3/2 + 5\% \times 1$$

$$„S” = 15 + 9 + 6 + 0,5 = 31,5$$

adică:

$$1„S” = 31,5D$$

II. Calculați valoarea valutei compozite „S”, în unitatea monetară simbolizată cu T care nu este prezentă în formula de bază deci, nu aparține coșului valutar, pornind de la raportul de valoare existent între aceasta și valutele participante la formarea coșului valutar. Aceasta este:

$$3A = 5B = 7C = 9D = 7T$$

Calculul valorii lui „S” în valuta T, presupune determinarea raportului de valoare dintre valutele A, B, C, și D și unitatea monetară T, ținând cont de cursul valutar astfel:

$$3A = 7T; A = 7/3T$$

$$5B = 7T; B = 7/5T$$

$$7C = 7T; C = 1T$$

$$9D = 7T; D = 7/9T$$

Potrivit formulei de bază avem:

$$„S” = 25\% \times 7/3 + 30\% \times 7/5 + 40\% \times 1 + 5\% \times 7/9$$

$$„S” = 0,58 + 0,42 + 0,4 + 0,039 = 1,439$$

adică:

$$1 „S” = 1,439T$$

• REZERVA MINIMĂ OBLIGATORIE

Constituirea sistemului rezervelor minime obligatorii, a vizat asigurarea unei lichidități bancare minimale. Acesta este reprezentat de obligația tuturor băncilor comerciale care constituie depozite bancare, să depună în conturile lor bancare deschise la banca de emisiune, suma de bani rezultată prin aplicarea cotei procentuale în vigoare (procentul rezervei minime obligatorii), asupra depozitelor și surselor asimilate.

În acest fel se realizează un transfer bănesc de la bănci la banca centrală.

Procentul rezervei minime obligatorii este stabilit de banca centrală (BNR) și se aplică depozitelor în monedă națională și străină, atrase de la persoanele fizice și juridice, constituite la băncile comerciale.

Procedeul de multiplicare a depozitelor se finalizează odată cu îndeplinirea următoarelor condiții:

$$\sum \text{depozitelor noi} = \sum \text{creditelor noi} + \sum \text{rezervei minime obligatorii}$$

(total monedă
cripturală emisă) (total monedă
scripturală pusă în circulație)

$$\sum \text{rezervei minime obligatorii} = \text{valoarea depozitului inițial}$$

Modificarea de structură a masei monetare presupune transformarea unei componente în cealaltă – transformarea numerarului în monedă scripturală sau invers;

Modificarea de volum a masei monetare se face fie prin emisiune de **numerar** (nu este indicată – generează inflație), fie prin punerea în circulație de **monedă scripturală** (prin acordarea de credite)

Punerea în circulație de **monedă scripturală** care se realizează prin acordarea de credite, majorează masa monetară:

- Se calculează multiplicatorul depozitelor:

$$m = 1 / \text{procentul rezervei minime obligatorii}$$

- Se calculează variația masei monetare; (creșterea) absolută a masei monetare

$$\Delta MM = m \times \text{valoarea depozitului inițial}$$

unde:

ΔMM - variația în valoare absolută a masei monetare;

m – multiplicatorul depozitelor;

- **PROCENTUL RATEI NOMINALE A DOBÂNZII**
- **PROCENTUL RATEI REALE A DOBÂNZII**

1. PROCENTUL RATEI NOMINALE A DOBÂNZII

Rata dobânzii formată pe piața monetară, din confruntarea cererii cu oferta de disponibilități bănești, se numește **procentul ratei nominale a dobânzii**.

Dacă procentul ratei nominale a dobânzii este mai mare decât procentul ratei inflației, poartă denumirea de **rată pozitivă nominală a dobânzii**.

Dacă procentul ratei nominale a dobânzii este mai mic decât procentul ratei inflației, poartă denumirea de **rată nominală a dobânzii negativă**.

Procentul ratei dobânzii este **un indicator monetar**, deoarece este principala pârghie care reglează cantitatea de monedă scripturală pusă în circulație:

2. PROCENTUL RATEI REALE A DOBÂNZII

Rata dobânzii care ia în considerare evoluția fenomenului inflaționist este **rata reală a dobânzii**.

Valoarea **pozitivă** a ratei reale a dobânzii, exprimă un **câștig – ca putere de cumpărare**.

Valoarea **negativă** a ratei reale a dobânzii, exprimă o **pierdere – ca putere de cumpărare**.

Prognozele referitoare la nivelul viitor al ratelor dobânzii, se dovedesc a fi realiste atât timp cât există posibilitatea restituirii integrale la scadență a împrumuturilor acordate, ceea ce presupune echivalența puterii de cumpărare între momentele acordării și restituirii capitalurilor date cu împrumut.

Băncile comerciale se pot confrunta cu ceea ce numim riscul eroziunii capitalului. Acesta din urmă este reprezentat de pierderile posibile rezultate din diferența negativă dintre valoarea reală a ratelor de restituire a creditelor și valoarea capitalurilor date cu împrumut.

Băncile decid majorarea ratelor dobânzilor la creditele acordate în condițiile unei creșteri a ratei inflației urmată de o depreciere a unității monetare naționale, ceea ce reprezintă o reducere a puterii de cumpărare a monedei, context în care se delimitează două forme ale procentului ratei dobânzii:

- Rata nominală a dobânzii – se exprimată prin rata dobânzii formată pe piața monetară ca raport între cererea și oferta de disponibilități bănești;
- Procentul ratei reale a dobânzii – exprimă diferență dintre procentul ratei nominale a dobânzii și nivelul de eroziune a capitalului dat cu împrumut, rezultat al majorării ratei inflației, cu care se află într-un raport invers proporțional;

Calculul ratei reale a dobânzii, într-un interval determinat de timp are ca formulă:

$$r_{\text{dreală}} = [(1+r_{\text{dnominală}})/(1+r_{\text{inflației}})]-1$$

Notăm cu:

$r_{\text{dreală}}$ – procentul ratei reale a dobânzii

$r_{\text{dnominală}}$ –procentul ratei nominale a dobânzii

$r_{\text{inflației}}$ – procentul ratei inflației

EXEMPLU

1. Să se calculeze rata reală a dobânzii și să se interpreteze rezultatul obținut știind că rata nominală a dobânzii este o rată **pozitivă**, diferența dintre aceasta și rata inflației fiind de 1,5 puncte procentuale. Rata inflației se calculează pe baza următoarelor date:

Tabelul nr. 7. Datele pe baza cărora se calculează indicele general al prețurilor

Bunuri	Pr ₀	Pr ₁	$I_{pr_i} = \frac{Pr_1}{Pr_0} \times 100$	a _i (%)	I _{pr} x a _i
B1	6	6,5	108,3%	0,10	0,11
B2	4	4,2	105%	0,25	0,26
B3	8	9,2	102,2%	0,20	0,20
B4	10	10,4	104%	0,30	0,31
B5	12	12,8	106,7%	0,15	0,16
TOTAL				1	I _{general Pr} = 1,03 x 100 = 103%

B1;B2;B3;B4;B5 – bunurile ce compun coșul de bunuri

Pr₀ – prețul bunurilor în momentul t₀

Pr₁ – prețul bunurilor în momentul t₁

I_{pr_i} – indicele prețurilor calculat pentru fiecare bun aparținând coșului de bunuri

a_i - ponderea bunurilor în volumul tranzacțiilor externe

$$I_{\text{general sau sintetic al prețurilor}} = \sum I_{Pr_i} \times a_i \times 100$$

$$\text{Rate inflației} = I_{\text{general sau sintetic al prețurilor}} - 100\%$$

$$\text{Rate inflației} = 103\% - 100\% = 3\%$$

$$\text{Rata nominală a dobânzii} = 3\% + 1,5 \text{ p.p.} = 4,5\%$$

$$\text{rata reală a dobânzii} = \frac{1 + \text{rata nominală a dobânzii}}{1 + \text{rata inflației}} - 1$$

$$\text{rata reală a dobânzii} = \frac{1 + 4,5\%}{1 + 3\%} - 1 = \frac{1,045}{1,03} - 1 = 0,0156 \times 100 = 1,56\%$$

Când rata reală a dobânzii este pozitivă, exprimă un câștig - ca putere de cumpărare.

EXPLICAȚII:

Se constituie un depozit bancar în valoare de 1000 u.m., pe o lună. Să se calculeze câștigul nominal și câștigul real pe care depozitul bancar îl aduce posesorului său.

REZOLVARE:

T_0 : Valoarea depozitului bancar = 1.000 u.m.

n = o lună

$r_d = 4,5\%$ (rata nominală a dobânzii)

T_1 : D nominală = $1.000 \times (4,5/100 \times 12) \times 1$

D nominală = 3,75 u.m.

D reală = $1.000 \times (1,56/100 \times 12) \times 1$

D reală = 1,3 u.m. câștig ca putere de cumpărare

2. Să se calculeze rata reală a dobânzii și să se interpreteze rezultatul obținut știind că rata nominală a dobânzii este o rată **negativă**, diferența dintre aceasta și rata inflației fiind de 1,5 puncte procentuale. Rata inflației este cea din aplicația anterioară.

Rate inflației = 3%

Rata nominală a dobânzii = 3% - 1,5 p.p. = 1,5%

rata reală a dobânzii = $\frac{1 + \text{rata nominală a dobânzii}}{1 + \text{rata inflației}} - 1$

rata reală a dobânzii = $\frac{1 + 1,5\%}{1 + 3\%} - 1 = \frac{1,015}{1,03} - 1 = -0,0145 \times 100 = -1,45\%$

Când rata reală a dobânzii este negativă, exprimă o pierdere - ca putere de cumpărare.

EXPLICAȚII:

Se constituie un depozit bancar în valoare de 1000 u.m., pe o lună. Să se calculeze câștigul nominal și câștigul real pe care depozitul bancar îl aduce posesorului său.

REZOLVARE:

T_0 : Valoarea depozitului bancar = 1.000 u.m.

n = o lună

$r_d = 1,5\%$ (rata nominală a dobânzii)

T_1 : D nominală = $1.000 \times (1,5/100 \times 12) \times 1$

D nominală = 1,25 u.m.

D reală = $1.000 \times (-1,45/100 \times 12) \times 1$

D reală = - 1,20 u.m. pierdere ca putere de cumpărare

• **DOBÂNDA COMPUSĂ**

Dobânda compusă presupune împrumutarea dobânzii, respectiv calcularea dobânzii la dobândă.

EXEMPLU:

Se constituie un depozit bancar în valoare de 1000 u.m. pe un an cu o rată a dobânzii de 3%. Să se calculeze dobânda compusă știind că depozitul bancar se reînnoiește în aceleași condiții pe o perioadă de încă un an.

Notăm cu:

- S_0 - valoarea depozitului bancar inițial
- S_t – valoarea depozitului bancar la sfârșitul perioadei
- D – dobânda simplă
- D_c - dobânda compusă
- r_d – rata dobânzii
- n – perioada de constituire a depozitului bancar

Tabelul nr.8. Procedeeul de capitalizare a dobânzii

Depozitul bancar	r_d (%)	n (ani)
$S_0 = 1000$ u.m.	3%	1 an
$S_t = 1000 + D$	$D = 1000 \times (3/100) \times 1 = 30$ u.m.	Depozitul bancar se reînnoiește pe încă un an
$S_0 = 1000 + 30$ (dobânda anului anterior) = 1030 u.m.	$D = 1030 \times (3/100) \times 1 = 30,9$ u.m. (dobândă-3%, la dobândă-30 u.m. din anul anterior)	
$S_t = 1030 + 30,9 = 1060,9$ u.m.	$D_{totală} = 30 + 30,9 = 60,9$ u.m.	

Depozitul bancar – se reînnoiește în condițiile inițiale referitoare la rata dobânzii și scadență

r_d – rata dobânzii

n – scadența exprimată în ani

Dacă se aplică formula dobânzii simple obținem:

$$D_{simplă} = 1000 \times (3/100) \times 2 = 60 \text{ u.m.}$$

Rezultă că **DOBÂNDA COMPUSĂ > DOBÂNDA SIMPLĂ**

Suma totală (la scadență) se calculează după următoarea formulă:

$$S_t = S_0 (1 + rd)^n$$

Dobânda compusă se calculează după următoarea formulă:

$$D_c = S_t - S_0$$

$$D_c = S_0 (1 + r_d)^n - S_0 = S_0 [(1 + r_d)^n - 1]$$

EXEMPLU:

$$S_t = 1000 (1 + 3\%)^2 = 1000 \times 1,0609 = 1060,9 \text{ u.m.}$$

$$D_c = 1060,9 - 1000 = 60,9 \text{ u.m.}$$

• OPERAȚII CU CAMBII

• OPERAȚIILE DE SCONTARE ȘI RESCONTARE

1. Operația de scontare

Posesorul unui efect de comerț poate intra în posesia contravalorii acestuia înainte de scadență, prin negocierea cambiei la o bancă comercială care procedează la preluarea efectului de comerț prin intermediul operației de scontare.

Astfel, banca comercială preia prin scontare cambia înainte de scadență, achitând posesorului acesteia contravaloarea efectului de comerț în schimbul unei dobânzi reținută din valoarea nominală a acestuia, numită scont.

Valoarea scontului este determinată după formula dobânzii simple, calculată cu un anumit procent al taxei scontului (rata dobânzii), pe intervalul de timp cuprins între momentul scontării efectului de comerț de către banca comercială, și scadența finală a acestuia, stabilită în momentul emiterii cambiei.

Formula de calcul a scontului este:

$$S = (V_{\text{nominală}} \times t_{\text{scontului}} \times n_{\text{scadența}}) / 100;$$

unde:

S – scontul

V_n - valoarea nominală a cambiei

t_s – procentul taxei scontului

$n_{\text{scadența}}$ – scadența calculată din momentul scontării efectului de comerț până la scadența inițială stabilită în momentul emiterii cambiei

Valoarea reală a efectului de comerț, pe care o primește posesorul acestuia care procedează la negocierea cambiei la o bancă comercială, rezultă din diminuarea valorii nominale a acesteia cu valoarea scontului.

$$V_{\text{reală}} = V_{\text{nominală}} - \text{Scont};$$

$$V_{\text{reală}} = V_{\text{nominală}} - [(V_{\text{nominală}} \times t_{\text{scontului}} \times n) / 100];$$

$$V_{\text{reală}} = V_{\text{nominală}} (1 - t_{\text{scontului}} \times n / 100);$$

2. Operația de rescontare

Operația de rescontare este reprezentată de operația de preluare a cambiilor de la băncile comerciale de către banca de emisiune. Băncile comerciale negociază efectele de comerț deținute în portofoliul lor la banca centrală, atunci când doresc constituirea și majorarea resurselor lor de creditare prin valorificarea acestora înainte de scadența stabilită în momentul emiterii. Diferența pozitivă dintre dobânda încasată prin operația de scontare și dobânda plătită în urma rescontării cambiei, generează un profit pentru băncile comerciale

Scadența operației de rescontare este cuprinsă între momentul preluării cambiei prin rescontare de către banca centrală și momentul ultim al scadenței stabilite inițial odată cu emiterea efectului de comerț.

Dobânda încasată de către banca de emisiune prin preluarea cambiei prin operația de rescontare, se numește rescont și diminuează valoarea nominală a cambiei care revine băncii comerciale care apelează la rescontare.

$$R_{\text{rescont}} = V_{\text{nominală}} \times t_{\text{rescontului}} \times n;$$

• INDICATORI DE PERFORMANȚĂ BANCARĂ

Evaluarea profitabilității activității bancare

În activitatea bancară analiza profitabilității acesteia se exprimă prin intermediul unui set de indicatori mențiți să măsoare nivelul performanțelor bancare.

Astfel, instituțiile de credit calculează următorii indicatori de evaluare;

- Rata veniturilor din dobânzi (RVD)
- Rata profitului bancar (RPB)
- Rata utilizării activelor (RUA)
- Rata rentabilității economice (ROA)
- Rata rentabilității financiare (ROE)
- Efectul de pârghie (EP)

Aceștia furnizează informații referitoare la calitatea portofoliului de credite, expunerea la riscurile ce apar în activitatea bancară, riscuri pe care și le asumă băncile în dorința de obținere și majorare a profitului rezultat din activitatea bancară, rezistența la evoluțiile macroeconomice nefavorabile atât interne cât și internaționale.

1. Rata veniturilor din dobânzi (**RVD**) exprimă raportul procentual între venitul net din dobânzi (dobânzi încasate – dobânzi plătite) și activele valorificabile de care dispune o bancă. Activele din urmă reprezintă diferența dintre totalul activului și valoarea activelor nevalorificabile, de genul:

- numerar (casa);
- mijloace fixe la valoarea contabilă netă;
- obiecte de inventar;
- alte active nevalorificabile (care nu aduc venituri);

Formula de calcul:

$$\begin{aligned} \mathbf{RVD} &= \frac{\text{Venitul net din dobânzi}}{\text{Activele valorificabile}} \times 100 = \\ &= \frac{\text{Dobânzi încasate} - \text{Dobânzi plătite}}{\text{Activ total} - \text{Active nevalorificabile}} \times 100 \end{aligned}$$

2. Rata profitului bancar (**RPB**) se calculează ca raport procentual între profitul net și veniturile totale. Acest raport este influențat atât de elementele de cost cât și cele de venit, exprimând nivelul de eficiență al activității bancare:

Formula de calcul:

$$\mathbf{RPB} = \frac{\text{Profit net}}{\text{Venituri totale}} \times 100$$

3. Rata utilizării activelor (**RUA**) este un indicator strâns legat de rata profitului bancar (RPB), calculându-se ca raport procentual între totalul veniturilor și totalul activului bilanțier.

Formula de calcul:

$$\mathbf{RUA} = \frac{\text{Venituri totale}}{\text{Total active}} \times 100$$

4. Rata rentabilității economice (**return on assets – ROA**) reflectă capacitatea managementului băncii de a utiliza optim resursele proprii și atrase în scopul obținerii unui profit.

Formula de calcul:

$$\mathbf{ROA} = \frac{\text{Profit net}}{\text{Total active}} \times 100$$

5. Rata rentabilității financiare (*return on equity* – **ROE**) este un indicator sintetic care exprimă capacitatea băncii de a obține profit net prin capitalurile proprii angajate în activitatea sa și totodată gradul de remunerare a acționarilor băncii.

Formula de calcul:

$$\text{ROE} = \frac{\text{Profit net}}{\text{Capital propriu}} \times 100$$

6. Efectul de pârghie (**EP**) exprimă raportul între totalul activelor și capitalul propriu deținut de bancă și se află într-o relație inversă cu ponderea fondurilor proprii în totalul pasivului bilanțier. Acesta variază invers proporțional cu ponderea fondurilor proprii în totalul pasivului bilanțier.

Formula de calcul:

$$\text{EP} = \frac{\text{Total active}}{\text{Capital propriu}}$$

Între acești indicatori există 2 CORELAȚII:

1. **RPB x RUA = ROA**

$$\frac{\text{Profit net}}{\text{Venituri totale}} \times \frac{\text{Venituri totale}}{\text{Total active}} = \frac{\text{Profit net}}{\text{Total active}}$$

2. **ROA x EP = ROE**

$$\frac{\text{Profit net}}{\text{Total active}} \times \frac{\text{Total active}}{\text{Capital propriu}} = \frac{\text{Profit net}}{\text{Capital propriu}}$$

Concepte-cheie aparținând vocabularului de specialitate utilizat pe parcursul lucrării :

- instrument de schimb
- oferta de monedă
- curs valutar
- rezerva minimă obligatorie
- active monetare
- agregate monetare
- lichiditate terțiară
- masa monetară
- rata medie a dobânzii

- Banca Centrală
- rata rezervei minime obligatorii
- criteriu de convergență
- numerar
- aprecierea monedei
- deprecierea monedei
- monedă scripturală
- mijloc de plată
- depozitele la vedere
- putere de cumpărare
- paritate monetară
- paritate monetară putere de cumpărare
- rata dobânzii
- monedă coș
- valută compozită
- stabilitate monetară
- scadență
- cvasi-bani
- depășire de cont
- overdraft
- lichiditatea bancară
- cambie
- bon de tezaur
- warrant
- gir
- andosare
- virament
- aval
- demonetizare
- supraevaluare monetară
- piață monetară

- Banca Centrală Europeană
- rată
- baza monetară
- dobândă
- rata inflației
- rata dobânzii de politică monetară
- rata dobânzii aferentă facilității de credit
- rata dobânzii aferentă facilității de depozit
- ROBOR
- ROBID
- inflație importată
- lichiditate
- virament
- volatilitatea cursului de schimb
- piața interbancară
- supraevaluarea monedei naționale
- capitalizarea dobânzii
- dobândă simplă
- dobândă compusă
- valoarea banilor
- PIB (Produsul Intern Brut)

1.2. TESTE GRILĂ

1. Ca intermediar, mijlocitor sau **instrument de schimb** în vânzarea cumpărarea de mărfuri, moneda servește la:
 - a. solicitarea de bunuri și servicii;
 - b. stabilirea echivalenței valorice între bunurile schimbate;
 - c. măsurarea valorii mărfurilor;
 - d. măsurarea valorii mărfurilor în economia barter.

2. Care din următoarele elemente determină **oferta de monedă**?
 - a. volumul depozitelor;
 - b. modificarea rezervei minime obligatorii;
 - c. contul curent al balanței de plăți externe;
 - d. evoluția creditelor neguvernamentale.

3. Prin volatilitatea **cursului valutar** se înțelege:
 - a. evoluția ratei dobânzii la creditele bancare sub impactul cursului valutar;
 - b. instabilitatea accentuată a evoluției cursului valutar;
 - c. evoluția ratei dobânzii la depozitele bancare sub impactul cursului valutar;
 - d. evoluția parității puterii de cumpărare dintre două unități monetare naționale.

4. **Rezerva minimă obligatorie** reprezintă obligativitatea băncilor comerciale de a constitui:
 - a. rezerve la banca de emisiune în funcție de nivelul depozitelor;
 - b. rezerve la banca centrală în funcție de profitul brut;
 - c. rezerve la banca centrală în funcție de venitul net bancar;
 - d. rezerve la alte bănci;
 - e. rezerve la banca centrală în funcție de resursele permanente.

5. Gruparea **activelor monetare** în **agregate monetare** se face în funcție de:
 - a. mărimea masei monetare;
 - b. structura masei monetare;
 - c. gradul lor de lichiditate;
 - d. totalitatea instrumentelor de plată emise;

6. Lichiditatea terțiară reprezintă:

- a. numerarul în circulație;
- b. cvasimoneda;
- c. masa monetară (M2) în sens restrâns;
- d. masa monetară (M3) în sens larg.

7. Masa monetară în sens restrâns se compune din;

- a. numerarul în circulație și depozitele overnight;
- b. alte active cu grad diferit de lichiditate;
- c. depozitele bancare restituibile la cel puțin trei luni;
- d. împrumuturile din operațiuni de piață monetară REPO.

8. Calculul ratei medii a dobânzii se face atunci când:

- a. se acordă mai multe împrumuturi în monede diferite;
- b. se acordă mai multe împrumuturi în monede diferite cu rata dobânzii diferită;
- c. se acordă mai multe împrumuturi în aceeași monedă cu rata dobânzii diferită;
- d. se pune problema determinării unei scadențe medii pentru mai multe împrumuturi acordate pe perioade diferite.

9. Banca de emisiune nu este în măsură să controleze masa monetară în mod direct și total, pentru că:

- a. nu controlează emisiunea de numerar;
- b. nu poate influența rezervele atrase de la băncile comerciale;
- c. mărimea acesteia depinde de comportamentul băncilor comerciale;
- d. variația masei monetare se datorează inclusiv influenței unor factori care nu pot fi controlați de către aceasta.

10. Efectul deciziei bancii centrale de a diminua procentul rezerve minime obligatorii aferentă depozitelor în lei este:

- a. diminuarea potențialului de creditare în economie;
- b. sporirea potențialului de creditare în monedă străină în economie;
- c. diminuarea potențialului de creditare în lei în economie;
- d. sporirea potențialului de creditare în lei în economie.

11. Unul dintre criteriile de convergență a cărei îndeplinire permite adoptarea monedei unice europene este:

- a. diferența dintre rata inflației din țara respectivă și media ratelor inflației a trei state ale zonei euro cu procente cele mai mici ale ratei inflației, să nu depășească 1,5 puncte procentuale;
- b. rata împrumuturilor guvernamentale generale să nu depășească 70% din PIB
- c. existența unui raport de 75% între datoria guvernamentală brută și PIB
- d. rata dobânzii la creditele pe termen mediu să depășească 2% pe cea a trei țări din zona euro cu rata cea mai scăzută;

12. Numerarul în circulație emis de BNR este acoperit prin:

- a. obligațiuni achiziționate pe piața monetară;
- b. cecuri, cambii scontate sau deținute în portofoliu;
- c. credite acordate băncilor;
- d. plasamente în titluri de stat;

$$\mathbf{A = a + b; B = b + c; C = a + b + d; D = B + d}$$

13. Procesul de expansiune a depozitelor în sistemul bancar se va opri când:

- a. întreg numerarul intrat este păstrat în băncile comerciale sub forma depozitelor nou create;
- b. întregul numerar este păstrat sub forma rezervelor minime obligatorii;
- c. întregul numerar intrat este sursă pentru totalul împrumuturilor noi;
- d. întregul numerar circulă sub forma creditelor acordate.

14. Adaptarea masei monetare în raport cu nevoile economiei este realizată de către:

- a. bănci;
- b. guvern;
- c. administrația publică centrală și administrațiile locale;
- d. în general de puterea politică.

15. Aprecierea monedei naționale creează următoarele efecte:

- a. creditorul este dezavantajat;
- b. debitorul este dezavantajat;
- c. creditorul câștigă;
- d. debitorul câștigă

$$\mathbf{A = a + d; B = b + c.}$$

16. Prin **deprecierea** unei monede înțelegem:
- a. creșterea puterii de cumpărare a acesteia;
 - b. creșterea volumului de bunuri economice ce pot fi cumpărate cu o astfel de unitate monetară;
 - c. scăderea cantității de bunuri economice ce se pot fi cumpărate cu o astfel de unitate monetară;
 - d. creșterea prețului ei în raport cu o altă monedă.
17. Punerea în circulație de **monedă scripturală** se realizează prin:
- a. emisiune de semne monetare scripturale;
 - b. creditarea conturilor diferitelor persoane fizice sau juridice deschise la bănci;
 - c. creșterea depunerilor bancare;
 - d. restituirea depunerilor bancare.
18. Funcția de **mijloc de plată** a banilor reprezintă:
- a. achitarea unei marfi cumpărate;
 - b. evaluarea cheltuielilor și rezultatelor activității economice;
 - c. achitarea salariilor;
 - d. determinarea costului unui bun sau serviciu.
19. **Depozitele la vedere** reprezintă în structura masei monetare:
- a. lichiditatea primară;
 - b. nu fac parte din structura masei monetare;
 - c. lichiditatea secundară;
 - d. active cu grad scăzut de lichiditate;
20. Scăderea **ratei rezervei minime** obligatorii conduce la:
- a. majorarea masei monetare;
 - b. diminuarea masei monetare;
 - c. nu influențează masa monetară;
 - d. menținerea constantă a masei monetare;

21. Care din variantele de mai jos reprezintă definiția corectă a **masei monetare**:
- totalitatea resurselor aflate la dispoziția băncilor (de emisiune și comerciale);
 - totalitatea emisiunii făcute de băncile comerciale în beneficiul clienților lor;
 - valoarea activelor ce pot fi utilizate pentru cumpărarea mărfurilor, serviciilor și plata datoriilor;
 - nu există nici o legătură între aceste variante.
22. **Puterea de cumpărare** a monedei naționale este:
- expresia valorică a cantității de bunuri economice destinate vânzării;
 - cantitatea de bunuri economice ce pot fi achiziționate cu o unitate monetară națională;
 - expresia efortului cu care au fost produse bunurile economice destinate vânzării;
 - cantitatea de bunuri economice ce pot fi achiziționate cu o unitate monetară aparținând altei țări.
23. **Paritatea monetară putere de cumpărare** reprezintă:
- raportul valoric a două valute;
 - raportul valorilor paritate a două unități monetare naționale diferite;
 - un nivel de referință;
 - inversul prețurilor exprimate în două unități monetare naționale diferite;
24. **Rata dobânzii** reprezintă:
- prețul plătit pentru contractarea unui împrumut;
 - prețul plătit pentru constituirea unui depozit bancar;
 - dobânda plătită creditorului pentru a beneficia pe timp de un an de 100 u.m.;
 - prețul plătit de creditor debitorului său pentru a beneficia pe timp de un an de 100 u.m..
25. Creșterea **ratei dobânzii** la creditele acordate pe piața bancară are ca efect:
- creșterea lichidității în sistemul bancar;
 - scăderea masei monetare;
 - creșterea masei monetare;
 - creșterea ratei inflației;

26. Modificarea **valorii paritare** a unei monede se face:
- prin aprecierea sau deprecierea unității monetare;
 - prin devalorizare sau revalorizare de către autoritatea monetară;
 - prin modificarea parității monetare;
 - prin fluctuațiile cursului de schimb.
27. Valoarea **monedei coș** este dată de :
- un coș de bunuri;
 - un coș compus din mai multe valute;
 - un coș de marfuri;
 - un coș compus din 100 u.m.
28. **Valuta compozită** are avantajul:
- unei stabilități mai mari;
 - unui curs de schimb flexibil;
 - unei volatilitati mari a cursului valutar;
 - unui curs de schimb fix;
29. **Stabilitatea monetară** reprezintă:
- o putere de cumpărare internă constantă;
 - o putere de cumpărare externă constantă;
 - fluctuația mică a prețurilor pe plan intern;
 - fluctuația redusă a cursului de schimb.

$$\mathbf{A = a+b; B = c+d; C = a+c; D = A+B}$$

30. **Scadența** reprezintă momentul când:
- datoria valorică de rambursat;
 - ia naștere o obligație de plată;
 - se finalizează un contract;
 - se achiziționează resurse financiare.

31. Termenul de **monedă divizionară** reprezintă:
- instrumentul ce facilitează schimbul de bunuri și servicii;
 - moneda care poate fi schimbată liber pe alte monede;
 - moneda care permite acumularea de avere;
 - submultipli ai unității monetare.
32. **Cvasi-banii** ca monedă de cont reprezentând acumulări și economii;
- serveșc ca mijloc curent de plată;
 - au o circulație rapidă;
 - nu serveșc ca mijloc curent de plată;
 - reprezintă lichiditatea primară.
33. Termenul **depășire de cont** sau **overdraft** desemnează:
- o dobândă care se plătește pentru suma cu care a fost depășit contul;
 - o facilitate de împrumut de cont acordată de o bancă;
 - un procedeu bancar ce permite unui client depășirea contului cu o anumită sumă pe o perioadă determinată;
 - toate variantele.
34. În structura masei monetare cel mai mare grad de **lichiditate** revine:
- numerarului, conturilor curente și depozitelor la vedere;
 - conturilor curente și depozitelor la vedere;
 - depozitelor la termen, conturilor curente și depozitelor la vedere;
 - altor active cu grad diferit de lichiditate.
- A = c+d; B = a – b; C = b+d; D = c-b**
35. Cedarea **cambiei** de către un beneficiar, în situația în care plata nu s-a efectuat, implică utilizarea unei spețe de gir:
- de mandat;
 - de întoarcere;
 - pentru garanție;
 - postscadentă.

- 36.** Deținătorul **bonurilor de tezaur** le poate folosi pentru:
- realizarea unor operațiuni de lombardare;
 - obținerea de lichidități prin vânzarea la bursă;
 - garantarea unor credite bancare;
 - obținerea de dobânzi prin păstrarea titlurilor.
- 37. Warant-ul** are următoarele caracteristici:
- poate fi utilizat ca efect de comerț;
 - nu permite refinanțarea de către bancă;
 - permite transmiterea proprietății;
 - permite recursul cambial.
- 38. Cambia** are următoarele caracteristici:
- este un instrument de plată pe termen lung;
 - nu implică relații speciale între deținători și cel care preia calitatea de creditor;
 - nu poate fi avalizată;
 - presupune plata imediată.
- 39. Paritatea monetară** poate fi definită astfel:
- cantitatea de aur ce definește unitatea monetară;
 - prețul unei unități monetare în raport cu o altă unitate monetară;
 - raportul valoric între două unități monetare;
 - raportul valoric între o unitate monetară și cantitatea de aur aferentă acesteia.
- 40. Girul de cambie** semnifică:
- autonomia cambiei;
 - transferul drepturilor decurgând din cambie;
 - implicarea de raporturi materiale;
 - răspunderea solidară a giranților.
- 41. Andosarea** repetată a cambiei presupune:
- răspunderea solidară a giranților;
 - răspunderea ultimului girant;
 - inexistența giranților;
 - răspunderea ultimului giratar.

42. Nivelul **ratei dobânzii** este determinat de:
- lichiditate;
 - riscul nerambursării;
 - originea capitalului;
 - raportul dintre cererea și oferta de disponibilități bănești.

43. **Moneda coș** se determină astfel:
- prin cantități convenționale fixe;
 - prin stabilirea cursurilor valutare;
 - prin selectarea arbitrară a monedelor componente;
 - prin luarea în considerare a cursurilor valutare de piață.

$$\mathbf{A = a+c; B = b+d; C = a+d; D = c+d}$$

44. **Viramentul** are următoarele caracteristici:
- plata se face conform dispoziției plătitorului;
 - plata se dispune de către creditor;
 - plata presupune termene precise;
 - există întârzieri în efectuarea plăților;

$$\mathbf{A = b+c; B = a+b; C = a+c; D = c+d}$$

45. **Avalul** are următoarele caracteristici:
- are un caracter strict profesional;
 - este utilizat ca garanție bancară;
 - cuprinde parțial sau total valoarea cambiei;
 - mențiunea este făcută de avalizat;

46. **Demonetizarea** cursului a reprezentat:
- retragerea monedelor de aur;
 - renunțarea la etalonul aur;
 - topirea monedelor de aur existente;
 - trecerea la monometalismul argint.

47. **Supraevaluarea monedei naționale** are ca efect:

- a. creșterea prețurilor mărfurilor exportate;
- b. creșterea prețurilor mărfurilor importate;
- c. scăderea costurilor mărfurilor importate;
- d. creșterea excedentului balanței comerciale externe.

$$\mathbf{A = a+b; B = c+d; C = a+d; D = b+d}$$

48. Caracteristicile **pieței monetare** sunt următoarele:

- a. participanții sunt băncile și marile firme;
- b. obiectul tranzacțiilor este moneda centrală;
- c. creditele acordate sunt garantate;
- d. dobânda se stabilește la intervale regulate.

49. Responsabilitățile **Băncii Centrale Europene** sunt:

- a. să sprijine politicile economice ale țărilor din zona euro;
- b. să controleze masa monetară din UE;
- c. să protejeze rezervele financiare;
- d. să formuleze politica monetară în zona euro.

50. Caracteristicile **cambiei** sunt:

- a. presupune plata la vedere;
- b. este un efect de comerț;
- c. nu se poate transfera;
- d. implică răspunderea solidară.

51. Pentru a putea adopta **moneda euro**, țările solicitante trebuie să îndeplinească **criterii** referitoare la:

- a. stabilitatea prețurilor;
- b. creșterea economică;
- c. ratele dobânzilor;
- d. datoria publică.

52. Valoarea **cursului valutar** al euro față de celelalte monede se controlează prin:

- a. decizii pe termen scurt ale Băncii Centrale Europene;
- b. operațiuni pe piețele valutare externe;
- c. modificarea ratelor dobânzii pe piețele financiare;
- d. cumpărarea sau vânzarea de titluri financiare.

53. **Agregetele monetare**, delimitate în cadrul masei monetare, se grupează în următoarele categorii:

- a. baza monetară;
- b. moneda primară;
- c. mijloacele de plată;
- d. mijloacele de deținere a averii

$$A = a+b; B = b+c; C = B+d; D = c+d$$

54. **Trata** are următoarele caracteristici:

- a. este un titlu de credit;
- b. presupune doi participanți;
- c. ordinul de plată îl dă trăgătorul;
- d. este transmisibilă.

55. Care din următoarele elemente constituie **baza monetară**:

- a. numerarul din casieriile băncilor;
- b. conturile băncilor la Banca Centrală;
- c. numerarul în circulație;
- d. depozitele la vedere.

$$A = a+b; B = c+d; C = b+d; D = A+c$$

56. Care din următoarele **mijloace de plată** sunt **instrumente de plată**:

- a. cambia;
- b. viramentul;
- c. acreditivul;
- d. incasso-ul.

57. Operațiunile de **rescontare** au următoarele caracteristici;

- a. se desfășoară pe baza unei dobânzi fixe;
- b. se desfășoară pe baza unei dobânzi stabilite pe piață;
- c. presupun plata imediată a unei creanțe;
- d. furnizează lichiditate Băncii Centrale

$$A = a+c; B = a+b; C = c+d; D = b+d$$

58. **Trasul** este persoana care:

- a. desemnează persoana care va încasa cambia;
- b. emite cambia;
- c. are dreptul să încaseze cambia;
- d. este obligată la plata cambiei.

59. În cadrul relațiilor cambiale sunt efectuate următoarele operațiuni:

- a. gajarea;
- b. avalizarea;
- c. scontarea;
- d. andosarea.

$$A = a+b; B = c+d; C = b+c; D = A+B$$

60. Formula de calcul a **ratei reale a dobânzii** este:

- a. rata nominală a dobânzii / rata inflației;
- b. 1+rata nominală a dobânzii / 1+rata inflației;
- c. 1-rata nominală a dobânzii / 1-rata inflației;
- d. (1+rata nominală a dobânzii / 1+rata inflației)-1

61. Operațiunile de lombardare reprezintă:

- a. scontarea efectelor publice;
- b. transferul de lichidități între bănci;
- c. rescontarea efectelor comerciale între bănci;
- d. operațiuni pe piața titlurilor financiare realizate de către Banca Centrală.

62. Creditul comercial presupune:

- a. amânarea termenelor de plată acordate de furnizorul de mărfuri clienților lor pe baza efectelor de comerț;
- b. imultaneitate între momentul livrării mărfii și achitarea contravalorii acesteia;
- c. transmiterea unui drept de creanță;
- d. refinanțarea bancilor pentru a asigura plățile zilnice ale acestora.

63. Aquis-ul comunitar presupune ca și criteriile esențiale de îndeplinit pentru țara care solicită aderarea la UE, cele referitoare la:

- a. apartenența europeană;
- b. valorile democratice;
- c. politicile monetare;
- d. mecanismele de piață.

64. Puterea de cumpărare externă mai poartă și denumirea de:

- a. curs real de schimb;
- b. paritate monetară;
- c. valoare paritară;
- d. etalon monetar.

65. Valoarea unei valute compozite se determină:

- a. într-o valută prezentă în formula sa de bază;
- b. într-o valută care nu este menționată în formula sa de bază;
- c. într-o valută prezentă în formula sa de bază, între aceasta și valutele coșului valutar fiind stabilit un raport de valoare;
- d. simultan în toate valutele care aparțin coșului valutar.

$$A = a+c; B = b+d; C = A+d; D = B+c$$

66. Valoarea reală a unei **cambii scontate** reprezintă:
- contravaloarea mărfurilor vândute pe credit comercial;
 - valoarea de emisiune a cambiei la care se adaugă scontul;
 - diferența pozitivă dintre valoarea de emisiune a cambiei și scont;
 - valoarea nominală a cambiei diminuată în cazul unei acceptări restrânse.

67. Valoarea nominală reprezintă:
- valoarea cambiei la rescontare;
 - valoarea de emisiune a cambiei;
 - valoarea paritară a unei unități monetare;
 - valoarea cambiei la scontare

$$A = b+c; B = a+b; C = B+c; D = c+d$$

68. Puterea de cumpărare în context internațional reprezintă:
- cursul real de schimb;
 - cursul de revenire;
 - cursul valutar;
 - toate variantele.
69. În România strategia de țintire a **inflației** este stabilită de către:
- Banca Centrală Europeană;
 - băncile comerciale;
 - Banca Națională a României;
 - Guvern.
70. Modificarea **ratei rezervei minime** obligatorii influențează masa monetară:
- direct proporțional;
 - invers proporțional;
 - nu exercită nici o influență asupra acesteia;
 - numai în ce privește numerarul.

71. **Inflația** prin cerere are ca și cauze:

- a. majorarea ofertei de monedă;
- b. scăderea impozitelor și majorarea, pe această bază, a venitului;
- c. prognoze pozitive referitoare la evoluția economică;
- d. anticipări pozitive privind evoluția nivelului veniturilor.

$$\mathbf{A = a+b; B = c+d; C = A+B; D = b+c}$$

72. Decizia producătorilor de majorare a prețurilor de vânzare, urmare a creșterii costurilor de producție, generează:

- a. inflație prin cerere;
- b. inflație prin costuri;
- c. inflație importată;
- d. redistribuirea valorii reale.

73. Care din următorii factori pot crea presiuni inflaționiste?

- a. creșterea cursului de schimb;
- b. expansiunea creditelor de consum;
- c. creșterea ratei dobânzii cheie;
- d. creșterea deficitului bugetar.

74. Între procentul rezervei minime obligatorii și lichiditatea bancar există o relație:

- a. directă;
- b. invers proporțională;
- c. nu influențează potențialul de creditare;
- d. constantă.

75. Care din următoarele active financiare, reprezintă **bani**?

- a. acțiuni care se cotează pe piața de capital;
- b. titluri de stat;
- c. disponibilitățile în conturi curente;
- d. titluri având o maturitate de până la 6 luni.

76. Posibila evoluție a **cursului de schimb** EUR/RON în următoarele cazuri este:
- a. euro se apreciază cu 8%,la o creștere a prețurilor în România cu același procent;
 - b. euro se depreciază cu 8%, la o creștere a prețurilor în România
 - c. cu același procent;
 - d. euro se apreciază cu 8%,la o scădere a prețurilor în România cu același procent;
 - e. cursul rămâne constant la această variație de preț.

77. Structura **masei monetare** cuprinde:

- a. moneda efectivă;
- b. depozitele la vedere;
- c. active cu grad diferit de lichiditate;
- d. depozitele la termen.

$$\mathbf{A = a+b; B = c+d; C = A+B; D = A+d}$$

78. **Rescontarea** permite:

- a. agenților economici să reintre în posesia efectelor de comerț scontate anterior;
- b. Băncii de emisiune să asigure lichiditatea bancară prin intermediul băncilor comerciale;
- a. băncilor comerciale să își atragă resurse;
- b. băncilor comerciale acordarea de credite;

79. **Indicele de lichiditate** se calculează astfel:

- a. raportul creditelor pe termen scurt;
- b. raportul dintre pasive și active;
- c. raportul dintre depozite și credite;
- d. raportul dintre totalul pasivelor și activelor ponderate.

80. Pentru atenuarea și diminuarea **inflației** sunt necesare următoarele măsuri:

- a. creșterea producției;
- b. diminuarea și lichidarea deficitului bugetar;
- c. reducerea cheltuielilor bugetare;
- d. creșterea datoriei publice.

81. Subevaluarea monedei naționale în raport cu alte monede conduce la:

- a. creșterea competitivității mărfurilor naționale;
- b. creșterea prețurilor mărfurilor importate;
- c. diminuarea exporturilor;
- d. creșterea datoriei externe exprimate în monedă națională.

$$A = b+c; B = a+b; C = c+d; D = A+d$$

82. Utilizarea euro în spațiul european prezintă următoarele avantaje:

- a. elimină costurile privind constituirea rezervelor;
- b. elimină costurile privind creditele între țările comunitare;
- c. elimină riscurile de curs de schimb;
- d. elimină costurile de conversie monetară.

83. Lombardarea reprezintă:

- a. scontarea efectelor publice;
- b. împrumut pe gaj de efecte publice;
- c. rescontarea creanțelor negociabile;
- d. scontarea practică de băncile comerciale.

84. Între componentele monedei centrale se află:

- a. moneda scripturală emisă de băncile comerciale;
- b. bancnotele aflate la populație;
- c. moneda divizionară deținută de populație;
- d. depozite ale persoanelor fizice la banca centrală.

85. Despre cambie se fac următoarele aprecieri:

- a. este transferabilă;
- b. este negociabilă;
- c. răspunderea solidară obligă pe semnatarii cambiei să acopere în comun valoarea cambiei în cazul insolvabilității trasului la scadență;
- d. răspunderea solidară generează încredere posibililor participanți la procesul cambial și extinde aria de utilizare și angajare a cambiei.

86. Raportul valoric, între două unități monetare naționale se numește:
- valoare paritară;
 - paritate monetară;
 - paritatea puterilor de cumpărare;
 - curs de schimb.
87. Elementele care determină delimitarea principalelor tipuri de **credite** sunt:
- subiecții creditului;
 - obiectul și sfera de utilizare;
 - transferabilitatea instrumentelor de credit;
 - modalitatea specifică de formare și utilizare a capitalurilor disponibile.
88. **Creația monetară** se realizează prin următoarele modalități:
- emisiune de monedă;
 - inflație;
 - împrumuturi externe;
 - investiții străine.
89. **DST** reprezintă:
- o monedă convențională;
 - un instrument de rezervă;
 - un mijloc de plată;
 - o monedă de contract.
90. Unul dintre factorii care influențează multiplicatorul bazei monetare este:
- preferința pentru moneda efectivă;
 - rata rezervei minime obligatorii;
 - raportul exces de rezervă-depozite;
 - volumul creditelor.
91. În vederea scăderii potențialului de creditare, banca de emisiune:
- scade procentul rezervei minime obligatorii;
 - crește rata rezervei minime obligatorii;
 - reduce rata dobânzii de politică monetară;
 - menține constantă rata rezervei minime obligatorii.

92. Dacă inflația internă este superioară celei de pe piața externă:
- cursul de schimb al monedei naționale va crește;
 - unitatea monetară națională va înregistra o depreciere;
 - moneda națională se va aprecia;
 - moneda străină se va deprecia.
93. EURIBOR reprezintă:
- rata medie a dobânzii, din fiecare zi, pe piața interbancară londoneză, la care o bancă atrage depozite de la alte bănci;
 - rata medie a dobânzii, din fiecare zi, la depozitele atrase pe piața interbancară;
 - rata medie a dobânzii, din fiecare zi, pe piața interbancară din zona euro la care o bancă plasează depozite la alte bănci;
 - rata medie a dobânzii, din fiecare zi, pe piața interbancară londoneză la care o bancă plasează depozite la alte bănci.
94. Rata dobânzii corespunzătoare facilității de depozit este:
- rata dobânzii la care băncile se împrumută de la banca centrală pe termen de o zi;
 - rata dobânzii la care băncile comerciale constituie depozite overnight la BNR;
 - rata dobânzii la care BNR efectuează operațiuni repo;
 - rata dobânzii la care BNR efectuează operațiuni reverse repo.
95. Bani îndeplinesc funcția de **etalon general** pentru că:
- unitatea monetară este unitatea de măsură a valorii bunurilor;
 - expresia acestei măsurări este prețul;
 - servește la stingerea unei obligații economice;
 - mijlocesc schimbul de bunuri.
96. Băncile comerciale pot acoperi lipsa de **lichiditate** folosind următoarele modalități:
- majorarea rezervelor minime obligatorii;
 - emiterea de monedă efectivă;
 - contractarea de împrumuturi pe piața interbancară;
 - achiziționarea de bunuri de tezaur pe piață.

97. Politica monetară europeană se bazează pe următoarele principii:

- a. egalitate de acces la moneda europeană;
- b. conducerea unică a operațiunilor;
- c. supravegherea băncilor centrale naționale;
- d. armonizarea legislației.

98. Cauzele principale ale inflației importate sunt:

- a. variația cursurilor de schimb ca efect al deprecierei monetare;
- b. creditele acordate de instituțiile financiare internaționale;
- a. importurile de mărfuri;
- b. circulația liberă a capitalului.

99. Piața interbancară se caracterizează prin:

- a. este deschisă tuturor operatorilor;
- b. ratele dobânzii se stabilesc liber;
- c. titlurile sunt negociate la bursă;
- d. utilizează viramentul.

100. Inflația, în funcție de criteriul cauzalității, are următoarele forme;

- a. prin cerere;
- b. importată;
- c. prin deficit;
- d. prin monedă.

1.3. RĂSPUNSURI

Nr.	Răspuns	Nr.	Răspuns	Nr.	Răspuns	Nr.	Răspuns	Nr.	Răspuns
1.	c.	21.	c.	41.	a.	61.	c.	81.	A.
2.	b.	22.	b.	42.	c.	62.	a.	82.	b.
3.	b.	23.	d.	43.	a.	63.	c.	83.	b.
4.	a.	24.	c.	44.	a	64.	a.	84.	b.
5.	c.	25.	b.	45.	d.	65.	a.	85.	c.
6.	d.	26.	b.	46.	b.	66.	c.	86.	b.
7.	a.	27.	b.	47.	c.	67.	b.	87.	c.
8.	c.	28.	a.	48.	b.	68.	a.	88	a.
9.	d.	29.	d.	49.	b.	69.	c.	89.	c.
10.	d.	30.	a.	50.	c.	70.	b.	90	d.
11.	a.	31.	d.	51.	b.	71.	C.	91.	b.
12.	b.	32.	c.	52.	b.	72.	b.	92.	b.
13.	b.	33.	d.	53.	C.	73.	c.	93.	c.
14.	a.	34.	B	54.	b.	74	b.	94.	b.
15.	b.	35.	d.	55.	d.	75.	c.	95.	a.
16.	c.	26.	b.	56.	a.	76.	a.	96.	c.
17.	b.	37.	b.	57.	a.	77.	C.	97.	c.
18.	c.	38.	a.	58.	d.	78.	c.	98.	b.
19.	a.	39.	c.	59.	d.	79.	d.	99.	c.
20.	a.	40.	c.	60.	d.	80.	d.	100.	c

CAPITOLUL 2

APLICAȚII PROPUSE

- În perioada septembrie – octombrie a anului curent, procentul rezervei minime obligatorii aplicat depozitelor bancare în monedă națională a fost 15%.
 - Să se calculeze valoarea banilor introduși în economie prin injectarea de lichiditate în sistemul bancar valoare în valoare de 950.000u.m?
 - Dacă pe parcursul lunii următoare banca centrală decide scăderea ratei rezervei minime obligatorii cu 2 puncte procentuale, cum va evolua cantitatea de bani din economie?
- Să se determine procentul ratei reale a dobânzii știind că rata nominală a dobânzii este 8%, iar rata inflației 8,5%. Să se interpreteze rezultatul obținut.
- Pornind de la situația de echilibru pe piața monetară, explicați construind graficul, în ce mod o majorare a cererii de monedă inferioară creșterii ofertei de monedă va afecta rata dobânzii de echilibru?
- Calculați paritatea monetară putere de cumpărare ca raport al unităților monetare „A”, respectiv „B”, știind că, puterea de cumpărare a unității monetare „A” se determină pe baza următoarelor date:

Bunuri	Pi(A) (u.m.)	ai (%)
C1	60	0,15
C2	75	0,20
C3	70	0,25
C4	80	0,35
C5	165	0,05
TOTAL		

Iar puterea de cumpărare a unității monetare „B”, se determină pe baza următoarelor date:

Bunuri	P _i (B) (u.m.)	a _i (%)
C1	50	0,20
C2	70	0,25
C3	85	0,15
C4	90	0,30
C5	180	0,10
TOTAL		

Să se precizeze care unitate monetară este apreciată în raport cu cealaltă unitate monetară și să se explice modalitățile prin care acest raport de valoare poate fi inversat.

Să se explice printr-un exemplu noțiunea de rată a inflației și pornind de la rezultatul obținut să se calculeze și să se interpreteze procentul ratei reale a dobânzii obținute, știind că procentul ratei nominale a dobânzii este de 9%.

5. Calculați valoarea depozitului constituit inițial, în condițiile în care suma creditelor nou acordate este de 500 mld.u.m., iar valoarea depozitelor bancare nou constituite de 380 mld.u.m.

6. Determinați valoarea scontului și valoarea reală a unui efect de comerț, în condițiile în care valoarea nominală a acestuia este egală cu valoarea totală a mărfurilor înstrăinate pe credit comercial, valoare exprimată în valuta compozită „S” și este egală cu 4000”S”.

Moneda coș are ca formulă de bază:

$$„S” = 30\%A_v + 25\%B_z + 15\%C_h + 30\%D_w;$$

Raportul de valoare dintre valutele coșului valutar este: $A = 4B = 6C = 8D$;

Valoarea mărfurilor este plătită în valuta „C”, efectul de comerț este acceptat într-un procent de 75%, scontarea efectului de comerț se face pe 2 luni, taxa scontului practică de banca comercială fiind de 6%.

7. Calculați procentul rezervei minime obligatorii știind că valoarea monedei scripturale emise este de 250 mld.u.m. și valoarea împrumuturilor nou acordate este 125 mld.u.m.

8. Să se precizeze dacă moneda națională se apreciază sau se depreciază, în condițiile în care prețurile scad cu 15% și să se calculeze mărimea acestei variații;

9. Calculați evoluția procentuală a puterii de cumpărare interne, știind că rata inflației este de 3,5%.

10. Deschiderea unui cont curent se face cu o sumă minimă de 25 de u.m.. Pe parcursul lunii, prin intermediul acestuia, au loc următoarele operațiuni:

- Se alimentează contul curent cu suma de 1200 u.m.;
- Se retrage numerar în valoare de 35 u.m.;
- Se efectuează plata către comercianți în valoare de 800 u.m.;

Comisioanele percepute pentru ultimele două operațiuni sunt:

- Comision de 1,5% aplicat la valoarea sumei retrase;
- Comision de 2% aplicat la suma plătită comercianților;

Suma finală existentă în contul curent conduce la o dobândă lunară de 6% pe an.

Calculați la sfârșitul a două luni, valoarea sumei finale din contul curent.

11. Să se calculeze suma finală pe care posesorul unui depozit bancar în valoare de 20.000 u.m., cu scadența peste șase luni, o primește la lichidarea acestuia. Procentul ratei dobânzii este de 6,5% pe an, iar dobânda se capitalizează la sfârșitul fiecărei luni.

12. O sumă de bani disponibilă majoră cu dobânda aferentă pe un interval de 365 de zile, cu un procent al ratei dobânzii de 6% pe an, devine 80.500 u.m.

Determinați valoarea inițială a sumei de bani disponibile.

13. Pe perioada de trei luni a inactivității unui cont curent, se calculează dobânda la suma existentă în acesta, de 20.000 de dolari, cu un procent al ratei dobânzii de 8% pe an; 1,5 euro fiind comisionul pentru cont inactiv.

Precizați care este valoarea sumei încasate la închiderea contului curent, știind că se aplică și un comision de lichidare a acestuia, de 1,8% la suma rămasă.

14. Determinați dobânda aferentă unui împrumut de 12.653 u.m., acordat cu o scadență de 35 de zile și cu un procent anual al ratei dobânzii 9% pe an.

15. Calculați dobânda corespunzătoare pentru trei credite, acordate cu scadențe diferite și cu un procent unic al ratei dobânzii:

Valoarea creditului (u.m.)	Scadența (zile)	Procentul ratei dobânzii (%)
62.540	30	9%
54.820	93	9%
8.632	210	9%

16. Un împrumut majorat cu dobânda sa calculată pe 160 de zile, cu un procent al ratei dobânzii de 12% pe an, a devine 260.629 u.m.

Determinați creditului acordat.

17. Un capital în valoare de 60.000 u.m., constituie obiectul unui credit acordat cu un procent ra al ratei dobânzii, cu scadențe de 100 de zile. Valoarea dobânzii totale plătite este 8.600 u.m.

Determinați mărimea ratei dobânzii în momentul acordării împrumutului.

18. Calculați procentul ratei medii a dobânzii, pentru următoarele împrumuturi acordate în următoarele condiții:

Valoarea împrumutului (u.m.)	Scadența (nr.zile)	Procentul ratei dobânzii (%)
25.000	60	8%
50.000	80	5,5%
80.000	90	6%
120.000	110	10%
260.000	180	9%

19. Să se determine procentul ratei reale a dobânzii și dobânda reală, în contextul unui procent al ratei inflației de 4,5%, și a unui procent al ratei nominale a dobânzii de 7% pentru un credit în valoare de 300.000 u.m.

20. În contextul unei rate a inflației de 4,55% și al unui procent al ratei nominale a dobânzii de 10,5%, să se calculeze procentul ratei reale a dobânzii, dobânda nominală și dobânda reală pentru un depozit bancar în valoare de 85.000 u.m.

21. Calculați valoarea reală a unei cambii în valoare de 900.000 u.m. și valoarea scontului știind că scadența acesteia este pe data de 30 aprilie, fiind negociată pe data de 12 martie a aceluiași an. Procentul taxei scontului este de 9%.

22. Calculați valoarea reală a unui efect de comerț negociat pe data de 5 septembrie cu un procent al taxei scontului de 6,5%, având scadența în același an pe 1 noiembrie, în condițiile în care valoarea nominală a acestuia este de 180.000 u.m..

23. Calculați procentul taxei scontului cu care a fost negociată o cambie la o bancă comercială, în condițiile în care:

- valoarea nominală a efectului de comerț este de 500.000 u.m;
- valoarea scontului 2.000 RON;
- perioada de scontare este de 40 de zile;

24. Un efect de comerț având valoarea nominală de 2.460.000 u.m., nu se achită la scadență, plata acestuia amânându-se cu 60 de zile, cu un procent al taxei scontului de 6%. Calculați valoarea nominală cu care este emisă noua cambie.

25. Un efect de comerț având o valoare de 1.625.864 u.m., emis cu o scadență de 30 zile, se achită în proporție de 25%, pentru diferența de sumă fiind emis un nou efect de comerț cu o nouă scadență peste 50 de zile.

Calculați valoarea nominală a noului efect de comerț, știind că procentul taxei scontului fiind de 6%.

26. Calculați valoarea nominală a unui efect de comerț având o valoare reală de 675.294 u.m., cu scadența de 80 de zile și un procent al taxei scontului de 8%.

27. Deținătorul a patru cambii emise pe perioade diferite, solicită înlocuirea lor cu un unic efect de comerț, având scadența peste 60 de zile.

Calculați valoarea efect de comerț nou emis, pe baza următoarelor date:

Valoarea nominală (u.m)	Scadența (nr. zile)
40.255	40
64.325	60
180.426	100
200.000	180

Procentul taxei scontului este de 8%.

28. Deținătorul a trei efecte de comerț dorește înlocuirea acestora cu un singur efect de comerț, valoarea nominală a acestuia este egală cu suma valorilor nominale ale efectelor de comerț avute le are în posesie.

Calculați scadența noului efect de comerț pe baza datelor de mai jos:

Valoarea nominală (u.m.)	Scadența (nr. zile)
310.537	60
250.245	80
400.678	100

Procentul taxei scontului este de 6%.

29. Calculați valoarea scontului și valoarea reală a unui efect de comerț. Valoarea a cambiei reprezintă valoarea cu care au fost vândute mărfurile care fac obiectul creditului comercial. Aceasta este exprimată într-o valută compozită, simbolizată cu „V” și este egală cu 6.000 „V”.

Formula de bază a valutei compozite este:

$$„V” = 25\%Aa + 15\%Bb + 30\%Cc + 30\%Dd;$$

Mărfurile se face achită în valuta „T”; raportul de valoare dintre aceasta și valutele componente ale coșului valutar este:

$$T = 2A = 3B = 4C = 6D;$$

Scontarea se face pe 6 luni, iar procentul taxei scontului aplicat de banca comercială este de 8%.

30. Peste 100 de zile, un agent economic trebuie să achite o cambie a cărei valoare de emisiune este 65.634 u.m. Procentul taxei scontului este 6% , dorind totodată să o înlocuiască cu o altă cambie având scadența peste 160 de zile.

Calculați valoarea nominală a celei de a doua cambii.

31. Calculați scadența unui efect de comerț emis cu o valoare nominală de 225.425 u.m. în așa fel încât acesta să fie echivalent cu o altă cambie, având valoarea de emisiune de 100.000 u.m., perioada pe care a fost emis de 80 de zile, iar procentul taxei scontului de 8%.

32. În situația în care se cunoaște valoarea nominală a unui efect de comerț de 3.648 u.m. și scadența acestuia de 40 de zile, calculați valoarea nominală a unui efect de comerț echivalent cu acesta, având scadența de 25 de zile și un procent al taxei scontului de 8%.

33. Calculați valoarea scontului și valoarea reală a unui efect de comerț, știind că valoarea nominală a acestuia corespunde valorii mărfurilor care fac obiectul creditului comercial, valoare exprimată în valuta compozită simbolizată „T” și egală cu 8.965 „T”.

Aceasta are ca formulă de bază:

$$\text{„T”} = 25\%Aa + 30\%Bb + 40\%Cc + 5\%Dd;$$

iar raportul de valoare dintre valutele ce compun coșul valutar este:

$$A = 2B = 4C = 6D;$$

Mărfurile se achită în valuta „D”, scontarea se face pe trei luni, iar procentul taxei scontului este de 9%.

34. Calculați valoarea scontului și valoarea reală a unui efect de comerț, știind că valoarea nominală a acestuia corespunde valorii mărfurilor care fac obiectul creditului comercial, valoare exprimată în valuta compozită simbolizată „S” și egală cu 5.354 „S”.

Aceasta are ca formulă de bază:

$$\text{„S”} = 20\%Ax + 35\%By + 15\%Cz + 30\%Dw;$$

iar raportul de valoare dintre valutele ce compun coșul valutar este:

$$2C = 4A = 6B = 8D;$$

Mărfurile se achită în valuta „D,” scontarea se realizează pe patru luni, procentul taxei scontului este de 8% iar cambia este acceptată în proporție de 80%

35. Dacă valoarea creditelor nou acordate în este de 430 mld. u.m., iar valoarea depozitelor bancare nou constituite este 630 mld.u.m., determinați valoarea depozitului bancar inițial constituit.

36. Calculați valoarea banilor scripturali (de cont) puși în circulație, în condițiile în care valoarea depozitelor bancare nou create este de 640 mld.u.m., iar rezervele minime obligatorii însumate, reprezintă 80 mld.u.m.

37. Calculați valoarea banilor scripturali emiși, știind că suma creditelor nou acordate este de 540 mld. RON, în timp ce valoarea depozitului bancar constituit inițial este 80 mld. RON.

38. Calculați procentul rezervei minime obligatorii și valoarea depozitului bancar inițial constituit, știind că valoarea depozitelor bancare nou constituite este de 620 mld. RON, în condițiile în care valoarea creditelor nou acordate este 250 mld. RON.

39. În condițiile în care majorarea masei monetare, rezultat al activității de creditare este 800 mld. u.m., iar procentul rezervei minime obligatorii este 8%, determinați:

- Totalul valoric al banilor scripturali puși în circulație;
- Totalul valoric al banilor scripturali emiși;
- Totalul valoric al rezervei minime obligatorii;
- Totalul valoric al depozitului bancar constituit inițial.

40. Calculați paritatea monetară putere de cumpărare existentă între unitățile monetare „X” și „Y”, în condițiile în care cursul de revenire este:

$$\text{Crevenire}_i = P_iX / P_iY = 284 / 226$$

Notăm cu:

Crevenire_i – cursul de revenire al bunului „i”, în raport cu țara de referință;

P_iX – prețul bunului „i” în moneda „X”;

P_iY - prețul bunului „i” în moneda „Y”.

41. Pe baza datelor și rezultatelor aplicației anterioare (39), determinați numărul de unități monetare „Y”, revin unei unități monetare „X”.

Precizați dacă valoarea rezultată prin calcul, corespunde determinării raportului de valoare (cursului de schimb) al unității monetare „X” în raport cu unitatea monetară „Y”, sau „Y” în raport cu „X” ?

42. Pe parcursul unui an moneda națională se apreciază în raport cu dolarul american cu 1,5%. În condițiile în care dolarul american a înregistrat o depreciere în raport cu euro, cu 0,5%, care este aprecierea/deprecierea monedei naționale în raport cu euro?

43. Rata dobânzii nominale a fost în țara „A” de 9%, iar procentul ratei reale a dobânzii este de 3%. Să se calculeze rata inflației. Cunoscând că valoarea reală a unui împrumut la sfârșitul anului a fost de 500 mil.u.m., să se determine diferența dintre dobânda nominală și dobânda reală.

44. Din situația monetară pe anul „X”, se cunosc următorii indicatori:

Indicatori	Suma (u.m)
Numerar în circulație	5.000
Depozite overnight	200
Depozite cu durata inițială mai mică de 2 ani	1.500
Depozite cu preaviz mai mic sau egal cu 3 luni	6.000
Împrumuturi din operațiuni repo	10.000
Titluri pe piață monetară	3.000
Titluri de valoare negociabile emise cu scadența de până la 2 ani	4.000

Să se determine agregatele monetare M1, M2, M3.

45. Calculați scontul unui efect de comerț a cărui valoare nominală de 450.000 u.m., care este emisă la 15 ianuarie cu scadența la 28 februarie, scontată la 1 februarie, cu o taxă a scontului de 8%.

46. Fie 5 bănci „A”, „B”, „C”, „D”, „E”, care au acordat împrumuturi respectând procentul de 20% rezervă minimă obligatorie. Banca „A” cumpără titluri de stat în valoare de 15 mld.u.m., dispunând de un exces de monedă, pe care îl folosește pentru acordarea de credite clienților bancari.

1. Calculați valoarea monedei nou create în sistemul bancar și valoarea depozitelor bancare pe baza intrărilor de monedă ale băncii centrale;
2. Să se calculeze valoarea monedei nou create și valoarea depozitelor bancare în cazul celor cinci bănci;

47. Un agent economic constituie un depozit bancar având valoarea de 10.000 u.m. cu capitalizarea dobânzii. Rata dobânzii este o fixă, în procent de 2% pe 3 luni. Depozitul bancar este retras la sfârșitul anului. Să se calculeze dobânda obținută de posesorul acestuia, precum și suma totală care i se cuvine la finalul scadenței.

48. Un investitor constituie la 01.01.2023 un depozit bancar în condiții de capitalizare a dobânzii, în valoare de 45.000 lei cu scadența peste 3 luni. Lichidarea depozitului bancar se face după un an. Pe baza valorilor prezentate în tabelul de mai jos:

Data	01.01.2023	01.04.2023	01.07.2023	01.10.2023
Rata la 3 luni (% pe an)	9,5%	9,75%	10%	10,25%

Să se calculeze:

- a. Suma totală care revine investitorului la sfârșitul anului, în condițiile în care banca aplică un comision de retragere de 0,3%.
- b. Câștigul obținut la scadență.

49. Un investitor deține suma de 100.000 u.m. în luna martie a anului curent și dorește realizarea unui depozit bancar. Ratele dobânzii la depozite practicate de către banca comercială sunt:

Scadența	o lună	trei luni	șase luni	nouă luni	un an
Rata dobânzii (% pe an)	10%	11,50%	11,75%	11,85%	12,5%

În condițiile în care banca nu aplică comision de retragere, se cere:

- a. Dacă deponentul constituie un depozit bancar cu scadența de 3 luni, să se calculeze suma de bani totală și dobânda aferentă acestui depozit. Să se calculeze valoarea dobânzii în cazul în care optează pentru un depozit bancar cu scadența de 9 luni și lichidează acest depozit bancar după 90 de zile.
- b. Care este valoarea sumei finale și a dobânzii obținute, dacă deponentul constituie un depozit bancar cu scadența peste 3 luni cu capitalizarea dobânzii, pe care îl reînnoiește în aceleași condiții, pe parcursul unui an?
- c. Dacă deponentul constituie un depozit bancar cu scadența peste 6 luni, să se calculeze dobânda obținută de acesta, în condițiile în care procedează la lichidarea acestuia după doi ani, timp în care banca îl reînnoiește automat cu un procent identic al ratei dobânzii?
- d. Să se calculeze suma finală care revine unui deponent care constituie un depozit bancar pe 12 luni, dacă alege să îl lichideze după 9 luni și 10 de zile?

50. Posesorul unei sume de bani în valoare de 500.000 u.m. dorește să constituie un depozit bancar cu maturitatea de o 1 lună, cu capitalizarea dobânzii la un procent fix al ratei dobânzii de 3,5%. Să se calculeze care ar trebui să fie intervalul de timp după care să opteze pentru retragerea depozitului bancar, în așa fel încât să își dubleze suma de bani depusă inițial?

51. O instituție de credit aplică un procent al ratei dobânzii 3,5% pentru depozitele bancare, în condiții de capitalizare a dobânzii la 3 luni. Să se calculeze procentul ratei dobânzii pe care ar trebui să o aplice instituția de credit pentru depozitele bancare cu capitalizarea dobânzii la 6 luni, în așa fel încât la finele unui an suma finală să fie identică , indiferent de scadența pentru care se optează la constituirea depozitului bancar.

52. Se dau următoarele date referitoare la ratele dobânzii la depozitele pe 3 luni practicate de trei bănci comerciale în anul 2024:

Banca "A"	Banca „B”	Banca „C”
2,5%	2%	1,5%
Comision ridicare numerar: 0,5%	Comision ridicare numerar: 0%	Comision ridicare numerar: 0,4%
min. 3EUR (echivalent)		min.6 RON (echivalent)

Precizați care dintre cele trei variante de instituții bancare este cea mai avantajoasă pentru constituirea unui depozit cu scadența peste 3 luni, știind că suma inițială este de 50.000 u.m. Cursul de schimb la data consituirii depozitului bancar este 1EUR = 4,95 RON.

53. Un agent economic posesor al unui capital în valoare de 200.000 u.m., alege să constituie un depozit bancar cu scadența peste un an. Variantele între care poate decide sunt: Banca „X” aplică un procent al ratei dobânzii de 8,5% pentru depozitele bancare cu maturitatea de un an, iar banca „Y” îi propune un depozit bancar cu dobândă progresivă, cu capitalizarea lunară a dobânzii în următoarele condiții:

Luna	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
rd(%)	5,5	5,75	6	6,25	7,5	8,75	10	11,25	13,25	15,25	17,25	19,25

Pornind de la aceste date, precizați care va fi alegerea investitorului?

54. Posesorul unui capital în valoare de 600.000 u.m., alege să constituie un depozit bancar pe termen de 3 luni. El are următoarele alternative: Banca „A” practică o dobândă fixă de 10% la depozitele pe 3 luni, plătită la scadență, iar banca „B” promovează un depozit bancar în condițiile plății anticipate a dobânzii, cu un procent al acesteia de 8,5%. Care dintre cele două alternative îi garantează cel mai mare randament?

55. O instituție de credit procedează la refinanțarea unui împrumut în valoare de 20.000 de euro, cu scadența de un an, în următoarele condiții:

Număr de zile	Rata dobânzii
100	3,50%
90	2,35%
120	3,75%

Să se calculeze rata medie a dobânzii.

56. O instituție de credit efectuează pe parcursul unui an următoarele plasamente în valută. Randamentele obținute sunt:

Număr de zile	Rata dobânzii
92	3,00%
100	3,5%
98	2,75%

Să se calculeze procentul ratei medii a dobânzii pe care o poate primi instituția de credit.

57. Ratele dobânzii la depozitele bancare, practicate de către o bancă comercială, în perioada ianuarie-martie 2024 și ratele inflației corespunzătoare perioadei analizate sunt:

Perioada	Depozite la vedere (% pe an)	Depozite pe o lună (% pe an)	Depozite pe 3 luni (% pe an)	Rata lunară a inflației (%)
Ian.2024	0,50	13,75	14,50	4,32
Feb.2024	0,30	14,25	14,25	4,72
Mar.2024	0,10	13,00	15,00	4,95

Se cere:

- a. Să se calculeze procentul ratei reale a dobânzii pentru depozitele bancare constituite cu maturitatea de o lună, în ianuarie, februarie și martie 2024;
- b. În varianta în care deținătorul capitalului are alternativa alegerii în perioada analizată, între un depozit bancar cu maturitatea de o lună cu capitalizarea dobânzii și un depozit bancar cu maturitatea de 3 luni, cu un procent al ratei dobânzii stabilit în momentul constituirii acestuia, precizați care este modalitatea care îi oferă un randament maxim.
- c. Să se calculeze suma totală care revine posesorului depozitului bancar, la data de 1 aprilie, dacă optează pentru un depozit bancar cu maturitatea de o lună, în condițiile capitalizării dobânzii.

58. Un investitor optează pentru valorificarea unui capital sub forma unui depozit bancar. Care este valoarea capitalului inițial pe care trebuie să îl depună la bancă, în așa fel încât acesta să îi permită retragerea lunară pe timp de cinci ani a unei sume de 400 u.m., știind că procentul ratei dobânzii la depozitele bancare cu capitalizare lunară este de 8%.

59. Un agent economic dispune de un capital în valoare de 8.200 de euro în condițiile în care economisește lunar 800 de euro, pe care îl depune într-un depozit bancar cu capitalizarea lunară dobânzii. Procentul ratei dobânzii este de 8% pe an. În ce interval de timp este posibilă contractarea unui credit ipotecar în valoare de 80.000 de euro, pentru care instituția de credit solicită un avans de 25%.

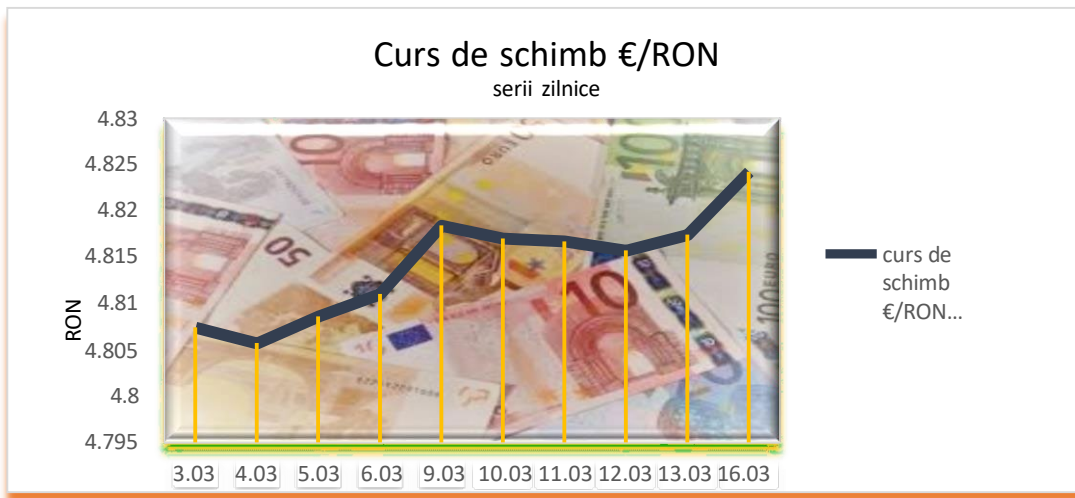
Cursul de schimb EUR / RON este $1 \text{ EUR} = 4,36 \text{ RON}$.

60. O bancă emite un certificat de depozit având valoarea de 200.000 u.m., cu o dobândă de 3%. Perioada pentru care se constituie depozitul este de 120 de zile. Deținătorul certificatului de depozit îl vinde pe piața secundară cu 20 de zile înaintea scadenței la o dobândă de 6,5%. Care este prețul de vânzare al certificatului de depozit?

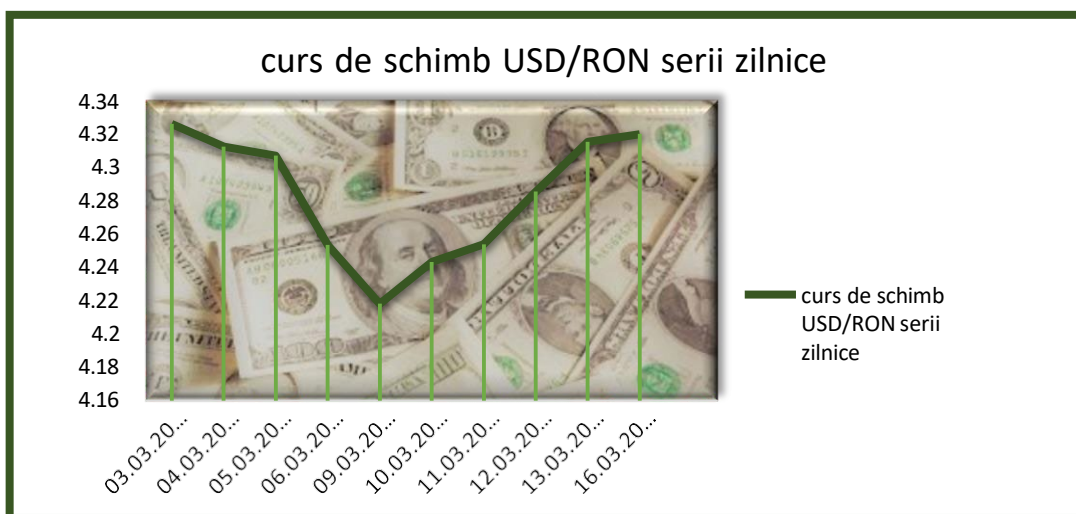
61. Pornind de la datele cuprinse în tabelul de mai jos și a reprezentărilor grafice, să se precizeze care sunt intervalele în care leul se apreciază/depreciază în raport cu euro și dolarul american. Să se calculeze procentul acestor variații.

Tabelul nr.9. Curs de schimb €/RON ; \$/RON serii zilnice

Data	€	\$
03.03.2020	4,8074	4,3263
04.03.2020	4,8057	4,3126
05.03.2020	4,8086	4,3072
06.03.2020	4,8110	4,2534
09.03.2020	4,8184	4,2182
10.03.2020	4,8170	4,2433
11.03.2020	4,8167	4,2539
12.03.2020	4,8157	4,2856
13.03.2020	4,8174	4,3155
16.03.2020	4,8242	4,3202

Sursa: <https://www.bnro.ro/Cursul-de-schimb-524.aspx>

62. Pe baza datelor de mai sus să se calculeze seriile zilnice ale cursului de schimb dintre euro și dolarul american (1€= ?\$). Să se precizeze intervalele de apreciere/ depreciere ale monedei unice europene și să se calculeze mărimea acestor variații.

63. Pentru ambele aplicații dați exemple de factori de influență ale modului în care a evoluat cursul de schimb al acestor unități monetare în intervalul 03.03.2020 –16.03. 2020

64. Informații referitoare la activitatea unei bănci comerciale, se prezintă astfel:

- Valoarea veniturilor din dobânzi 75.000 mil. u.m.
- Valoarea veniturilor din comisioanele percepute de bancă, speze și participații 12.400 mil.lei
- RUA 12%
- RVD 8%
- Valoarea activelor valorificabile este 80% din activul total al băncii.

Să se determine valoarea dobânzilor plătite de către banca comercială.

65. Pornind de la situațiile financiare întocmite în cadrul unei bănci comerciale, selectăm următoarele date:

- Valoarea veniturilor din dobânzi 20.600 RON
- Valoarea cheltuielilor cu dobânzile 8.300 RON
- Alte venituri 4.200 RON
- Cheltuieli administrative și salariale 3.100 RON
- Total activ 61.196 RON
- Valoarea capitalului propriu 15.676 RON

Calculați valoarea efectului de pârghie (EP), știind că instituția de credit dorește realizarea unui procent al ratei rentabilității financiare mai mare cu 1,5 puncte procentuale decât cea efectiv realizată și menținerea unui procent al ratei rentabilității economice la nivelul înregistrat pe baza situațiilor financiare raportate.

66. Să se calculeze rata profitului bancar știind că rata rentabilității economice este 8%, la o bancă comercială care prezintă următorul bilanț simplificat (u.m.):

Bilanțul simplificat al băncii comerciale

Activ	Sume (u.m.)
Numerar în casieriile băncii	1.980
Rezerva la Banca Națională (X%)	20.800
Bonuri de tezaur (Y%)	8.600
Obligațiuni de stat (Z%)	6.800
Credite acordate persoanelor fizice (V%)	40.300
Credite acordate firmelor (W%)	143.000
Active imobilizate nete	16.650
Total Activ	238.130
Pasiv	
Depozite la vedere (2%)	28.200
Depozite la termen (6%)	98.600
Împrumuturi de la Banca Națională (4%)	24.000
Capitalul propriu al băncii	87.330
Total Pasiv	238.130

Informațiile provenite din contul de rezultate în u.m., sunt.

Cheltuieli de funcționare (administrative)	4.820
Cheltuieli cu salariile	2.500

Banca realizează venituri din comisioane, speze și participații în valoare de 12.600 u.m.
Impozitul pe profit este 16%

67. O instituție de credit deține următoarele elemente de activ:

Elemente de activ	Valoare expusă la risc (u.m.)	Pondere de risc (%)
Numerar și disponibilități la BNR	11.280.000	0%
Împrumuturi acordate instituțiilor de credit	1.820.000	50%
Credite ipotecare	4.600.000	35%
Credite retail	6.850.000	75%
Credite acordate societăților comerciale	8.980.000	100%
TOTAL	33.530.000	

Fondurile proprii ale băncii cuprind următoarele elemente:

Fonduri proprii	Valoarea fondurilor proprii (u.m.)
Capital propriu	98.000
Rezerve legale și statutare	80.000
Profit reportat	9.000

Fondurile proprii de nivel 2 de bază sunt cu 1,5% mai mari decât fondurile proprii de nivel 1.

Fondurile proprii de nivel 2 suplimentar sunt cu 2% mai mici decât fondurile proprii de nivel 2 de bază.

Precizați dacă instituția de credit se conformează normelor Acordului BASEL III cu privire la capitalul minim deținut pentru riscul de credit. În condițiile nerespectării acestora, propuneți metode de restructurare a bilanțului prin care această instituție de credit poate soluționa problema adecvării capitalului conform prevederilor mai sus menționate.

68. O instituție de credit dispune de următoarele fonduri proprii:

- fonduri proprii de nivel 1 în valoare de 3 mld. lei
- fonduri proprii de nivel 2 de bază în valoare de 6 mld. lei
- fonduri proprii de nivel 2 suplimentar în valoare de 0,25 mld. lei

Activele instituției de credit sunt grupate pe următoarele grupe de risc de credit:

Categoriile de risc	0%	25%	40%	60%	75%	100%
Valoare active (mld. lei)	20	40	80	100	8	4

Precizați dacă instituția de credit respectă normele Acordului BASEL III cu privire la capitalul minim deținut pentru riscul de credit. În cazul în care nu îndeplinește normele în vigoare, propuneți o serie de metode de restructurare a bilanțului prin care această instituție de credit poate soluționa problema adecvării capitalului conform prevederilor mai sus menționate.

69. Bilanțul simplificat al unei bănci comerciale cuprinde următoarele elemente:

ACTIV	Sume (u.m.)	PASIV	Sume (u.m.)
Numerar în casierie	800	Depozite la vedere (2%)	19.400
Rezervă la Banca Națională (8%)	16.200	Depozite la termen (3,5%)	48.000
Bonuri de tezaur (9%)	2400	Credite de la Banca Națională (9%)	11.200
Obligațiuni de stat (13%)	1200	Capital propriu	8.900
Credite acordate persoanelor fizice (12%)	29.800		
Credite acordate persoanelor juridice (12%)	32.000		
Active imobilizate nete	5.100		
TOTAL ACTIV	87.500	TOTAL PASIV	87.500

Situațiile extrase din contul de rezultate sunt:

- Cheltuieli administrative și salariale în valoare de 925 u.m.
- impozitul pe profit 16%

În aceste condiții, să se calculeze următorii indicatori de performanță bancară:

- RVD
- RUA
- ROA

70. Dacă o bancă comercială deține la un moment dat:

- Fonduri proprii de nivel 1 în valoare de 8 mld. lei
- Fonduri proprii de nivel 2 de bază în valoare de 10 mld. lei
- Fonduri proprii de nivel 2 suplimentar în valoare de 12 mld. lei

Determinați fondurile proprii totale de care dispune această bancă comercială.

71. Elementele de activ deținute de către o bancă comercială sunt:

– Numerar și disponibilități la BNR	200.000 mil. u.m.
– Credite acordate altor instituții de credit	30.000 mil. u.m.
– Credite ipotecare garantate cu ipotecă de prim rang	400.000 mil. u.m.
– Credite retail	320.000 mil. u.m.
– Credite acordate societăților comerciale rezidente	600.000 mil. u.m.
– Imobilizări corporale	50.000 mil. u.m.

Fondurile proprii ale băncii comerciale se compun din:

- Capital propriu	20.000 mil. u.m.
- Rezerve legale și statutare	10.000 mil. u.m.
- Pierdere reportată	5.000 mil. u.m.
- Rezerve din reevaluarea patrimoniului	10.000 mil. u.m.
- Împrumuturi subordonate	50.000 mil. u.m.

Să se verifice dacă banca comercială respectă normele în vigoare ale Acordului BASEL III, cu privire la adecvarea capitalului.

Fonduri proprii totale \geq 8% Valoarea activelor ponderată la risc (expunerea netă)

72. Activele unei bănci comerciale sunt grupate în funcție de categoriile de risc astfel;

Categoriile de risc (%)	0%	25%	30%	40%	55%	100%
Valoarea activelor (mil.um.)	2.000	40.000	65.000	70.000	45.000	20.000

Se cunoaște faptul că în prezent banca comercială a constituit fonduri proprii destinate acoperirii riscului de credit în valoare de 10.000 mii.um.

Precizați dacă banca comercială respectă normele cu privire la capitalul minim deținut pentru riscul de credit, potrivit Acordului BASEL III.

În varianta în care banca comercială nu îndeplinește condiția referitoare la adecvarea capitalului potrivit legislației în vigoare, dați exemple de metode de restructurare a bilanțului său, prin care aceasta să se poată conforma condiției menționate.

73. Se da următorul bilanț simplificat (u.m.):

Bilanțul simplificat al băncii comerciale

Activ	Sume (u.m.)
Numerar în casieriile băncii	100
Titluri de stat (10%)	2.500
Credite (15%)	7.000
Procentul rezervei minime obligatorii (8%)	150
Imobilizări	400
Total Activ	10.150
Pasiv	
Depozite la vedere (2%)	1.000
Depozite la termen (3,5%)	6.000
Împrumuturi de la Banca Națională (8%)	1.880
Capitalul propriu al băncii	1.270
Total Pasiv	10.150

Valoarea veniturilor din comisioane, participații și speze, deținute de către instituția de credit, reprezintă 8% din valoarea veniturilor din dobânzii.

Cheltuielile administrative reprezintă 10% din cheltuielile cu dobânzile. Procentul impozitului pe profit, potrivit legislației în vigoare este de 16%.

Ținând cont de cele menționate, să se calculeze:

- RUA -Rata utilizării activelor;
- RVD - rata veniturilor din dobânzi;
- ROA - rata rentabilității economice;

74. O instituție de credit își grupează activele grupe de risc:

Grupe de risc (%)	0%	25%	30%	45%	75%	100%
Valoare active (mii um.)	3.000	55.000	90.000	75.000	30.000	45.000

Instituția de credit are constituite fonduri proprii destinate acoperirii riscului de credit reprezentate de:

- Capital propriu	90.000 u.m.
- Rezerve legale și statutare	25.000 u.m.
- Pierdere reportată	6.000 u.m.
- Rezerve din reevaluarea patrimoniului	55.000 u.m.
- Împrumuturi subordonate	40.000 u.m.

Precizați dacă banca respectă legislația în vigoare cu privire la capitalul minim deținut pentru acoperirea riscului de credit riscul de credit.

75. O instituție de credit vinde 25 milioane euro la cursul de schimb 1 EUR= 1,04 USD. Suma de bani obținută în urma acestei tranzacții va fi depusă într-un depozit bancar cu maturitatea peste șase luni, cu o rată a dobânzii de 2,5% pe an. Estimându-se că la scadența depozitului bancar, dolarul american se va deprecia cu 0,25%, să se calculeze câștigul sau pierderea în moneda unică europeană rezultată în momentul lichidării acestui depozit bancar.

76. Să se grupeze în funcție de gradul lor de lichiditate următoarele elemente din structura masei monetare:

Tabelul nr.10. Componentele masei monetare

Nr.crt.	Componentele masei monetare	Valoarea (mil. lei)
1.	Numerar în casieriile Instituțiilor Financiar Monetare	404.312,30
2.	Numerarul în circulație	102.536,1
3.	Conturile curente ale instituțiilor de credit	840.345,80
4.	Depozite overnight	287.554,3
5.	Depozite cu durata inițială de până la 2 ani	213.606,0
6.	Împrumuturi din operațiuni REPO + unități ale fondurilor mutuale de piață monetară	1.235,00
7.	Titluri de valoare negociabile emise cu maturitatea de până la 2 ani inclusiv	850,20

Sursa: <https://www.bnr.ro/page.aspx?prid=22217>

77. Pe baza datelor statistice din aplicația anterioară, să se grupeze componentele masei monetare în agregate monetare, M1, M2, M3, și să se calculeze valoarea acestora.

Să se calculeze procentul pe care îl deține agregatul monetar M2 în totalul masei monetare.

78. Precizați care este efectul diminuării cu două puncte procentuale a ratei rezervei minime obligatorii asupra lichidității bancare, știind că în data de 24 mai 2015, Banca Națională a României decide fixarea acesteia la 8% pentru depozitele bancare constituite de instituțiile de credit.

Să se calculeze multiplicatorul monetar în condițiile noului procent al ratei rezervei minime obligatorii și să se precizeze cum este afectat multiplicatorul monetar de descreșterea acestuia.

Să se calculeze creșterea masei monetare în condițiile în care banca centrală, prin decizia sa, injectează în sistemul bancar lichiditate în valoare de 235 mil. lei.

79. Precizați pe baza unei reprezentări grafice, în ce sens vor evolua rata dobânzii de echilibru și cererea și oferta de echilibru, la o creștere a cererii de disponibilități bănești mai mare decât creșterea ofertei de astfel de disponibilități bănești.

Explicați noțiunea de rată a dobânzii de echilibru.

80. Posesorul unui depozit bancar în valoare de 25.000 u.m. dorește să majoreze această sumă la scadență cu o pătrime. Depozitul bancar este constituit cu o rată fixă a dobânzii de 3%.

Alternativele sale sunt:

- reînnoirea depozitului bancar în condiții identice referitoare la rata dobânzii și scadență;
- reînnoirea depozitului bancar cu capitalizarea dobânzii în condiții identice referitoare la rata dobânzii și scadență;

Să se calculeze scadența depozitului bancar și să se precizeze care dintre cele două alternative îi asigură majorarea valorii depozitului bancar constituit inițial.

81. Reprezentarea grafică de mai jos prezintă procentele ratei dobânzii de politică monetară aplicate de Banca Centrală Europeană Danmarks Nationalbank, Sveriges Riksbank, Swiss National Bank, Banca Națională a Japoniei, în cadrul politicilor lor monetare aplicate în perioada pandemiei de COVID 19.

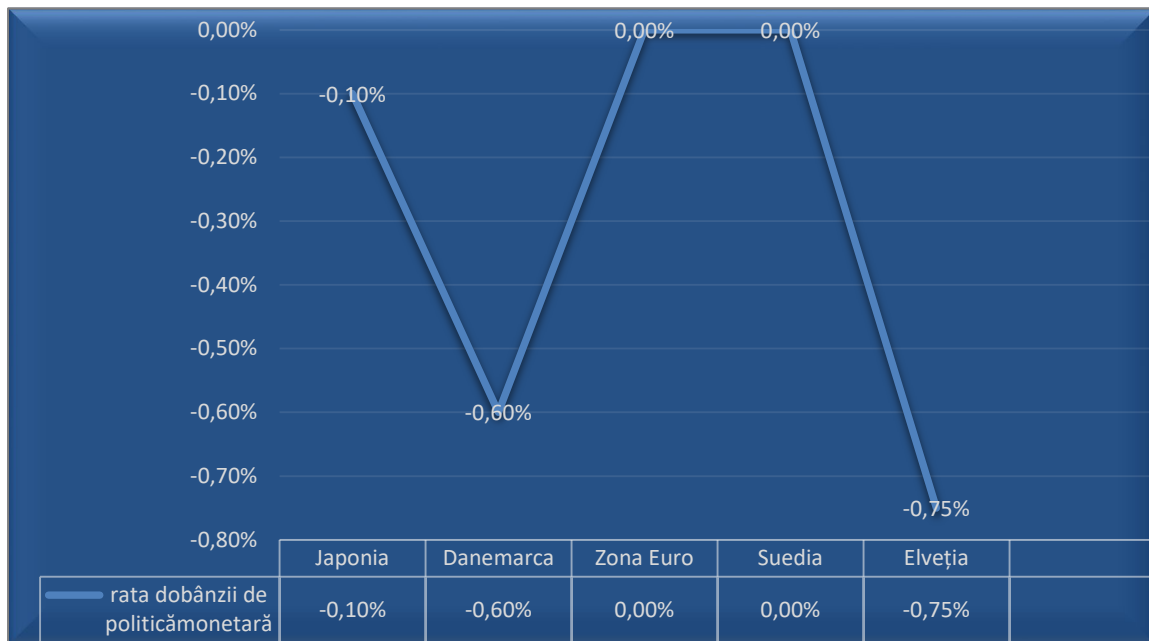
Să se precizeze tipul de politică monetară, restrictivă sau expansionistă, în funcție de deciziile băncilor centrale referitoare la mărirea procentului ratei dobânzii de politică monetară.

Precizați principalele caracteristici monetare ale perioadei menționate.

Precizați efectele monetare ale respectivelor decizii de politică monetară ale băncilor centrale menționate.

Figura nr. 1. **Procente ale ratei dobânzii de politică monetară aplicate în perioada pandemiei COVID 19**

(Japonia, Danemarca, Zona Euro, Suedia, Elveția)

Sursa: reprezentarea grafică aparține autorului pe baza datelor extrase din:

https://www.boj.or.jp/en/mopo/mpmdeci/mpr_2024/mpr241016a.pdf

<https://www.nationalbanken.dk/en/what-we-do/stable-prices-monetary-policy-and-the-danish-economy/official-interest-rates>

<https://data.ecb.europa.eu/data/data-categories/ecbeurosystem-policy-and-exchange-rates/official-interest-rates>

<https://www.riksbank.se/en-gb/statistics/interest-rates-and-exchange-rates/>

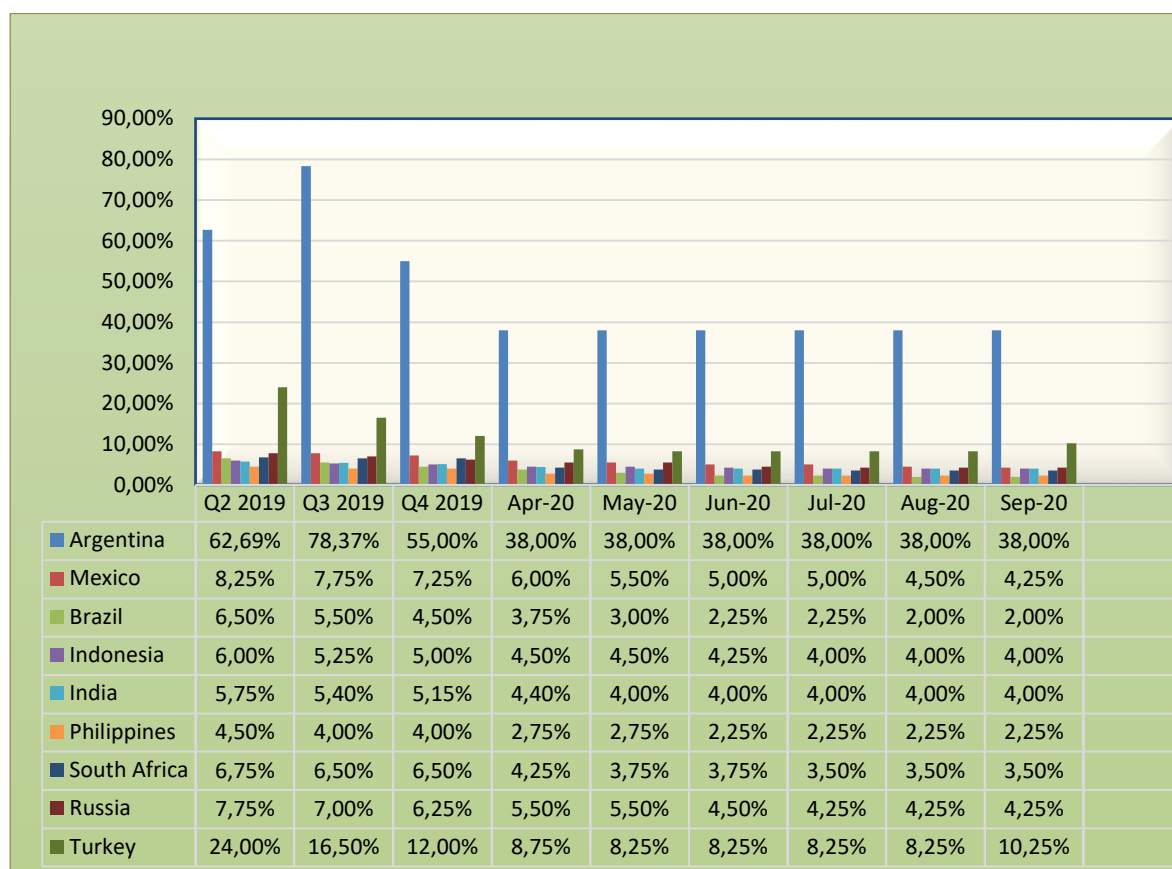
https://www.snb.ch/en/the-snb/mandates-goals/statistics/statistics-hub/current_interest_exchange_rates

82. Figura numărul prezintă evoluția procentului ratei dobânzii cheie în intervalul Q2 2019 – Septembrie 2020, în țări care au înregistrat cele mai mari valori ale acesteia.

Ținând cont de caracteristicile perioadei selectate, să se analizeze contextul monetar și oportunitatea deciziilor de politică monetară adoptate de băncile centrale din aceste state.

Să se estimeze efectul acestora asupra modului în care a evoluat rata inflației în perioada imediat următoare în aceste economii.

Figura nr.2. Procente ale ratei dobânzii de politică monetară adoptate în intervalul Q2 2019 – Septembrie 2020

Sursa: reprezentarea grafică aparține autorului pe baza datelor extrase din:

<https://data.imf.org/?sk=388dfa60-1d26-4ade-b505-a05a558d9a42>

83. Completați tabelul de mai jos calculând variația absolută și procentuală a cursului valutar al DST în raport cu RON, pe intervalul 13.11.2024 – 22.11.2024.

Precizați care sunt zilele intervalului în care DST se apreciază/depreciază în raport cu RON și care este mărimea absolută și procentuală a acestei variații?

Precizați care sunt zilele intervalului în care RON se apreciază/depreciază în raport cu DST și care este mărimea absolută și procentuală a acestei variații?

Tabelul nr. 11. Cursul de schimb al DST în raport cu RON în intervalul 13.11.2024 – 22.11.2024.

Data	Valoare DST /RON	Variație (RON)	Variație (%)
22.11.2024	6,2437		
21.11.2024	6,2095		
20.11.2024	6,1929		
19.11.2024	6, 1928		
18.11.2024	6,1945		
17.11.2024	6,1865		
16.11.2024	6,2058		
15.11.2024	6,1749		
14.11.2024	6,1765		
13.11.2024	6,1594		

Sursa: <https://www.cursbnr.ro/curs-dst>

84. Să se aprecieze în care dintre țările următoare, este optimă plasarea unui capital știind că situația monetară a țărilor respective este următoarea:

Țara	Rata nominală a dobânzii (medie anuală%)	Rata medie a inflației (%)
A	22	22
B	12	15
C	26	35
D	17	14

85. O cambie emisă la data de 1 octombrie 2024 cu scadența în 21 noiembrie 2024, în valoare de 245.123 RON, este negociată pe data de 10 noiembrie.

Să se stabilească valoarea reală a cambiei, știind că efectul a fost scontat cu o taxă a scontului de 7,5% pe an.

86. O cambie cu valoarea nominală de 12.346 RON, ajunsă la scadență nu se achită.

Să se calculeze valoarea nominală a noii cambii care se emite odată cu prelungirea scadenței cu 40 de zile.

87. Posesorul a trei efecte are scadențele fixate astfel:

V_n (valoarea nominală exprimată în RON)	n (scadența în zile)
50.000	30
75.000	40
100.000	50

Deținătorul acestor cambii fiind în imposibilitatea achitării lor la scadență, dorește să le preschimbe cu un singur efect cu o scadență comună peste 45 de zile, cu o taxă a scontului de 5%. Să se determine valoarea nominală a noului efect.

88. Posesorul a patru efecte de comerț C_1, C_2, C_3 , cu scadențele n_1, n_2, n_3 , le înlocuiește cu un singur efect C_4 .

Să se stabilească scadența noului efect.

V_n (valoarea nominală în RON)	n (scadența în zile)
20.000	30
35.400	45
45.567	50
123.860	40

89. Să se determine valoarea nominală a unui efect a cărui scadență este peste 70 de zile, astfel încât să fie echivalent cu un efect cu o valoare nominală de 5.400 RON, cu o scadență de 60 de zile, taxa scontului fiind unică pentru ambele efecte, de 9%.

90. Să se determine numărul de zile „n”, peste care trebuie fixată scadența unui efect cu valoarea nominală de 1.890 RON, astfel încât să fie echivalent cu un efect în valoare nominală de 1.800 RON și cu scadența peste 80 de zile, știind că taxa scontului este de 6%.

91. a. Să se determine valoarea reală a unei cambii, cu care își sporește sursele de creditare o bancă comercială, știind că aceasta a fost acceptată de către tras în proporție de 75%, valoarea sa nominală, respectiv contravaloarea mărfurilor achiziționate pe credit comercial, este de 200.000 u.m., taxa rescontului percepută de către Banca Centrală este de 12% pe an, iar perioada de rescontare este de 2 luni.

b. Să se aprecieze dacă banca comercială realizează un profit sau nu, în urma operațiilor de scontare și negociere a cambiei la Banca Centrală, în condițiile în care scontarea s-a făcut pe 60 de zile, cu o taxa a scontului de 18% pe an.

92. Să se calculeze valoarea depozitului inițial știind că suma depozitelor noi în procesul de multiplicare a depozitelor bancare este de 355.800 u.m., iar totalul monedei scripturale puse în circulație este de 80.000 u.m.

1. Să se calculeze procentul rezervei minime obligatorii
2. Să se calculeze variația absolută a masei monetare.

93. Să se calculeze totalul monedei scripturale emise știind că valoarea depozitului inițial este de 120.000 u.m., iar procentul rezervei minime obligatorii este de 8%.

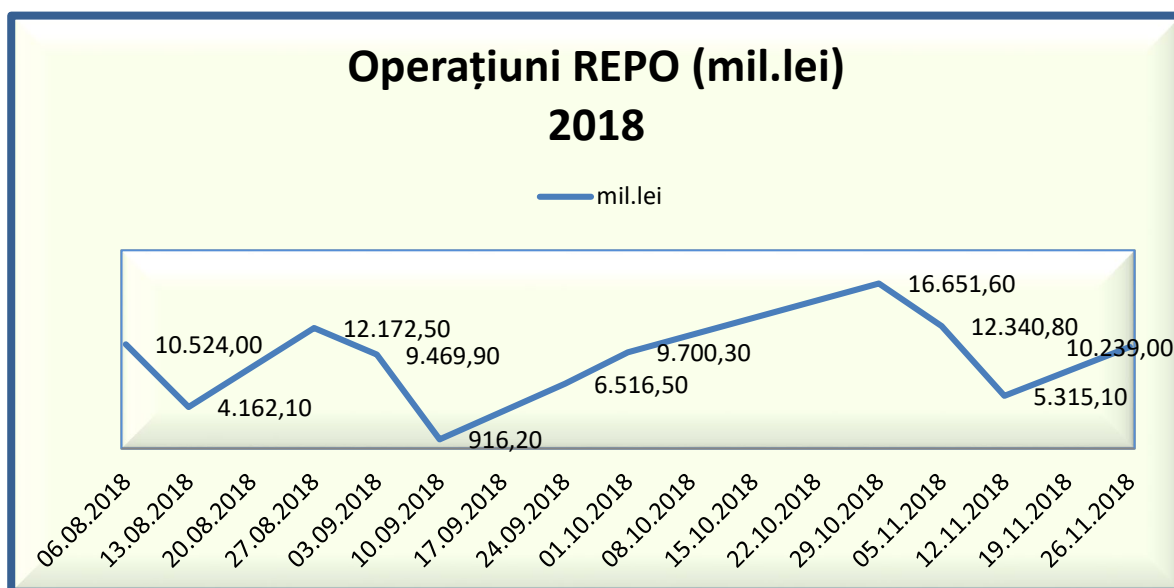
1. Să se calculeze totalul monedei scripturale puse în circulație.
2. Să se calculeze variația absolută a masei monetare.

94. Să se calculeze rata reală a dobânzii și să se interpreteze rezultatul obținut știind că rata nominală a dobânzii este o rată pozitivă, diferența dintre aceasta și rata inflației fiind de 1,5 puncte procentuale. Rata inflației se calculează pe baza următoarelor date:

Bunuri	Pr_0 (u.m.)	Pr_1 (u.m.)	I_{pr_1} (%)	a_i (%)	$I_{pr_1} \times a_i$
B1	6	6,5		0,10	
B2	4	4,2		0,25	
B3	8	9,2		0,20	
B4	10	10,4		0,30	
B5	12	12,8		0,15	
TOTAL				1	

95. Să se calculeze valoarea lichidității bancare injectată în sistemul bancar prin intermediul operațiunilor de tip REPO inițiate de Banca Națională a României pe parcursul anului 2018, pe baza datelor din reprezentarea grafică de mai jos.

Figura nr. 3. Operațiuni REPO (mil. lei)
iunie 2018 – noiembrie 2018

Sursa: Sursa: reprezentarea grafică aparține autorului pe baza datelor extrase din:

<https://www.bnro.ro/Raport-statistic-606.aspx>

96. Să se calculeze rata reală a dobânzii și să se interpreteze rezultatul obținut știind că rata nominală a dobânzii este o rată negativă, diferența dintre aceasta și rata inflației fiind de 1,5 puncte procentuale; nivelul prețului mediu în momentul t_0 a fost de 203 u.m., nivelul prețului mediu în momentul curent este de 425 u.m.

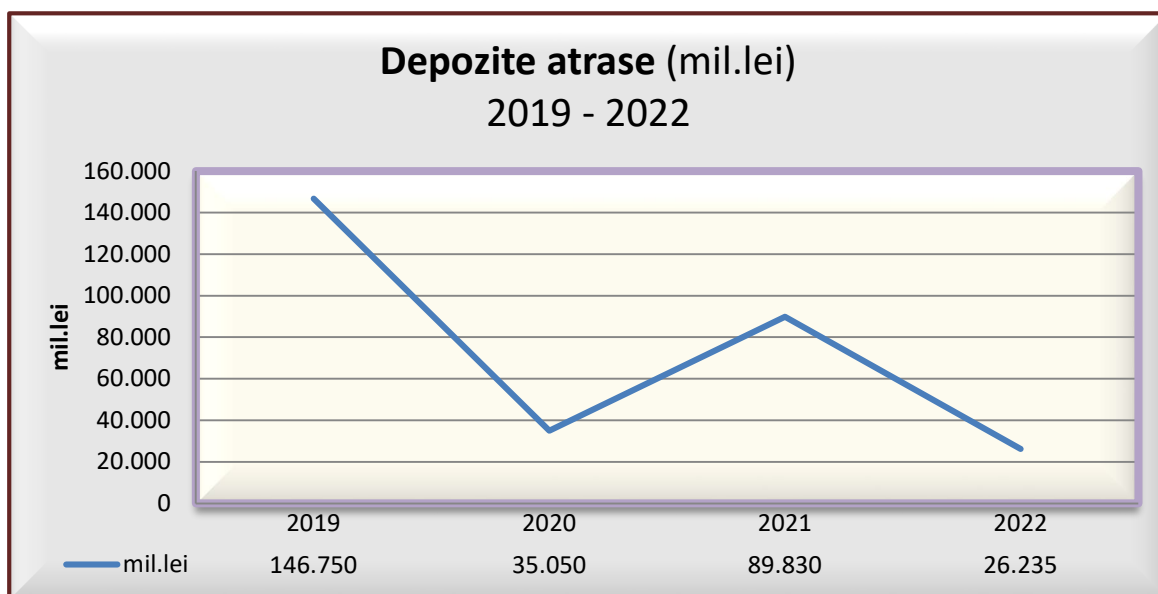
97. Să se determine rata reală a dobânzii și dobânda reală, pentru un împrumut de 1.000.000 u.m. în condițiile unei rate nominale a dobânzii de 20% și o rată a inflației de 25%.

98. Să se determine rata medie a dobânzii știind că trei capitaluri au fost date cu împrumut astfel:

Capital (C) (u.m.)	Perioada de acordare a creditului (n-în zile)	Rata dobânzii (r_a)
348.020	80	6%
760.235	180	10%
213.640	240	8%

99. Să se calculeze valoarea lichidității bancare absorbită din sistemul bancar prin intermediul operațiunilor de tipul Depozite atrase, inițiate de Banca Națională a României în perioada 2019 - 2022, pe baza datelor din reprezentarea grafică de mai jos și a celor din ANEXA nr. 2.

Figura nr. 4. Depozite atrase (mil. lei)
2019 - 2022

Sursa: Sursa: reprezentarea grafică aparține autorului pe baza datelor extrase din:

<https://www.bnr.ro/Operatiuni-de-piata-monetara-908.aspx>

100. Să se explice printr-un exemplu noțiunea de putere de cumpărare internă.

101. Să se calculeze valoarea depozitului inițial și procentul rezervei minime obligatorii știind că suma depozitelor noi în procesul de multiplicare a depozitelor bancare este de 855.235 u.m., iar totalul monedei scripturale puse în circulație este de 664.320 u.m.

102. Să se precizeze dacă moneda națională se apreciază sau se depreciază (argumentați), în condițiile în care rata inflației este de 4,65% și să se calculeze mărimea acestei aprecieri/deprecieri.

103. Să se determine rata medie a dobânzii știind că trei capitaluri au fost date cu împrumut astfel:

Capital(C – u.m.)	Perioada de acordare a creditului (n-luni)	Rata dobânzii (r_d - %)
380.000	6	5%
600.000	8	7%
560.000	12	10%

Să se determine paritatea monetară putere de cumpărare dintre unitățile monetare „A”

și „B”, știind că puterea de cumpărare a unității monetare „A” se determină pe baza datelor din tabelul următor:

Bunuri	$P_i(A)$	$a_i(\%)$
C1	60	0,45
C2	75	0,20
C3	70	0,35
TOTAL		

Iar puterea de cumpărare a unității monetare „B”, se determină pe baza datelor din tabelul următor:

Bunuri	$P_i(B)$	a_i
C1	50	0,30
C2	70	0,45
C3	85	0,25
TOTAL		

Să se precizeze care unitate monetară este apreciată în raport cu cealaltă unitate monetară și să se explice modalitățile prin care acest raport de valoare poate fi inversat.

104. Să se determine puterea de cumpărare internă pe baza datelor din tabelul următor:

Bunuri	Preț (Pr_i)	$a_i (\%)$
Bunul 1	174	0,10
Bunul 2	128	0,20
Bunul 3	175	0,30
Bunul 4	451	0,30
Bunul 5	325	0,10
TOTAL		1,00

105. Să se calculeze evoluția procentuală a puterii de cumpărare, știind că rata inflației este de 4,64%.

106. Să se determine variația procentuală a parității monetare putere de cumpărare, în luna iunie față de luna martie a aceluiași an, dintre \$ și RON, știind că prețul unic în \$ în luna iunie, calculat pe baza unui coș de bunuri, este de 10 \$, iar prețul unic în RON, calculat pe baza aceluiași coș de bunuri, este de 20,8 RON. Aceste prețuri unice sunt mai mici cu 1,5% față de luna martie a anului precedent.

107. Să se calculeze evoluția procentuală a puterii de cumpărare, știind că rata inflației este de 4,46%.

108. O instituție de credit dispune de active grupate pe următoarele categorii de risc:

Categoriile de risc (%)	0%	20%	35%	50%	75%	100%
Valoare active (u.m.)	6.000	30.000	45.000	80.000	60.000	50.000

Fondurile proprii ale instituției de credit cuprind următoarele elemente:

Capital propriu	40.000 u.m.
Rezerve legale și statutare	10.000 u.m.
Profit reportat	4.000 u.m.
Rezerve din reevaloarea patrimoniului	20.000 u.m.
Împrumuturi subordonate	120.000 u.m.

1. Să se stabilească dacă instituția de credit respectă normele în vigoare privind: Rata de acedvare a capitalului
2. Fondurile proprii de nivel 1 în totalul activelor ponderate în funcție de risc
3. Rata solvabilității bancare

109. Să se calculeze valoarea expusă la risc pentru o facilitate de credit cu o valoare de 4.000.000 RON și cu scadența peste 6 luni, știind că aceasta reprezintă un element extrabilanțier cu risc moderat (20%).

110. Să se calculeze valoarea expusă la risc pentru un credit documentar emis și confirmat în valoare de 8.000.000 RON știind că aceasta reprezintă un element extrabilanțier cu risc mediu (50%).

111. Un contract forward în valoare de 1.000.000 RON, considerat un element extrabilanțier cu risc maxim (100%), va avea următoarea valoare expusă la risc:

113. O instituție de credit din România deține următoarele elemente de activ:

- Numerar și disponibilități la BNR 100.000 u.m.
- împrumuturi acordate altor instituții de credit rezidente 10.000 u.m.
- credite ipotecare garantate cu ipotecă de prim rang 200.000 u.m.
- credite de retail 250.000 u.m.
- credite acordate societăților comerciale rezidente 400.000 u.m.

- imobilizări corporale 30.000 u.m.

În ceea ce privește fondurile proprii ale instituției de credit acestea cuprind următoarele elemente:

- capital propriu 20.000 u.m.
- rezerve legale și statutare 10.000 u.m.
- pierdere reparată 5.000 u.m.
- împrumuturi subordonate 50.000 u.m.
- rezerve din reevaluarea patrimonului 10.000 u.m.

Să se stabilească dacă instituția de credit respectă normele în vigoare cu privire la capitalul minim adecvat riscului de credit.

114. Să se calculeze indicatorii de performanță bancară, cu excepția Ratei veniturilor din dobânzi-egală cu 3,5%, la o bancă comercială care prezintă următorul bilanț simplificat:

Tabelul nr. 11. **Bilanțul simplificat al unei instituții de credit**

Activ	Sume (mii u.m.)
Numerar în casierile băncii	920
Rezerva la Banca Națională (3%)	10.200
Bonuri de tezaur (6%)	2.600
Obligațiuni de stat (8%)	2.200
Credite acordate persoanelor fizice (12%)	30.400
Credite acordate firmelor (14%)	43.000
Active imobilizate nete	6.650
Total Activ	95.970
Pasiv	Sume (mii u.m.)
Depozite la vedere (X%)	8.200
Depozite la termen (Y%)	69.400
Împrumuturi de la Banca Națională (Z%)	14.020
Capitalul propriu al băncii	4.350
Total Pasiv	95.970

115. Se cunosc următoarele informații cu privire la activitatea unei bănci comerciale:

- Venituri din dobânzi 52.000 mil. lei
- Venituri din comisioane, speze și participații 17.500 mil. lei
- Rata utilizării activelor 16%
- Rata veniturilor din dobânzi 5%
- Activele valorificabile reprezintă 90% din totalul activelor băncii.

În aceste condiții, să se calculeze nivelul dobânzilor plătite de bancă.

116. Se consideră următorul bilanț simplificat (u.m.)

Tabelul nr. 12. **Bilanțul simplificat al unei instituții de credit**

Activ	Sume (u.m.)
Numerar în casieriile băncii	750
Bonuri de tezaur (9%)	2.500
Credite (14%)	57.000
Rezerva minimă obligatorie (3%)	12.800
Active imobilizate nete	4.800
Total Activ	77.850
Pasiv	
Depozite la vedere (6%)	10.000
Depozite la termen (X%)	46.000
Împrumuturi de la Banca Națională (10%)	11.280
Capitalul propriu al băncii	10.570
Total Pasiv	77.850

Din contul de rezultate se consideră următoarele date:

- Cheltuieli administrative și salariale 960 u.m.
- Cota de impozit pe profit 16%

Care este nivelul dobânzii plătite de bancă pentru depozitele la termen astfel încât rata rentabilității financiare să fie 17% ?

117. Dacă o instituție de credit are la un moment dat:

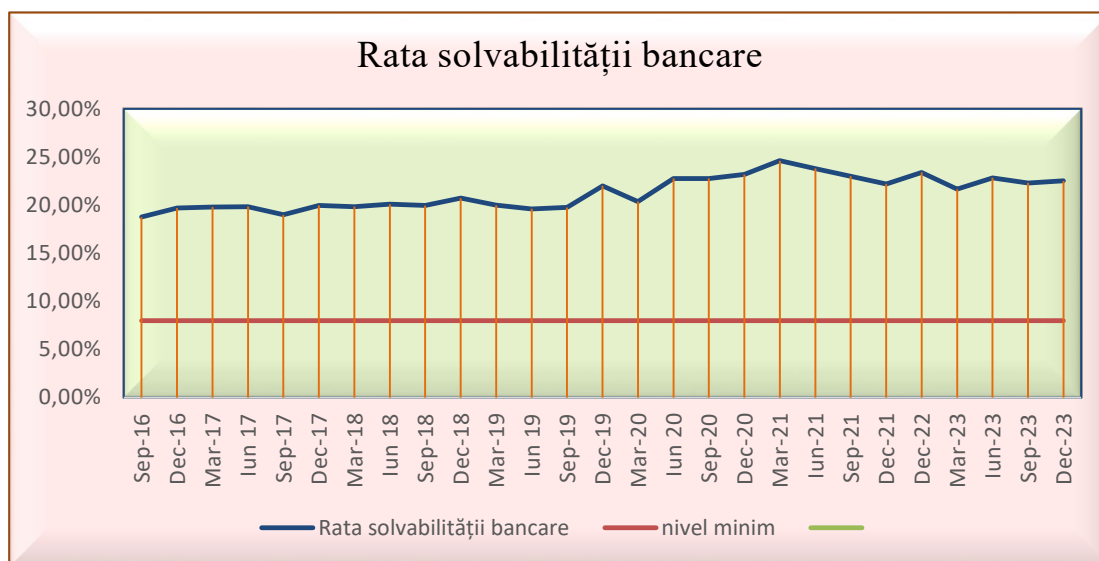
- Fonduri proprii de nivel 1 în valoare de 8 mld. lei
- Fonduri proprii de nivel 2 de bază în valoare de 10mld. lei
- Fonduri proprii de nivel 2 suplimentar în valoare de 12 mld. lei

Să se calculeze fondurile proprii totale de care dispune instituția de credit.

118. În figura de mai jos este prezentată evoluția ratei solvabilității bancare în România comparativ cu nivelul minim al acesteia de 8% impus de Acordul Basel, în intervalul septembrie 2016 – decembrie 2023.

Pe baza reprezentării grafice, analizați gradul de acoperire al băncilor din sistemul bancar românesc față de riscul de solvabilitate.

Figura nr. 5. **Evoluția ratei solvabilității bancare comparativ cu nivelul optim al acesteia în intervalul septembrie 2016 – decembrie 2023**

Sursa: Sursa: reprezentarea grafică aparține autorului pe baza datelor extrase din:

<https://www.bnro.ro/Baza-de-date-interactiva-604.aspx>

119. Să se calculeze riscul de rată a dobânzii prin metoda gap-ului. Completați tabelul de mai jos pe tipuri de devize.

Tabelul nr. 13. **Efectul de exploatare pe tipuri de devize**

Valori	1 zi	< 1 luna	1-3 luni	3-6 luni	6-12 luni
ACTIVE (mil. lei)	69431982	19434459	32383606	27152275	27331232
PASIVE (mil . lei)	20151077	74917297	137105700	73281350	38327232
GAP					
Coef.ajust	1	0.96	0.83	0.63	0.25
GAP ponderat			-		
ΔR	1%	1%	1%	1%	1%
Efect expl.		-			
USD(mil)					
ACTIVE	1824218	3329142	58782	89126	20301447
PASIVE	88718	382825	9058010	1651982	208289997
GAP					
Coef.ajust	1	0.96	0.83	0.63	0.25

Valori	1 zi	< 1 luna	1-3 luni	3-6 luni	6-12 luni
GAP ponderat					
ΔR	1%	1%	1%	1%	1%
Efect expl.					
EUR (mil)					
ACTIVE	1405072	5149700	347170	465383	863515
PASIVE	241194	4621589	13643130	4619159	1880400
GAP					
Coef.ajust	1	0.96	0.83	0.63	0.25
GAP ponderat					
ΔR	1%	1%	1%	1%	1%
Efect.expl.					

120. Să se calculeze suma totală restituită la scadență și dobânda restituită în a treia lună aferente unui împrumut în valoare de 60.000 u.m., acordat pe o perioadă de cinci luni, cu un procent al ratei dobânzii de 8%, știind că restituirea se face în tranșe egale de împrumut.

121. Un capital de 120.000 u.m., este împrumutat cu o rată a dobânzii „p” pe un interval de 130 de zile. Dobânda totală încasată este de 860 u.m.

Să se stabilească rata dobânzii cu care s-a împrumutat capitalul.

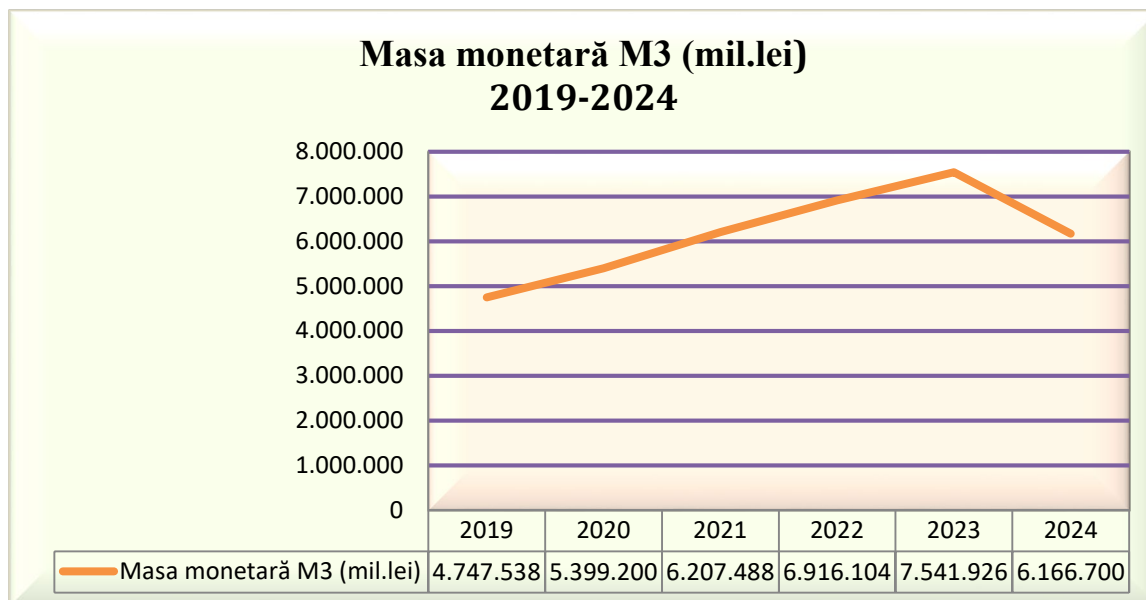
122. Să se calculeze dobânda adusă de trei capitaluri date cu împrumut, acordate pe perioade diferite și cu o unică rată a dobânzii:

Credit	Perioada de acordare	Rata dobânzii
62.540	30	9%
54.820	93	9%
8.632	210	9%

123. Pornind de la situația de echilibru pe piața monetară, să se explice cu ajutorul unei reprezentări grafice, în ce sens vor varia rata dobânzii de echilibru și cererea și oferta de echilibru la o scădere a cererii de disponibilități bănești egală cu scăderea ofertei de astfel de disponibilități bănești.

124. Figura următoare prezintă evoluția masei monetare în sens larg (M3), între anii 2019 - 2024 . Precizați cum influențează variația masei monetare și în ce sens, evoluția ratei inflației în diferitele momente ale acestui interval .

Figura nr. 6. **Evoluția masei monetare M3 În intervalul 2019 - 2024**

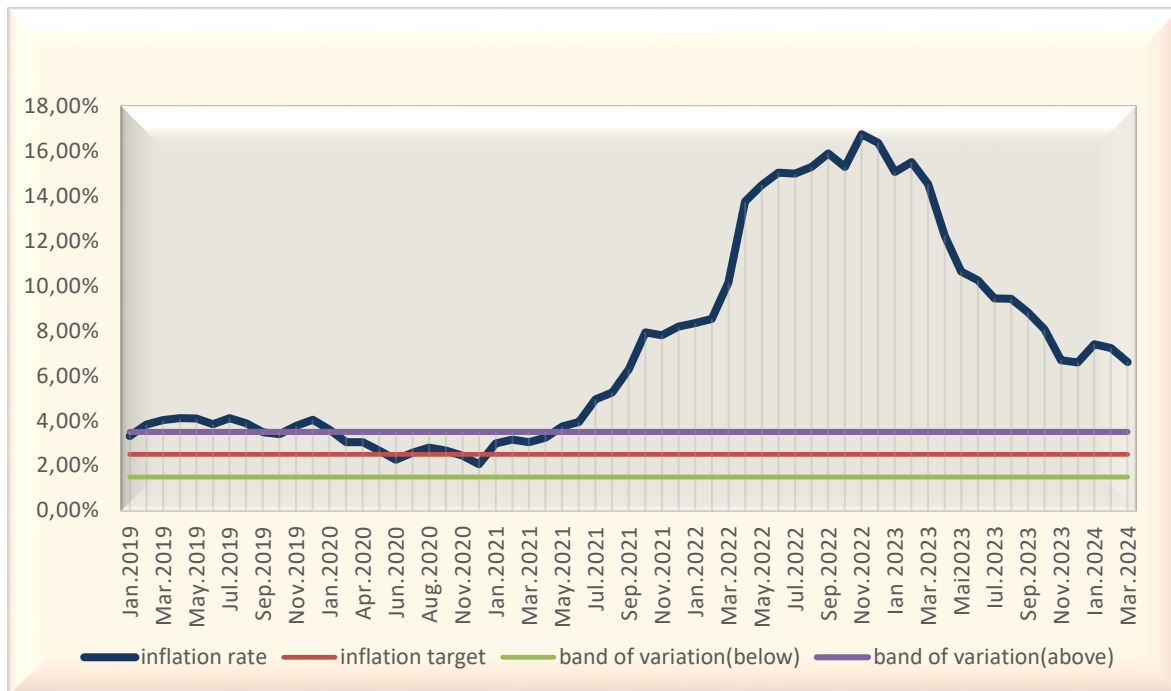

Sursa: reprezentarea grafică aparține autorului pe baza datelor extrase din:

<https://www.bnro.ro/Masa-monetara-M3-si-contrapartida-acesteia-5171.aspx>

125. Evidențiați intervalele de minim și de maxim ale evoluției ratei inflației comparativ cu ținta de inflație și banda de variație stabilite prin strategia de țintire a inflației; corelați această evoluție cu evoluția masei monetare în sens larg și enunțați măsurile de politică monetară corespunzătoare adoptate de Banca Națională a României.

Figura nr. 7. Evoluția ratei inflației în intervalul ianuarie 2019 – martie 2024

Sursa: reprezentarea grafică aparține autorului pe baza datelor extrase din:

<https://www.bnro.ro/Raportul-asupra-inflatiei-3342.aspx>

126. Să se determine nivelul provizioanelor ce sunt constituite de Banca „V” la 01.10.2024 pentru creditele acordate clienților săi cu performanțe financiare din categoria B (prezintă performanțe foarte bune, dar fără certitudine pe o perspectivă medie), care nu înregistrează întârziere la plată și asupra cărora nu s-au început proceduri judiciare.

Agent economic	Valoarea debitelor	Tipul garanției
X	100.000	Depozit colateral plasat la banca însăși
Y	50.000	Scrisoare de garanție bancară
Z	150.000	Ipoteci în favoarea băncii, de ranguri superioare ipotecilor instituite în favoarea altor creditori

Să se determine baza de calcul:

$Dx(1-g)$

col.1	col.2	col.3	col.4 =col.2(1 – col.3)
Agent economic	Valoarea debitului	Coefficientul de deducere	Baza de calcul
X	100.000	1	
Y	50.000	0.8	
Z	150.000	0.5	
total			85.000

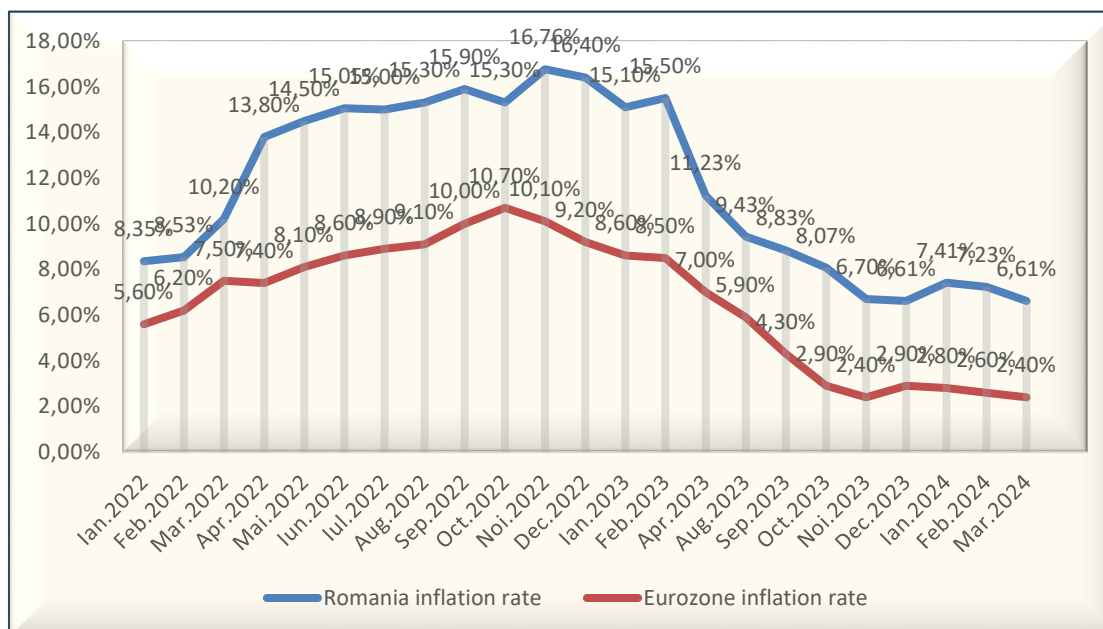
Să se determine coeficientul de provizionare:

Deoarece debitorii nu înregistrează întârzieri la plată, au o performanță financiară din categoria B și nici nu se află sub incidența începerii unor proceduri judiciare asupra lor, debitele sunt asimilate categoriei de credit „în observație”, coeficientul de provizionare fiind de **5%**.

Să se aplice coeficientul de provizionare asupra bazei de calcul

127. Interpretați comparativ evoluția ratei inflației în România și în zona euro, pe baza datelor din figura de mai jos:

Figura nr. 8. Evoluția ratei inflației în România comparativ cu zona euro (2022 – 2024)

Sursa: reprezentarea grafică aparține autorului pe baza datelor extrase din:

<https://bnr.ro/Raportul-asupra-inflatiei-3342.aspx>

128. Să se determine costul relativ dintre erorile de predicție pe baza următoarelor date:

Eșantionul de credite folosit pentru dezvoltarea sistemului de rating aplicat în procesul de acordare a creditelor cuprinde 6867 de clienți solvabili și 784 de clienți răuplatnici, iar scala de notare este formată din 10 clase de risc astfel :

Note obținute	0-10	11-20	21-30	31-40	40-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100
Nr.clienți solvabili	7	161	245	602	1071	1575	1358	700	714	434
Nr.clienți răuplatnici	77	175	147	133	105	84	42	14	7	0
Probabilitate de nerambursare(%)	91.7	52.1	37.5	18.1	8.9	5.1	3.0	2.0	1.0	0.0

Convențional se consideră că:

- Un client solvabil aduce o rentabilitate de 10%
- Un client nesolvabil produce o pierdere de:
 - în prima variantă de 40% din suma acordată
 - în a doua variantă de 60%
 - în a treia variantă de 100%
- valoarea creditului 1.000 u.m.

Beneficiul net obținut pentru fiecare clasă de risc (în cele trei variante) este:

Cost relativ	0-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100
1:4	-30.100									
1:6	-45.500									
1:10	-76.300									

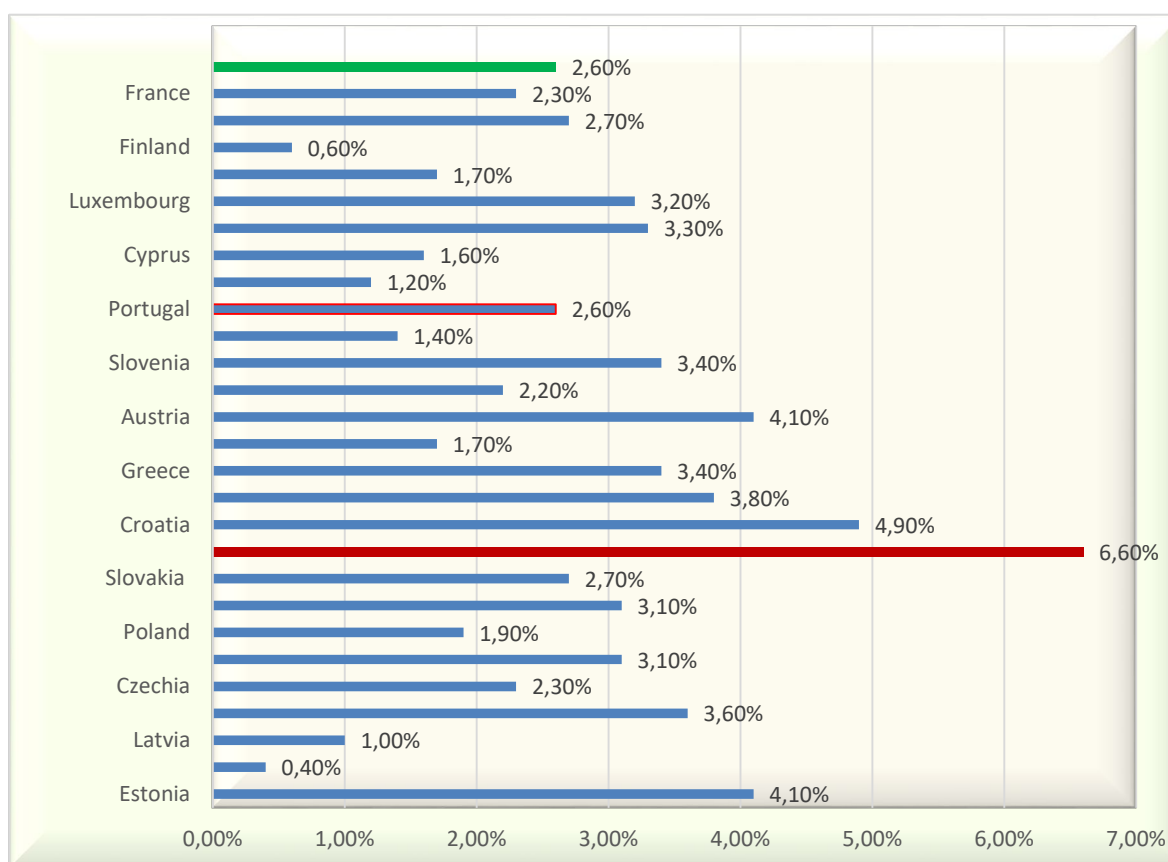
Interpretare:

- În cazul în care costul relativ dintre erorile de predicție este de 1:4 , punctajul minim care optimizează nivelul băncii este:
- În cazul în care costul relativ dintre erorile de predicție este de 1:6 , punctajul minim care optimizează nivelul băncii este:
- În cazul în care costul relativ dintre erorile de predicție este de 1:10 , punctajul minim care optimizează nivelul băncii este:

129. Să se calculeze nivelul rentabilității financiare pe baza informațiilor cu privire la activitatea bancară a unei instituții de credit: Rata utilizării activelor (RUA) 10,3%; rata profitului bancar (RPB) 18%; efectul de levier (EL) 8; marja netă de dobândă 4%; coeficientul de exploatare 28%; cheltuieli generale de funcționare 25.000 u.m.

130. Analizați comparativ nivelul ratei inflației din țările Uniunii Europene și identificați măsurile de politică monetară adoptate la nivelul băncilor centrale.

Figura nr. 9. Nivelul ratei inflației în țările Uniunii Europene (2024)

Sursa: reprezentarea grafică aparține autorului pe baza datelor extrase din:

<https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tec00118/default/table?lang=en>

140. Determinați **fondurile proprii minime** pe care trebuie să le dețină instituția de credit pentru acoperirea riscului de credit și calculați rata generală de risc, știind că o instituție de credit deține următoarele elemente de **activ**:

- a) credite de consum acordate persoanelor fizice în valoare de 100.000 u.m.
- b) depozite la o altă instituție de credit pentru care există un rating furnizat de o instituție externă de evaluare a creditului în valoare de 10.000 u.m. – instituția de credit este apreciată ca nivel 1 pe scala de evaluare a calității creditului
- c) obligațiuni deținute cu titlu de investiție emise de o municipalitate din România în valoare de 20.000 u.m.
- d) credite garantate cu ipotecă de prim rang în valoare de 100.000 u.m.
- e) un împrumut în valoare de 5.000 u.m. acordat unei societăți comerciale pentru care există un rating furnizat de o instituție externă de evaluare a creditului - societatea comercială este apreciată ca nivel 2 pe scala de evaluare a calității creditului.
- f) credite de trezorerie în valoare de 150.000 u.m. acordate unor societăți comerciale din România pentru care nu există un rating furnizat de o instituție externă de evaluare a creditului
- g) credite garantate cu ipotecă de rang II în valoare de 10.000 u.m.

În afara bilanțului, instituția de credit prezintă următoarele elemente:

- h) linii de credit neutilizate acordate unor societăți comerciale cu scadența inițială mai mică de un an în valoare de 25.000 u.m.
- i) linii de credit neutilizate acordate unor societăți comerciale cu scadența inițială mai mare de un an în valoare de 15.000 u.m.
- j) o garanție în valoare de 5.000 u.m. acordată unei societăți comerciale pentru care există rating furnizat de o instituție externă de evaluare a creditului - societatea comercială este apreciată ca nivel 1 pe scala de evaluare a calității creditului.

141. O instituție de credit are activele grupate pe următoarele categorii de risc:

Categorie de risc	0%	20%	35%	50%	75%	100%
Valoare active (u.m.)	1000	20.000	70.000	20.000	30.000	50.000

Se știe că în prezent, instituția de credit are fonduri proprii alocate pentru riscul de credit în valoare de 9.500 u.m. Precizați dacă banca respectă normele cu privire la capitalul minim deținut pentru riscul de credit. În cazul în care banca nu respectă legislația în vigoare propuneți două metode de restructurare a bilanțului prin care instituția de credit poate rezolva problema privind adecvarea capitalului.

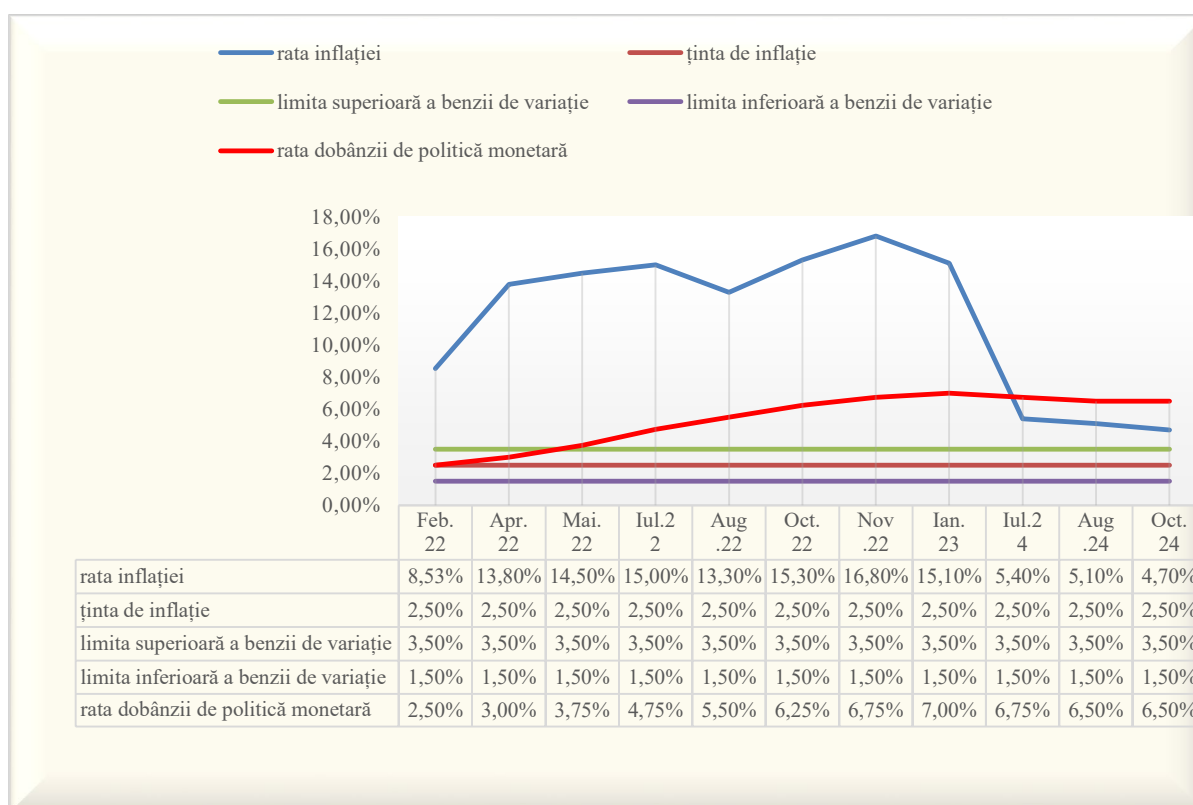
142. Analizați comparativ, pe baza figurii de mai jos, evoluția ratei inflației și a ratei dobânzii de politică monetară în intervalul februarie 2022- octombrie 2024.

Precizați perioadele de aplicabilitate ale politicii monetare expansioniste/restrictive și argumentați decizia Băncii Naționale a României de adoptare a acesteia.

Explicați în ce sens influențează evoluția ratei dobânzii de politică monetară evoluția ratei dobânzii.

Analizați nivelurile ratei inflației comparativ cu ținta de inflație adoptată de Banca Națională a României în cadrul strategiei de țintire a inflației.

Figura nr. 10 Evoluția ratei dobânzii de politică monetară și a ratei inflației în România (februarie 2022- octombrie 2024)

Sursa: reprezentarea grafică aparține autorului pe baza datelor extrase din:

<https://www.bnro.ro/Raportul-asupra-inflatiei-3342.aspx>

<https://data.imf.org/?sk=388dfa60-1d26-4ade-b505-a05a558d9a42>

143. Dacă pe parcursul unui an, moneda unică europeană se apreciază în raport cu dolarul american cu 3%, iar dolarul american se depreciază în raport cu lira sterlină cu 3,5%, cu cât s-a apreciat/ depreciat moneda unică europeană în raport cu lira sterlină.

CAPITOLUL 3

EXEMPLE DE SUBIECTE PENTRU EXAMENUL DE LICENȚĂ LA DISCIPLINA *ECONOMIE MONETARĂ*

EXAMEN DE LICENȚĂ LA DISCIPLINA ECONOMIE MONETARĂ

Sesiunea iulie 2021

SUBIECTUL NR. 1

În condițiile în care indicele general al prețurilor este de 90%, să se precizeze:

1. dacă moneda națională se apreciază sau se depreciază; explicați de ce?
2. cât reprezintă procentual această apreciere sau depreciere?

15 p.

SUBIECTUL NR. 2

Rata nominală a dobânzii practică de băncile comerciale la depozitele bancare, este superioară ratei inflației cu 1,5 puncte procentuale, rata inflației fiind 6%.

În aceste condiții să se calculeze rata reală a dobânzii și să se precizeze care este câștigul în valoare absolută și câștigul real adus de un depozit bancar în valoare de 10.000 u.m., constituit pe un an.

10 p.

(rezultatele numerice obținute în urma calculelor efectuate se rotunjesc la două zecimale)

BAREM DE CORECTARE

SUBIECTUL NR. 1 - REZOLVARE

În condițiile în care indicele general al prețurilor este de 90%, să se precizeze:

1. dacă moneda națională se apreciază sau se depreciază; explicați de ce?

$$I_{pc} = 1 / I_{pr} \times 100 \quad \mathbf{2 \text{ p.}}$$

$$I_{pc} = 1 / 90\% \times 100 = 111\% \quad \mathbf{2 \text{ p.}}$$

Scăderea prețurilor cu 10% determină o creștere a puterii de cumpărare a monedei naționale cu 11%. **5 p.**

Creșterea puterii de cumpărare a monedei naționale reprezintă o apreciere a acesteia. **5 p.**

2. cât reprezintă această apreciere sau depreciere?

Aprecierea este de 11%. **4 p.**

TOTAL 15 p.

SUBIECTUL NR. 2 - REZOLVARE

Rata nominală a dobânzii practică de băncile comerciale la depozitele bancare, este superioară ratei inflației cu 1,5 puncte procentuale, rata inflației fiind 6%.

În aceste condiții să se calculeze rata reală a dobânzii și să se precizeze care este câștigul în valoare absolută și câștigul real adus de un depozit bancar în valoare de 10.000 u.m., constituit pe un an.

1. Rata nominală a dobânzii = 6% + 1,5% = 7,5%

$$\text{Rata reală a dobânzii} = (1 + \text{rata nominală a dobânzii} / 1 + \text{rata inflației}) - 1$$

$$\text{Rata reală a dobânzii} = (1 + 7,5\% / 1 + 6\%) - 1 = 0,014 \times 100 = 1,4\% \quad \mathbf{5 \text{ p.}}$$

2. Câștigul în valoare absolută:

$$D = C \times r_{nd} \times n$$

$$D = 10.000 \times 7,5\% \times 1 = 750 \text{ u.m.}$$

Câștigul real:

$$10.000 \times 1,4\% = 140 \text{ u.m.} \quad \mathbf{5 \text{ p.}}$$

TOTAL 10 p.**EXAMEN DE LICENȚĂ LA DISCIPLINA ECONOMIE MONETARĂ****Sesiunea iulie 2022****SUBIECTUL NR. 1**

Să se determine variația procentuală a parității monetare putere de cumpărare, în luna iunie față de luna martie a aceluiași an, dintre \$ și RON, știind că prețul unic în \$ în luna iunie, calculat pe baza unui coș de bunuri, este de 6 \$, iar prețul unic în RON, calculat pe baza aceluiași coș de bunuri, este de 19,8 RON. Aceste prețuri unice sunt mai mici cu 2% față de luna martie a anului precedent.

15 p.**SUBIECTUL NR. 2**

Să se determine rata reală a dobânzii, știind că rata nominală a dobânzii este de 8% și este o rată real pozitivă, iar diferența dintre aceasta și rata inflației este de 4,5 puncte procentuale. Să se interpreteze rezultatul obținut.

10 p.**BAREM DE CORECTARE****SUBIECTUL NR.1 - REZOLVARE**

$$IP_{mpc\$/RON1/0} = (P_{mpc\$/RON1} / P_{mpc\$/RON0}) \times 100$$

$$IP_{mpc\$/RON} = (P_{c\$1/PcRON1} / P_{c\$0/PcRON0}) \times 100$$

5 p.

$$IP_{mpc\$/RON} = (1/Pre\text{\u021c} \text{ unic}\$1 / 1/Pre\text{\u021c} \text{ unic}RON1) / (1/Pre\text{\u021c} \text{ unic}\$0 / 1/ Pre\text{\u021c} \text{ unic}RON0) \times 100$$

$$IP_{mpc\$/RON} = (Pre\text{\u021c} \text{ unic} RON1/ Pre\text{\u021c} \text{ unic} \$1) / (Pre\text{\u021c} \text{ unic} RON0/Pre\text{\u021c} \text{ unic} \$0) \times 100$$

$$IP_{mpc\$/RON} = (19,8/6) / (20,2/6,06) = 3,3/3,3 \times 100 = 100\%$$

5 p.

$$P_{mpc\$/RON} = \text{constantă}$$

5 p.**TOTAL 15 p.**

SUBIECTUL NR. 2 - REZOLVARE

$R_{nd} = (1 + r_{nd}) / (1 + r_i) - 1$ **5 p.**

$R_{nd} = (1 + 8\%) / (1 + 3,5\%) - 1 = 4,3\%$ **3 p.**

Interpretare: reprezintă un câștig ca putere de cumpărare. **2 p.**

TOTAL 10 p.

EXAMEN DE LICENȚĂ LA DISCIPLINA ECONOMIE MONETARĂ

Sesiunea iulie 2023

SUBIECTUL NR.1

Să se calculeze variația procentuală a parității monetare putere de cumpărare dintre \$ și € știind că:

în momentul t0:

Bunuri	Preț\$	ai
A1	6	0,30
A2	8	0,25
A3	4	0,30
A4	10	0,15

Bunuri	Preț€	ai
A1	12	0,20
A2	8	0,30
A3	7	0,25
A4	5	0,25

- **în momentul t1**

- prețurile în \$ cresc cu 2%, iar ponderile aceluiași bunuri în volumul tranzacțiilor interne devin: 25%; 15%; 30%; 30%

- prețurile în € scad cu 1,5% în condițiile în care ponderile aceluiași bunuri rămân constante.

Să se explice rezultatul obținut.

(calculele se fac luând în considerare 2 zecimale)

15 p.

SUBIECTUL NR. 2

Valoarea unui credit cu dobândă fixă, contractat în momentul t_0 , este de 20.000 de euro. Perioada de rambursare este de 5 ani, rata dobânzii fiind de 9% pe an.

La momentul respectiv, cursul monedei unice europene în raport cu moneda națională a fost de 4,38 RON.

Exceptând comisioanele aferente, suma restituită la sfârșitul celor cinci ani, exprimată în monedă națională, este de 127.890 RON.

Să se precizeze dacă pe parcursul perioadei de restituire a împrumutului, moneda unică europeană s-a apreciat sau s-a depreciat în raport cu moneda națională și să se calculeze procentul acestei variații.

(calculele se fac luând în considerare 2 zecimale) **10 p.**

BAREM DE CORECTARE

SUBIECTUL NR.1 - REZOLVARE

Suma de restituit la sfârșitul perioade de rambursare, în euro:

$$C+D = C + C \times r_d \times n/100 \quad \mathbf{4 \text{ p.}}$$

$$20.000 + 20.000 \times 9 \times 5 / 100 = 29.000 \text{ euro} \quad \mathbf{2 \text{ p.}}$$

– cursul euro în raport cu RON la scadență:

$$29.000 \text{ €} = 127.890 \text{ RON}$$

$$\text{€} = 127.890/29.000 \text{ RON}$$

$$\text{€} = 4,41 \text{ RON} \quad \mathbf{3 \text{ p.}}$$

Euro înregistrează o apreciere în raport cu RON **3 p.**

– Procentul acestei aprecieri:

$$4.41/ 4.38 \times 100 = 100,68\%$$

Se apreciază cu 0,68% **3 p.**

TOTAL 15 p.

SUBIECTUL NR. 2 - REZOLVARE

$$R_{nd} = (1 + r_{nd}) / (1 + r_i) - 1 \quad \mathbf{5 \text{ p.}}$$

$$R_{nd} = (1 + 6\%) / (1 + 3,5\%) - 1 = 2,42\% \quad \mathbf{3 \text{ p.}}$$

Interpretare: reprezintă un câștig ca putere de cumpărare. **2 p.**

TOTAL 10 p.

EXAMEN DE LICENȚĂ LA DISCIPLINA ECONOMIE MONETARĂ

Sesiunea iulie 2024

SUBIECTUL NR.1

În momentul t_0 cursul de schimb al monedei unice europene în raport cu moneda națională este:

$$1\text{€} = 4,98 \text{ RON}$$

În intervalul $t_0 - t_1$ indicele general al prețurilor în zona euro, devine 101,5%.

1. Să se calculeze cursul de schimb al monedei unice europene în raport cu leul, în momentul t_1 ; **12 p.**
 2. Să se precizeze dacă moneda națională se apreciază sau se depreciază în raport cu moneda unică europeană, în intervalul $t_0 - t_1$; **3 p.**
- TOTAL 15 p.**

SUBIECTUL NR.2

Să se calculeze rata reală a dobânzii, știind că indicele general al prețurilor este 103,5%, rata nominală a dobânzii este o rată negativă, diferența dintre rata inflației și aceasta din urmă fiind de 1,5 puncte procentuale.

Să se interpreteze și să se explice printr-un exemplu rezultatul obținut.

10 p.

(rezultatele numerice obținute în urma calculelor efectuate se rotunjesc la două zecimale)

BAREM DE CORECTARE

SUBIECTUL NR.1 – REZOLVARE

I Putere de cumpărare $_{1/0 \text{ €}} = (1/ \text{Ipreț } \text{€}) \times 100$

I Putere de cumpărare $_{1/0 \text{ €}} = (1/ 101,5\%) \times 100 = 98,52\%$

– rezultă că Puterea de cumpărare a € scade cu 1,48%, ceea ce reprezintă o depreciere a € cu 1,48%

12 p.

$$1\text{€} = (4,98 - 1,48\% \times 4,98) \text{ RON}$$

$$1\text{€} = 4,91 \text{ RON}$$

– Dacă € se depreciază, leul se apreciază în raport cu moneda unică europeană;

3 p.

TOTAL 15 p.

SUBIECTUL NR. 2 – REZOLVARE

$$\text{Rata}_{\text{reala a dobanzii}} = (1 + \text{rata}_{\text{nom.a dob.}} / 1 + \text{rata}_{\text{inflat.}}) - 1$$

$$= (1 + 2/100 / 1 + 3,5/100) - 1 = -0,01 \times 100 = -1\%$$

– I general al prețurilor = 103,5%

– Rata inflației = 3,5%

5 p.

– Rata nominală a dobânzii = 3,5% - 1,5p.p = 2%

5 p.

TOTAL 10 p.

CAPITOLUL 4

GLOSAR DE TERMENI MONETAR-BANCARI

A

accept(are) - (engl. acceptance):

consimțământ scris pe cambie prin care plătitorul-tras, se obligă să achite la scadență suma înscrisă pe cambie, în favoarea furnizorului (trăgător), sau a altei persoane desemnate de acesta (beneficiar).

accept bancar – (engl. Bank(er’s) acceptance):

garantarea de către o bancă a plății sumei de bani înscrisă pe un document de credit. Băncile dau accepturi bancare, preluându-și riscul să plătească ele în locul debitorului, dacă acesta este insolubil, motiv pentru care încasează un comision.

accept comercial – (engl. Trade acceptance):

cambie trasă de vânzătorul mărfii asupra cumpărătorului.

acceptare a unei trate (cambii) – (engl. acceptance of a bill/protection of a bill):

mențiune cambială care constă în înscrierea cuvântului „acceptat,” pe fața titlului, însoțit de semnătura trasului, mențiune prin care acesta (trasul – debitorul), confirmă că este dispus să achite la scadență suma înscrisă pe cambie.

acceptare parțială – (engl. partial acceptance):

suma înscrisă (acceptare fără rezerve), sau numai la o anumită parte a acesteia (acceptare restrânsă), ceea ce înseamnă refuzul de a recunoaște diferența. **A.** poate fi

acceptare cu rezerve ((engl. qualified/conditional/special acceptance),
acceptare fără rezerve- necondiționată (engl. unconditional/general acceptance).
cambie trasă de vânzătorul mărfii asupra cumpărătorului.

acceptare a unei trate (cambii) – (engl. acceptance of a bill/protection of a bill):
mențiune cambială care constă în înscrierea cuvântului „acceptat,” pe fața titlului, însoțit de semnătura trasului, mențiune prin care acesta (trasul – debitorul), confirmă că este dispus să achite la scadență suma înscrisă pe cambie.

acceptare parțială – (engl. partial acceptance):
suma înscrisă (acceptare fără rezerve), sau numai la o anumită parte a acesteia (acceptare restrânsă), ceea ce înseamnă refuzul de a recunoaște diferența. **A.** poate fi
acceptare cu rezerve (engl. qualified/conditional/special acceptance),
acceptare fără rezerve- necondiționată (engl. unconditional/general acceptance).

acceptare expresă-(engl.express accepting):
consimțământul scris al cumpărătorului adresat băncii sale prin care o autorizează să plătească din contul său suma de bani convenită furnizorului și înscrisă pe documentul de plată.

acceptare în alb – (engl. blank acceptance/ acceptance in blank):

acceptarea unei cambii pe care nu este înscrisă suma.

acceptare parțială – (engl. Partial acceptance):

consimțământul dat de către cumpărător pentru o valoare sau o cantitate de bunuri maimică decât cea înscrisă în documentul de decontare, care autorizează banca să plătească numai contravaloarea acestora.

acceptare necondiționată-curată – (engl. clean/general acceptance):

în cazul în care trăgătorul înserează pe titlu o indicație expresă în acest sens, cu menționarea sau nu a unui termen obligatoriu de prezentare, sau în cazul în care cambie este plătită în termen de un an de la data emiterii sale.

acont – (engl. Earnest money/advance payment/payment on account/down payment):

suma de bani reprezentând o parte din prețul mărfurilor sau tarifelor serviciilor, care urmează să fie livrate/prestate și pe care cumpărătorul o plătește furnizorului cu anticipație.

acoperire – (engl. cover):

1. Suma de bani aflată într-un depozit la tras (banca), pe baza căreia titularul contului poate emite un cec sau o cambie, banca fiind obligată să achite la prezentare sau la scadență, cecul, respectiv cambia.
2. Suma de bani depusă drept garanție de către cumpărător la agențiile oficiale de schimb sau la bănci în vederea efectuării unei operațiuni la bursă.

acoperire în aur – (engl. convertibility):

rezerva de aur, devize convertibile și alte active aflate în tezaurul băncilor centrale (de emisiune), folosite pentru garantarea convertibilității biletelor de bancă (bancnote), emise și puse în circulație.

acoperirea acreditivului – (engl. Documentary Credit's covering):

operațiune bancară de transfer a resurselor valutare din contul băncii ordonatoare în contul băncii plătitoare, ce se efectuează în cadrul mecanismului de decontare prin acreditiv. Această operațiune se poate efectua fie din resursele proprii ale titularului de cont, fie din cele ale băncii. Acoperirea acreditivului se poate realiza în două moduri:

1. **anticipat** – prin virarea de către banca ordonatoare a sumei ce reprezintă contravaloarea acreditivului în contul băncii

plătitoare chiar în momentul deschiderii acreditivului;

2. pe măsura utilizării acreditivului, în situația în care banca ordonatoare creditează banca plătitoare.

acreditiv – (engl. letter of credit/Documentary Credit):

modalitate de efectuare a plăților folosită în schimburile internaționale prin care cumpărătorul rezervă o anumită sumă de bani în numele furnizorului sau la unitatea bancară a acestuia din urmă, în vederea achitării mărfurilor livrate, a serviciilor prestate sau a lucrărilor efectuate, atunci când expedierea, executarea sau prestarea lor se face în condițiile convenite. Acreditivul se poate deschide la banca ordonatorului, la banca furnizorului sau la o altă bancă, conform înțelegerilor între părți. Acreditivul este cel mai sigur mijloc de plată pentru ambele părți, dar și cel mai costisitor.

Cumpărătorul – are avantajul îndeplinirii corecte a obligațiilor de către furnizor;

Furnizorul – are avantajul încasării sumei corespunzătoare dacă își îndeplinește obligațiile;

Acreditivul se deschide pentru fiecare client în parte, la cererea cumpărătorului. Această modalitate de plată se utilizează, de regulă, atunci când cumpărătorul întârzie în mod repetat plata, creând dificultăți financiare

furnizorului. La primirea documentelor, banca unde este deschis acreditivul, verifică:

1. dacă furnizorul a respectat condițiile impuse la deschidere
2. existența documentelor care să ateste livrarea bunurilor sau prestarea serviciilor
3. autenticitatea semnăturilor pe documente
4. încadrarea valorii facturilor în valoarea acreditivului.

Elementele obligatorii ale unui acreditiv sunt: numele și adresa beneficiarului; numele și adresa băncii acestuia; numele și adresa cumpărătorului; suma pentru care se deschide acreditivul; descrierea obiectului acreditivului; termenul de valabilitate; descrierea documentelor care fac dovada livrării mărfurilor; prestarea serviciilor, executarea de lucrări. Acreditivul presupune că în contul clientului la banca emitentă a acreditivului, există suma necesară acoperirii creditului și care nu va putea fi utilizată decât în acest scop. Decontarea se face doar în momentul când toate condițiile de fond și de formă au fost îndeplinite. Acreditivul se încheie în una din următoarele situații:

1. la utilizarea integrală a sumei.
2. la expirarea termenului de valabilitate.
3. la cererea plătitorului, dar numai după ce furnizorul și-a dat acordul. Soldul rămas neutilizat se virează de către banca domiciliatoarea acreditivului în

contul corespunzător al cumpărătorului de la banca sa. Acreditivul este un instrument de plată foarte des utilizat în schimburile economice internaționale.

acreditiv transferabil – (engl. Transferable Documentary Credit):

este acel tip de acreditiv în baza căruia beneficiarul poate cere băncii plătitoare să permită utilizarea în totalitate sau parțial de către unul sau mai mulți terți (beneficiari secundari). Astfel, acreditivul poate fi transferat de la beneficiarul original către unul sau mai mulți beneficiari.

Acest tip de acreditiv poate fi transferat o dată, adică cel de-al doilea beneficiar nu are dreptul să-l transfere nimănui. Se folosește în cazul exportului prin intermediari, atunci când furnizorul mărfurilor nu tratează direct cu cumpărătorul final. Intermediarul va cere cumpărătorului să deschidă un acreditiv documentar irevocabil transferabil, utilizabil și plătitibil la banca sa. Banca intermediarului va transfera apoi acreditivul la banca furnizorului, intermediarul putându-și astfel îndeplini obligațiile contractuale față de furnizor, fără a folosi propriile fonduri și fără a recurge la credite bancare.

acreditiv avizat – (engl. Notified Documentary Credit/validity):

reprezintă o modalitate prin care titularul își

poate asigura încasarea unor sume de bani în străinătate la băncile avizate în acest sens. Este utilizat în decontările internaționale. Acreditivul avizat se emite de către bănci clienților lor atunci când aceștia indică precis țările și orașele unde doresc să primească sume de bani. Banca trimite un aviz în străinătate care conține și specimenul de semnătură al titularului, care este în măsură să primească o sumă de bani de la orice bancă corespondentă căreia i-a fost trimis avizul.

acreditiv rînnobil – (engl. revolving documentary):

se caracterizează prin aceea că se reîntregește automat valoarea acreditivului pe măsură ce se consumă până la limita valorii la care a fost deschis, pe durata de valabilitate a acestuia. Este o formă a acreditivului deosebit de avantajoasă pentru cumpărător, deoarece îi permite acestuia o gestiune eficientă a trezoreriei și nu îi blochează fonduri importante. Scopul acestui acreditiv este de a înlocui o serie de acreditive către același beneficiar.

acreditiv cu clauză roșie – (engl. red clause):

Acest acreditiv încorporează o concesie specială acordată beneficiarului, în sensul că îi permite băncii notificatoare să-i dea ca avans un procent din valoarea totală a

acreditivului înaintea prezentării documentelor de transport. La origine, această clauză era scrisă cu cerneală roșie pentru a atrage atenția. Acest tip de acreditiv reprezintă o modalitate de finanțare a exportatorului de către importator, pentru care acesta din urmă poate solicita o anumită garanție din partea beneficiarului până la livrarea mărfii și depunerea actelor respective. Este utilizat în special în operațiunile de intermediere, când exportatorul are mai mulți furnizori locali, care trebuie plătiți în numerar la livrare sau în cazul licitațiilor locale plata trebuie să se efectueze pe loc.

acreditiv dublu(sau subsidiar sau “spate în spate”) – (engl. back to back):

este o formă a acreditivului documentar deschisă pe baza unui acreditiv de export, de către exportatorul care nu este producătorul mărfurilor, în favoarea acestuia - producătorului.

Această operațiune are la bază un acreditiv pe care exportatorul l-a primit de la un cumpărător extern ; ulterior, exportatorul devine ordonator.

acreditiv revocabil – (engl. revocable letter of credit):

poate fi modificat sau anulat de către ordonator în limitele termenului de valabilitate, fără a avea acordul prealabil al

beneficiarului. Această formă a acreditivului este foarte riscantă pentru beneficiar.

acreditiv simplu – (engl. simple credit act fiduciary/bill of trust):

dispoziție dată de către emitent unei bănci de a plăti o sumă de bani din disponibilul său în cont, sau din creditul bancar primit, beneficiarului precizat

acreditivul stand-by:

poate fi emis de o bancă în numele unui client și în favoarea unei părți terțe din străinătate. El acționează ca o garanție pentru banca emitentă în favoarea unui beneficiar din străinătate.

acreditiv documentar – (engl. documentary letter of credit):

dispoziție de plată irevocabilă dată de importator către banca sa, prin care se angajează să țină la dispoziție și să plătească, ulterior, print-o altă bancă, exportatorului, contravaloarea mărfurilor și serviciilor pentru care acesta face dovada cu anumite documente că le-a livrat/prestat, în condițiile contractuale convenite. Părțile implicate în derularea unui acreditiv sunt:

- importatorul (ordonatorul)
- banca importatorului (banca emitentă)
- exportatorul (beneficiarul)
- banca exportatorului (banca plăitoare)

Acreditivul documentar oferă cea mai sigură garanție posibilă atât vânzătorului, cât și cumpărătorului: primul are certitudinea încasării sumei prevăzute în contract, iar cel de-al doilea are garanția îndeplinirii întocmai de către furnizor a obligațiilor sale contractuale. Acreditivul documentar poate fi:

- **acreditiv neconfirmat** (engl. unconfirmed letter of credit)
- **acreditiv revocabil** (engl. revocable letter of credit)

acquis comunitar – (engl. aquis communautaire):

reprezintă totalitatea normelor juridice ce reglementează activitatea instituțiilor Uniunii Europene, acțiunile și politicile comunitare.

activ – (engl. assets):

1. bun aparținând unei persoane fizice sau juridice, care integrat în circuitul economic, poate genera venituri în viitor.
2. parte a bilanțului ce desemnează mărimea mijloacelor de care dispune un agent economic.

activul Băncii Centrale – (engl. Central Bank Assets):

reflectă, în general, modalitățile prin care aceasta creează monedă și anume:

- prin distribuirea de credite

băncilor comerciale.

- prin rescontarea efectelor comerciale și a celor publice.

active financiare – (engl. financial assets): înscrisuri (bani în cont, obligațiuni, acțiuni, bancnote, cambia etc.) care consacără drepturile bănești ale posesorilor acestora, drepturile acestora asupra unor venituri viitoare rezultate din valorificarea fondurilor.

acționar – (engl. stock – holder, share – holder):

deținător de acțiuni; această calitate îi conferă acestuia o serie de drepturi (vezi **acțiune**), inclusiv dreptul de a participa prin vot, la alegerea membrilor consiliului de administrație, la adoptarea altor decizii de către adunarea generală a acționarilor; dreptul de a fi informat asupra gestiunii firmei, pe baza accesului la diferite documente și a explicațiilor primite de la conducerea executivă. Totodată are dreptul de a obține o parte a capitalului firmei în cazul în care aceasta este lichidată și suportă o parte din pierderi când se obțin rezultate necorespunzătoare. Drepturile și riscurile sunt proporționale cu numărul acțiunilor de care dispune.

acțiune - (engl. share);

hârtie de valoare care reprezintă o cotă fixă din capitalul unei societăți pe acțiuni.

Acțiunile sunt de valori egale, conferind deținătorilor drepturi egale de a participa la adunările generale, drept de vot, de a lua parte la administrarea și controlul societății, de a participa la împărțirea rezultatelor financiare ale societății proporțional cu valoarea acțiunilor pe care le dețin. Acțiunile sunt indivizibile, iar valoarea lor nominală se stabilește prin contractul de societate sau statut. Pot fi: nominative și la purtător.

acțiune la purtător – (engl. share to bearer, bearer share):

este un tip de acțiune care nu are indicat pe ea numele și prenumele titularului și care conferă deținătorului, oricare ar fi el, toate drepturile ce decurg din aceasta. În cazul în care în contractul de societate nu s-a precizat altfel, acțiunile emise vor fi la purtător. Acest tip de acțiuni pot fi transmise fără nici o formalitate.

acțiune nominativă- (engl. nominal share, registered stock shares);

Tip de acțiune care are înscris pe ea numele deținătorului (acționarului) și care nu poate fi transmisă altei persoane fără acordul acesteia.

Agio:

- diferență de curs de schimb) – (engl. difference between the real and the

nominal value of money):

diferența în plus între cursul unei monede sau a unei hârtii de valoare și valoarea nominală a acesteia.

1. câștigul rezultat din această diferență.

agregate monetare – (engl. monetary aggregates):

alături de rata dobânzii, este un indicator de reflectare a caracterului și obiectivelor politicii monetare; agregatele monetare sunt grupate în trei categorii. Începând cu 1

ianuarie 2007, Banca Națională a României folosește pentru măsurarea masei monetare aceleași agregate monetare ca și Banca Centrală Europeană și toate celelalte state din Uniunea Europeană. În ordinea descrescătoare a lichidității, acestea sunt:

- M1 – masa monetară în sens restrâns
- M2 – masa monetară intermediară
- M3 – masa monetară în sens larg

În România, agregatele monetare corespunzătoare diferitelor categorii de active selectate, așa cum rezultă din structura masei monetare, sunt:

Nr. crt	Datorii ale sistemului bancar	M1	M2	M3
1.	Numerar în circulație	X	X	X
2.	Depozite overnight	X	X	X
3.	Depozite cu durata inițială de până la 2 ani inclusiv		X	X
4.	Depozite cu preaviz mai mic sau egal cu 3 luni		X	X
5.	Împrumuturi din operațiuni REPO			X
6.	Unități (acțiuni) ale fondurilor pe piața monetară			X
7.	Titluri de valoare negociabile emise cu maturitatea de până la 2 ani inclusiv			X

Sursa: www.bnro.ro

1. **Numerar în circulație** – reprezintă monedele metalice și bancnotele aflate în circulație în economie, cu excepția numerarului din casierile instituțiilor financiar monetare

2. **Depozite overnight** – reprezentate de depozitele (conturi curente, depozite la vedere) care pot fi imediat convertite în numerar sau utilizate pentru plăți prin transfer bancar.

3. **Depozite cu durata inițială de până la 2 ani inclusiv** – depozite la termen cu maturitatea de cel mult 2 ani.

4. **Depozite cu preaviz mai mic sau egal cu 3 luni** – depozite care pot fi retrase doar în cazul în care se notifică banca cu cel mult 3 luni înainte.

5. **Împrumuturi din operațiuni repo** – acorduri între sistemul bancar și sistemul nebanca prin care o bancă se îndatorează în felul următor: la momentul inițial vinde titluri unei entități nebanca, angajându-se ca la un moment ulterior să le răscumpere la un preț mai mare. Diferența de preț reprezintă dobânda plătită.

6. **Unități (acțiuni) ale fondurilor pe piața monetară** – fondurile de piață monetară sunt definite ca investiții

colective, constând din investiții în instrumente ale pieței monetare, în alte instrumente de debit transferabile cu o maturitate de plată de până la un an sau în depozite.

7. **Titluri de valoare negociabile emise cu maturitatea de până la 2 ani inclusiv** – instrumente ale pieței monetare prin care sistemul bancar se îndatorează față de sistemul nebanca (certIFICATE de depozit).

Alegerea unui agregat monetar ca indicator al politicii monetare, presupune parcurgerea următoarelor etape importante:

- selectarea grupului de active monetare ce trebuie incluse în compoziția unui agregat sau altul;
- evaluarea performanțelor monetare în corelare cu evoluția produsului național brut și cu indicele prețului, respectiv cu rata inflației;
- agregarea corespunzătoare a diferitelor categorii de active selectate;

a andosa o trată – (engl. to endorse a draft/a bill):

operațiunea prin care deținătorul unei cambii transmite drepturile sale ce decurg din respectivul titlu, unei alte persoane, care devine beneficiar și care se va bucura de toate drepturile cambiei. Această

operațiune mai poartă numele și de gir. Aceeași cambie poate fi transmisă în mod repetat prin **andosări succesive** – (engl. successive endorsements).

Andosant (girant) – (engl. endorser):

deținătorul unei cambii pe care o transmite prin andosare, acesta devine girant al efectului de comerț astfel transmis.

Andosat (giratar) – (engl. endorsee/ , andorsed):

desemnează o persoană –giratar, care preia o cambie de la deținătorul acesteia-girant, prin operațiunea de andosare(girare).

andosare – (engl. endorsement):

andosare sau **gir**, transfer al unui titlu de valoare de către beneficiarul acesteia unei terțe persoane, pentru acoperirea unei datorii sau băncii pentru primirea unui credit, printr-o mențiune pe verso-ul documentului:

„Plățiți băncii Y sau firmei W sau persoanei X,” urmată de semnătura beneficiarului care dispune de capacitatea legală de a transfera titlul. Andosarea facilitează circulația cambiei și totodată mărește siguranța încasării ei la scadență, cei care andosează fiind solidar răspunzători de plata cambiei împreună cu trasul.

anuitate - (engl. annuity):

suma de bani plătită anual, o anumită perioadă de timp de către debitor, pentru rambursarea unui împrumut. Anuitățile pot fi anticipate (la începutul perioadei: lună, trimestru, semestru, an) sau postanticipate (plata are loc la sfârșitul perioadei: lună, trimestru, semestru, an).

apreciere monetară (creștere în valoare a monedei) – (engl. appreciation of money):

creșterea valorii paritare a unității monetare, respectiv a puterii de cumpărare a acesteia, respectiv a cantității de bunuri și servicii ce se pot procura cu respectiva unitate monetară, ca urmare a modificărilor de pe piețele monetare și de capital.

arbitraj de schimb valutar – (engl. arbitration of exchange/arbitrage in/of exchange):

cumpărare de acțiuni, valută etc., în scopul vânzării pe aceeași piață sau pe o alta și în momente deferite, în scopul relizării unui câștig din diferența de curs sau din dobândă. Poate fi **arbitraj al dobânzilor** și **arbitraj valutar**

aur monetar – (engl. standard gold):

aur folosit în scopuri monetare.

aval – (engl. guarantee, guaranty):

angajament asumat de către o persoană (avalist), alta decât trăgătorul, trasul sau giranții, de a garanta un efect comercial. Persoana care primește garanția se numește avalizat. Un efect de comerț are o valoare cu atât mai mare cu cât este garantat de mai mulți avaliști. Avalul se poate acorda pentru întreaga sumă înscrisă pe cambie, dar și numai pentru o parte din aceasta. Avalul poate veni din partea unei persoane fizice, o societate comercială, o instituție financiară, sau o bancă. În cele mai multe cazuri, avalul este dat de către o bancă.

aval bancar – (engl. bank guaranty):

calitatea de avalist revine unei bănci. Se apelează la această modalitate de garantare a creditului acordat de exportator importatorului, în situația în care instrumentul de plată este cambia. Importatorul încheie un contract cu o bancă, aceasta obligându-se să avalizeze cambiile acceptate de către importator, în schimbul unui comision. Cambia astfel garantată reprezintă unul dintre cele mai sigure instrumente de plată utilizate în relațiile comerciale internaționale. Avalistul este solidar la plata cambiei, în cazul în care nu s-a realizat plata de către obligații direcți, iar deținătorul cambiei inițiază acțiunea cambială.

avalist – (engl. referee in case of need):

cel ce garantează plata efectului de comerț la scadență, în cadrul operațiunii de aval.

avalizare – (engl. to warrant, to guarantee):
operațiune prin care este dat avalul.

avans în cont curent – (engl. advance account/advance on current account):

se acordă de către bancă prin plata cecurilor emise de titularii de cont în cazul în care aceștia nu au disponibilități în cadrul unei limite convenite, confirmate (**overdraft**).

avers – (engl. obverse of a coin):

fața monedei; are de obicei o imagine, care poate fi stema țării emitente, capul/bustul unui monarh sau denumirea sau simbolul altei autorități emitente.

Moneda de aur cu valoarea nominală de 100 lei România, anul 1939 scris de o parte și de alta, cerc liniar interior în care se află un arhanghel cu aripile deschise, ținând cu ambele mâini o spadă, sprijinind un scut cu stema României.

B

balanța de plăți externe – (engl. balance of payments):

1. balanța care reflectă totalitatea plăților și încasărilor unei țări cu alte țări pe o anumită perioadă de timp.
2. reflectă totalitatea tranzacțiilor cetățenilor unei țări cu restul lumii.
3. reflectă totalitatea creanțelor unei țări asupra străinătății și creanțelor stăinătății asupra țării într-o perioadă de timp.
4. Balanța de plăți externe se compune de obicei din cont curent și cont de capital.

Contul curent include:

- schimbul la vedere, care este valoarea exporturilor și importurilor în bunuri fizice.
- schimbul nevăzut, care reprezintă încasările din servicii cum ar fi publicitatea sau dreptul de folosință, dividendul sau plata dobânzii.
- transferuri private, cum sunt banii repatriați de muncitorii aflați în străinătate. - transferurile oficiale cum ar fi ajutoarele externe.

Contul de capital include:

- scurgerea de capital pe termen lung; cum ar fi banii investiți în firme străine și profitul obținut prin vânzarea acelor investiții și repatrierea banilor. - scurgerea de capital pe termen scurt cum ar fi bani investiți în mod speculativ în monede străine și fonduri mutate de companii multinaționale. Aceste scurgeri pe termen scurt pot duce la schimbări bruște în rata de schimb valutară ce practic nu țin cont de măsurile fundamentale între două valute, cum ar fi paritatea puterii de cumpărare. De regulă, contul curent al unei țări este mereu deficitar, deoarece, de obicei datoriile externe ale unei țări sunt mult mai mici în comparație cu produsul național brut. Dacă, spre exemplu, deficitul de cont curent se datorează importului de tehnologie, acest lucru poate duce la creșterea productivității și deci economia poate să crească. Pe de altă parte, un deficit care se datorează investițiilor în sectorul public, este mai problematic pentru că în general sectorul public este limitat la creșterea taxelor și are rezerve mici de capital.

- **balanța de plăți externe activă-** (engl. active balance of payments):

balanța în care creanțele țării asupra străinătății sunt mai mari decât creanțele străinătății asupra țării.

balanța de plăți externe pasivă – (engl. adverse balance of payment):

balanța în care creanțele străinătății asupra țării sunt mai mari decât creanțele țării asupra străinătății.

Banca Centrală – (engl. Central Bank):

banca investită cu funcții de emisiune a monedei și de manevrare directă sau indirectă a volumului și costului creditului la nivel național. Atribuția principală a băncii centrale este de a asigura stabilitatea monetară și de a veghea la compatibilitatea acesteia cu expansiunea economică. Ea reglează lichiditatea, organizează plățile prin compensație între bănci și joacă rolul de corespondent cu băncile centrale din străinătate.

Banca Națională a României este Banca Centrală a României. A fost înființată în anul 1880, statutul prin care a fost constituită a fost aprobat de Parlamentul Principatelor Unite la 17 aprilie 1880.

Trăsăturile băncii centrale:

- este, de regulă, unică într-o țară;

- este, de regulă, subordonată puterii legislative;
- are relații directe cu:
 - o guvernul
 - o alte țări (bănci centrale, guverne, alte bănci etc.)

Funcțiile Băncii Naționale a României

- **emisiunea monetară**; tipărirea și introducerea în circulația monetară a monedei centrale sub formă de bancnote și monedă divizionară, ca mijloace legale de plată pe teritoriul României;
Fiind singura instituție autorizată să emită însemne monetare, banca centrală poartă denumirea și de bancă de emisiune;
- **controlul masei monetare**; utilizarea instrumentelor de politică monetară în scopul reglării masei monetare (mărirea respectiv micșorarea sumei de bani aflată în circulație), fără a se apela la emisiunea respectiv retragerea de monedă, având ca efect ultim controlul inflației;
- **supervizarea, supravegherea și controlul instituțiilor financiar-bancare**, monitorizarea și controlul activității acestora;
- **bancă a guvernului**; prin intermediul Trezoreriei statului, guvernul își deschide cont la banca centrală, prin care derulează plățile și încasările publice;
- **bancă a băncilor comerciale**; băncile comerciale își deschid conturile la banca

centrală. În acest context banca centrală poartă denumirea de:

- „**împrumutător de ultimă instanță**” al băncilor comerciale;
- **bancă de rangul 1**”, băncile comerciale fiind „bănci de rangul 2”;

Operațiunile băncii centrale:

♦ operațiuni cu alte bănci și instituții financiare:

- stabilirea taxei de rescont;
- scontarea și rescontarea efectelor de comerț;
- refinanțări și acordări de credite;
- operațiuni de cont curent pentru instituțiile financiar- bancare;

♦ operațiuni cu trezoreria statului:

- operațiuni în contul curent al trezoreriei statului;
- participarea la operațiunile cu titluri de stat;
- finanțarea deficitului bugetar;

♦ operațiuni cu aur și valută:

- stabilirea și coordonarea politicii valutare;
- întocmirea balanței de plăți externe;
- păstrarea și administrarea rezervelor internaționale;
- efectuarea de tranzacții cu aur și metale prețioase;

Banca Centrală Europeană (BCE) - (engl. European Central Bank);

Sarcina BCE este de a gestiona moneda euro și de a proteja stabilitatea prețurilor în zona euro. Împreună cu băncile centrale naționale ale statelor membre din zona euro (care constituie așa-numitul Eurosistem), BCE definește și implementează politica monetară a zonei euro. Banca își are sediul în Frankfurt, în Germania.

bancă comercială – (engl. commercial bank):

forma tipică de societate bancară, ce mobilizează fonduri sub formă de depozite, plătind dobânzi deponenților și acordă credite clienților săi încasând dobânzide la aceștia.

bancă universală – (engl. universal bank):

instituție ce efectuează toate operațiile bancare și nu își limitează activitatea la anumite sectoare sau operații.

bancnotă – (engl. banknote):
hârtie - monedă emisă de banca de emisiune, reprezentând o promisiune a acesteia de a achita la cerere posesorului valoarea nominală înscrisă pe titlu. În perioada anterioară anului 1971, bancnotele erau convertibile în cantități corespunzătoare de aur, însă în prezent, promisiunea de plată nu înseamnă decât deținerea unui instrument de plată legal.

bancruta – (engl. bankruptcy):
stare de încetare a plăților din vina debitorului, declarată de tribunal. Bancruta atrage asupra acestuia în mod automat falimentul cu toate consecințele aferente.

bancruta frauduloasă – (engl. fraudulent bankruptcy):
reprezintă modalitatea prin care un comerciant își gestionează incorect patrimoniul cu scopul de a produce pagubă creditorilor, scop în care încetează plățile, fiind declarat în stare de faliment. Bancruta frauduloasă poate fi declarată în următoarele situații: sustragerea și

falsificarea registrelor, distrugerea, tăinuirea sau diminuarea activului, simularea și declararea frauduloasă a pasivului.

bancruta simplă – (engl. simple bankruptcy):

este situația în care un comerciant, declarând starea de faliment sau încetând plățile, se constată că aceasta se datorează săvârșirii următoarelor fapte: a făcut cheltuieli personale mai mari decât condițiile pecuniare pe care le avea; a contractat unele împrumuturi păgubitoare; a plătit preferențial creditorilor; nu a ținut registre contabile sau le-a ținut neregulat.

bani – (engl. money):

denumire generică pentru toate felurile de monede și de semne de valoare, care desemnează instrumentul de natură să faciliteze schimbul de bunuri și servicii, precum și acumularea de averefinanciară.

B. îndeplinesc următoarele funcții:

1. funcția de măsură a valorii (etalon al celorlalte mărfuri)
2. funcția de mijloc de schimb
3. funcția de mijloc de plată
4. funcția de mijloc de economisire, acumulare, teaurizare
5. funcția de bani universali

banii de cont (bani scripturali) – (engl. money of account):

sunt bani fără existență materială reprezentând disponibilitățile aflate în conturile bancare și care circulă între aceste conturi prin virament sau transfer între conturi.

banii de credit – (engl. credit money):

reprezintă denumirea generică pentru semnele bănești care au la origine o operație de credit: bancotele, cecurile, cambiile.

banii de război – (engl. war money):

desemnează banii emiși de o putere străină pe teritoriul țării ocupate prin intermediul cărora ocupantul își procură gratuit mijloacele de subzistență și alte bunuri pe teritoriul ocupat.

bani de tezaur (Bilet de tezaur) – (engl. Treasury note):

sunt banii de hârtie emiși de Ministerul Finanțelor sau Trezorerie, fără garanție materială, în general în cupiuri de valori reduse, în vederea acoperirii unor nevoi financiare ale statului.

bani divizionari – (engl. fractional money): reprezintă submultipli unității monetare.

bani fiduciar (bani fictivi) - (engl. fiat money):

desemnează banii fără valoare proprie care circulă numai în virtutea încrederii acordate de deținători autorității emitente, cu sau fără existență materială.

bani de hârtie fără acoperire în aur

- (engl. uncovered paper money):

banii de hârtie (bancnote), desprinse de echivalentul în aur sau argint.

bani efectivi - (engl. real money):

reprezintă numerarul, adică moneda metalică și bancotele.

bilet la ordin - (engl. promissory note);

este un instrument de transfer credit, prin care o persoană numită emitent sau subscriitor, în calitate de debitor, se obligă să plătească o anumită sumă de bani fixă, datorată unei persoane numită beneficiar care are calitatea de creditor, la un anumit termen sau la prezentare.

Obligația subscriitorului (emitentului) unui bilet la ordin este aceeași cu cea a trasului acceptant al unei cambii în sensul că se obligă în mod necondiționat să plătească la scadență suma înscrisă pe titlu.

Elementele obligatorii pe care biletul la ordin trebuie să le conțină sunt:

1. denumirea de bilet la ordin;

2. promisiunea expresă și necondiționată a emitentului de a plăti o sumă de bani determinată.;
3. numele beneficiarului;
4. data emiterii trebuie să fie unică, posibilă și certă. Biletele la ordin trebuie să aibă mențiuni clare privind ziua, luna și anul emiterii pentru a permite calculul datei scadenței în situația scadenței la o anumită perioadă de la data emiterii;
5. scadență plății;
6. locul unde se va efectua plata;
7. locul și data emiterii biletului la ordin; semnătura emitentului.

În cazul în care lipsește una din mențiunile amintite, biletul la ordin nu este valabil, decât în cazul în care: dacă lipsește scadența, biletul la ordin e plătitibil la vedere; dacă lipsește locul plății, plata se va efectua la locul unde a fost emis titlul respectiv; dacă lipsește locul emiterii, acesta se consideră a fi cel menționat lângă numele semnatarului. Biletul la ordin îndeplinește funcția de instrument de plată și de titlu de credit, el putând fi utilizat pentru garantarea unor tranzacții financiare internaționale.

Biletul la ordin nu poate fi la purtător. Pot circula prin gir biletele la ordin care cuprind sau nu clauza "la ordin", iar cele pe care este stipulat "nu la ordin" nu pot fi transmise prin gir, ci doar pe calea unei cesiunii ordinare de creanță.

bimetalism – (engl. double standard):

bază a sistemelor monetare în cadrul cărora două metale, aurul și argintul servesc ca echivalent general și ca mijloc de circulație. În prima variantă, raportul dintre cele două metale este fixat prin lege (sistemul monedei duble); în cea de a doua variantă, raportul dintre cele două metale este lăsat să fluctueze liber pe piață (sistemul monedei paralele). În funcție de modalitatea de stabilire a raportului valoric dintre cele două metale, bimetalismul a cunoscut trei variante: **bimetalismul paralel**, **bimetalismul integral**, **bimetalismul parțial**.

La 22 aprilie 1867 este stabilită moneda națională leu, ca o monedă bimetalică cu etalonul la 5 grame de argint sau 0,3226grame de aur și având 100 de diviziuni numite bani.

bonitate - (engl. creditworthiness);

Capacitatea debitorului de a face față obligațiilor de plată la scadență. Pentru determinarea bonității se ține cont de o serie de indicatori, cum ar fi: lichiditatea, solvabilitatea, rentabilitatea, gradul de îndatorare al debitorului, etc.

bonurile de tezaur – (engl. Treasury bills): sunt titluri de credit emise de stat (de Buget sau de Trezorerie)

- sunt purtătoare de dobânzi, iar prin plasamentul lor pe piață statul mobilizează la dispoziția sa importante sume necesare acoperirii cheltuielilor bugetare curente
- asigură un nivel al dobânzilor competitiv diferențiat în funcție de durata împrumutului, de maturitatea acestuia
- plasamentul de sume în aceste titluri este unul preferabil și cert prin persoana emitentului debitor, riscul de plasament fiind 0
- aceste titluri au un grad înalt de lichiditate ele putând fi transferate rapid în bani efectivi înainte de scadență prin comercializarea lor pe piața secundară de capital respectiv la bursă.

C

cambie – (engl. bill of exchange, draft):

este un instrument de plată și un mijloc de creditare pe termen scurt, un efect comercial sub forma unui înscris, prin care creditorul (trăgătorul), dă ordin (scris, necondiționat), debitorului (trasul), să achite la vedere (trată la vedere), sau la un anumit termen (trată la termen), o sumă de bani determinată (valoarea nominală a cambiei), unei terțe persoane (beneficiarul), sau chiar trăgătorului.

Operații cu cambii:

1. **transmiterea cambiei**; în funcție de mențiunea pe care o conține, cambia poate fi transmisă prin **cesiune ordinară** – pentru cambiile care au înscrisă mențiunea ”nu la ordin”, sau **girare** - pentru cambiile care au înscrisă sau nu mențiunea “la ordin”
2. **acceptarea** este actul prin care trasul se obligă să plătească la scadență, suma înscrisă pe cambie, posesorului legitim al titlului. Prin acceptare, trasul devine obligat principal în succesiunea obligațiilor cambiale.
3. **avalul**, poate fi dat fie de un terț, fie de un semnatar al cambiei, cu excepția trăgătorului sau acceptantului. Avalistul

este obligat să indice persoana pentru care dă avalul. În caz contrar, avalul se consideră dat pentru trăgător.

4. **scadența** este termenul la care cambia este exigibilă și trebuie plătită. Scadența poate fi la vedere, la un anumit termen de la vedere, la un anumit termen de la data emiterii, la o dată fixă. Scadența trebuie să fie **unică** (titlul cu scadențe succesive este nul), **posibilă** (titlul cu scadența anterioară datei emiterii sau cu scadență ce nu se poate verifica este nul), și **certă** (scadența trebuie să rezulte cu precizie din textul titlului).

5. **plata cambiei**; cambia cu **scadență la vedere** este plătitibilă la prezentare și în orice caz în termenul legal de un an de la data emiterii sau în termenul convențional fixat de trăgător sau de către giranți. Posesorul cambiei plătitibile în celelalte variante menționate, trebuie să ceară debitorului plata fie în ziua în care este plătitibilă cambia, fie în una din cele două zile lucrătoare care urmează zilei plății. Principalul obligat la plata unei cambii este trăgătorul, pentru o cambie neacceptată, respectiv trasul, pentru o cambie acceptată.

6. **dobânda**; trăgătorul poate stipula că suma va fi producătoare de dobândă numai pentru o cambie plătitibilă la vedere sau la un anumit termen de la vedere. Nivelul dobânzii trebuie să fie menționat pe cambie.

7. **regresul în caz de neacceptare sau de neplată a cambiei**; posesorul unei cambii poate exercita acțiune cambială **directă** – contra acceptantului și avaliştilor săi, sau **de regres** – contra oricărui obligat. **Protestul** reprezintă constatarea printr-un act autentificat, a rezultatului negativ al prezentării cambiei spre acceptare și plată. **Protestul de neacceptare** se întocmește împotriva tresului, în cazul în care posesorul cambiei dorește să exercite dreptul de regres înainte de scadență. Protestul de neacceptare trebuie făcut în termenele fixate pentru prezentare la acceptare. **Protestul de neplată** se întocmește de către posesor împotriva trasului acceptant.

capacitate de plată – (engl. ability to pay):

1. în relațiile interne capacitatea de plată reprezintă capacitatea debitorului de a-și respecta angajamentul de a plăti o sumă de bani la un anumit termen.

2. În relațiile internaționale, se referă la capacitatea de acumulare a sumelor în moneda națională pe teritoriul statului debitor în străinătate, în vederea convertirii acestor sume în valuta respectivă a datoriei externe.

card bancar – (engl. credit card):

reprezintă instrumente cu ajutorul cărora se efectuează plata produselor și serviciilor având la bază un sistem organizat pe baze

contractuale între trei participanți: emitentul (banca), deținătorul cardului și comerciantul. De asemenea prin cărțile de plată deținătorul poate dispune sau retrage numerar din contul său personal. Clasificarea cardurilor se face după următoarele criterii:

- după modul de stocare a informațiilor (carduri magnetice sau cu bandă magnetică, carduri cu microprocesor – „chip”)
- după calitatea emitentului (carduri emise de bănci, carduri emise de societăți nebancare)
- după momentul în care se efectuează tranzacția (carduri cu plata înainte – prealimentate, carduri cu plata acum – carduri de debit, carduri de comerciant – retailer card, carduri de cheltuieli – charge card.
- după funcțiile îndeplinite (debit carduri sau carduri de debit, credit carduri sau carduri de credit)

cărți de credit (credit carduri) – (engl. credit cards):

reprezintă un instrument de plată care confirmă faptul că deținătorului lor i-a fost deschisă o linie de credit pe o anumită perioadă de timp și pe baza căruia poate face plăți sau poate retrage numerar până la un plafon stabilit. Creditul acordat de bancă se întinde pe un termen relativ scurt (câteva săptămâni) și poate fi gratuit sau pe termen mai lung (câteva ani) caz în care este însoțit de o dobândă al cărui nivel este apropiat de cel practicat pentru orice credit de consum. Cardul de credit poate fi folosit pentru efectuarea diverselor plăți la magazinele care acceptă carduri cât și pentru retragere de numerar de la bancomate, principala sa destinație ca produs bancar fiind cea de instrument de plată. Cardurile de credit:

- pot fi utilizate atât în România cât și internațional;
- presupun o taxă lunară/taxă anuală de administrare;
- există o parte din limita de credit care poate fi folosită în numerar (pentru cardurile de credit);
- se percep taxe la retragerea de la ATM-uri în țară și în străinătate;

Exemplu:

ING Credit Card Descriere:

cardurile de credit co- branded –

(engl. co-branded credit cards):

sunt produse bancare rezultate din asocierea unei instituții de credit cu o companie din categoria telecomunicațiilor, asigurărilor, aeriană, din domeniul IT, al distribuției de carburanți, restaurante etc.

Asocierile de brand-uri (mărci), determină diferite tipuri de beneficii deținătorilor acestui tip de carduri pentru cumpărăturile realizate la comerciantul respectiv și anume;

- diverse tipuri de discount-uri;
- puncte de fidelitate acumulate pentru fiecare utilizare, care pot fi convertite și folosite pentru achiziționarea de produse sau plata serviciilor;

exemplu:

Cardul de cumpărături B.R.D.

Denumit **PUNCT Card**;

cărți de debit (debit card-uri, card de debit) – (engl. debit cards):

este un instrument de plată care permite debitorului să achiziționeze bunuri și servicii prin debitarea directă a contului său personal. Pot fi:

- carduri obișnuite de retragere a numerarului - este un instrument cu ajutorul căruia deținătorul poate depune sau retrage numerar prin bancomat.
- carduri de garantare a cecurilor - reprezintă un instrument care garantează că suma de plată înscrisă pe cec are acoperire în contul personal al deținătorului.

carduri de economii – (engl. savings cards):

cardurile de economii pot fi carduri de debit în monedă națională sau valută, cu utilizare națională și internațională. Prin intermediul cardului de economii:

- se pot face retrageri de numerar;
- tranzacții la comercianții acceptați;

Avantaje:

- oferă o dobândă pe an pentru sumele păstrate în contul de card;
- poate oferi sau nu, posibilitatea de overdraft (dacă salariul se virează în contul asociat cardului);

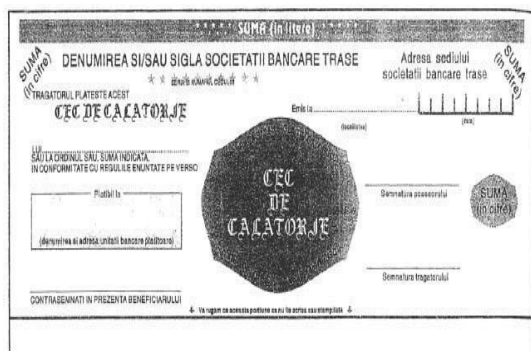
încaseze cecul în numerar printr-o simplă prezentare la bancă. Bararea specială presupune existența unui cont la banca la care cecul este prezentat spre încasare, încasarea cecului făcându-se în contul respectiv.

cec circular - (engl. circular check):

este un titlu de credit la ordin emis de o bancă asupra unităților sale sau asupra altei bănci. Este plătitibil la vedere în termen de 30 de zile de la emitere.

cec de călătorie – (engl. traveler check):

instrument de plată în sumă fixă emis de o bancă și destinat de regulă, persoanelor care se deplasează în străinătate. Cecurile de călătorie sunt vândute atât la banca emitentă cât și la băncile corespondente ale acesteia. Ele pot fi decontate la orice sucursală a unei mari bănci, la magazine, hoteluri și restaurante.

cec nominativ – (engl. nominative check):

cecul în al cărui text este precizat numele beneficiarului, singurul care poate încasa cecul. Sunt cecuri care nu circulă prin gir, putându-se transmite doar prin cesiune de creanță.

cec la purtător – (engl. bearer check):

este cecul care în momentul emiterii nu indică expres beneficiarul sau poartă mențiunea „la purtător.” Acest tip de cec este transmisibil de la un beneficiar la altul prin simplă remitere, fără nici o altă formalitate.

cec de virament – (engl. check for transfer):

este cecul a cărui plată se poate efectua numai prin virament, creditându-se contul beneficiarului; este însoțit de clauze ca „plătibil în cont” sau „numai prin virament”.

certificat de depozit- (engl. certificate of deposit):

reprezintă un instrument de îndatorare emis de o bancă , care de obicei plătește dobânda.

Maturitatea se întinde de la câteva săptămâni la zeci de ani. Certificatele de depozit asigură o dobândă mai mare decât dobânda obișnuită plătită unui cont de economii. Certificatele de depozit pot fi: nominative, deci netransmisibile sau nenominative, adică la purtător.

certificatul de depozit la purtător – (engl. bearer certificate of deposit):

este un titlu de credit emis de bancă pe un termen determinat, care atestă depunerea unei sume de bani, pe baza căruia, la scadență, se poate încasa atât suma depusă cât și dobânda aferentă. Se stabilește o parolă, ca element de identificare, pe baza căreia la scadență, împreună cu certificatul de depozit, clientul poate răscumpăra valoarea acestuia.

Avantajele certificatului de depozit la purtător:

- certificatul de depozit la purtător se poate utiliza ca obiect al garanției pentru creditele sau scrisorile de garanție bancară;
- dobânda acordată de bancă rămâne fixă pe toată perioada depozitului;
- banca nu percepe taxe și nici comisioane la vânzarea certificatelor;
- banca oferă siguranță și confidențialitatea economiilor clientului prin utilizarea parolei;

- există posibilitatea ca, la solicitarea clientului, banca să asigure păstrarea certificatelor în casete de valori până la scadență;

Caracteristicile certificatului de depozit:

se adresează persoanelor fizice/juridice;

- certificatul de depozit cu parolă se obține contra unei sume egale cu valoarea nominală a acestuia;
- se poate opta pentru un termen de: 3, 6, 12 luni;
- valoarea de vânzare este **multiplu** de 100 lei sau multipli;
- certificatul de depozit cu parolă se poate răscumpăra și înainte de scadență, dobânda modificându-se diferențiat: până la 30 de zile de la data cumpărării, banca nu bonifică dobânda, iar peste 30 de zile dobânda primită este jumătate din dobânda stabilită și scrisă pe certificat, calculată la durata efectivă a depozitului;
- nu se bonifică dobânda după scadența certificatului de depozit cu parolă;

Costurile certificatului de depozit la purtător:

- comision pentru cumpărare;
- comision pentru răscumpărare în numerar;
- comisionul de transmitere a certificatelor de depozit la purtător de la o persoană fizică la alta, prin intermediul băncii;

cesiune- (engl. assignment):

cesiunea reprezintă transmiterea de către debitor a drepturilor de creanță în favoarea creditorului. Acesta poate avea drepturi asupra salariului, primelor de asigurare, contractelor civile, comerciale sau de altă natură ale solicitantului. De obicei, cesiunea drepturilor de creanță se constituie în favoarea băncii cu titlu de garanție, În caz de executare silită ca urmare a nerambursării la scadență a creditului, banca este în drept să încaseze creanța cedată de persoana în cauză.

circulație bănească – (engl. movement of money):

mișcarea masei banilor în circulație, indiferent de forma banilor, ca urmare a operațiilor de încasări și plăți.

comisionul de retragere de numerar

(engl. cash withdrawal fee):

este un cost care poate apărea la retragerea numerarului. Acesta poate fi aplicat atât în cazul retragerii banilor înainte de maturitate, cât și la scadența depozitului. În cazul în care se dorește întreruperea depozitului înainte de termen, unele bănci aplică penalități la dobânda acumulată până în momentul respectiv și eventuale comisioane suplimentare la retragerea de numerar.

cont curent – (engl. current account):

contul curent poate fi un produs de economisire care funcționează direct pe contul curent de bază, sau la cererea clientului, pe un alt cont curent deschis de titular. Permite valorificarea în condiții avantajoase a sumelor existente în conturile de disponibil, prin bonificarea acestor sume cu o rată a dobânzii mai ridicată decât cea practică de regulă la conturile curente și pentru care în funcție de suma și termenul de valabilitate, procentul de dobândă se negociază.

Facilitatea de dobândă se acordă în condițiile menținerii, în permanență în contul curent a unui sold mai mare sau egal cu o valoare minimă stabilită.

Avantaje:

- oferă clienților un randament superior al valorificării disponibilităților printr-o dobândă atractivă;
- prin contul curent se pot efectua orice tip de operațiuni admise pentru acest cont, cu condiția menținerii soldului minim negociat pentru a beneficia de facilitatea de dobândă stabilită în contractul încheiat cu banca;
- se poate obține de la bancă facilitate de descoperire de cont (overdraft); acesta din urmă este un serviciu oferit de bancă ce permite continuarea emiterii de cecuri sau retragerea de bani din cont în situația

în care în acesta nu există bani suficienți. Decizia băncii se ia în funcție de venit, comparat cu cheltuielile;

- contul curent poate fi folosit și ca un cont principal din care se pot face transferuri (de exemplu către un cont de economii sau depozit);
- se poate avea acces la contul personal oricând prin serviciul de Internet Banking;
- banii sunt garantați de Fondul de Garantare a Depozitelor în Sistemul Bancar;
- dobânda poate fi variabilă și se calculează zilnic la soldul existent în cont și se înregistrează în cont la sfârșitul fiecărei luni calendaristice;
- prin intermediul ordinelor de plată se oferă posibilitatea de a transfera sume de bani atât în țară cât și în străinătate din contul curent;
- se pot efectua schimburi valutare la cursuri avantajoase determinate de evoluția pieței valutare;
- contului curent i se pot atașa beneficii sau promoții;
- oferă posibilitatea plății facturilor direct din contul curent prin serviciul Direct Debit;

conturi de economii – (engl. savings accounts):

sunt produse de economisire care oferă posibilitatea de a retrage sau depune numerar în orice moment. Contul de economii este constituit pe o perioadă nedeterminată. Pentru contul de economii băncile oferă în general o dobândă mai avantajoasă decât cea de la contul curent, dar mai mică decât cea a unui depozit la termen. De obicei, conturile de economii nu permit și efectuarea de tranzacții ca în cazul conturilor curente.

De exemplu, dacă se dorește plata utilităților, întâi trebuie transferați banii din contul de economii în contul curent și apoi se face plata.

Dobânda oferită de bancă; rata dobânzii contului de economii este variabilă. În cazul unei modificări a acesteia de către bancă, noua valoare va fi aplicată în cazul tuturor din ziua respectivă. Dobânda se plătește la sfârșitul fiecărei luni sau la închiderea contului pentru zilele din luna în curs.

Comisioane percepute de bancă;

- comisioane de deschidere de cont;
- comisioane de administrare a contului;
- comisioane de retragere de numerar sau la transferul banilor către alte conturi;

contul ESCROW:

este un depozit colateral, având ca destinație depozitarea / păstrarea / blocarea unor sume

de bani până la încheierea unui contract, livrarea unor mărfuri și/sau îndeplinirea unor condiții specificate într-un angajament scris încheiat între două părți, ca garanție a utilizării sumelor strict pentru destinația stabilită și/sau ca măsura asiguratorie a realizării obiectivelor stipulate în respectivul angajament scris. Beneficiari pot fi persoane fizice și juridice rezidente și nerezidente.

Se poate deschide în RON, EUR și USD.

Contul ESCROW beneficiază de o dobândă ce se calculează zilnic la soldul existent în cont și se plătește (virează) în contul curent al deponentului la fiecare sfârșit de lună și la momentul lichidării contului ESCROW.

Convertibilitate – (engl. convertibility):

însușirea legală a unei monede de a putea fi preschimbată cu o altă monedă în mod liber prin vânzare-cumpărare pe piață.

CORE1:

reflectă variația prețurilor libere; indicele CORE1 se calculează pe baza indicelui prețurilor de consum (IPC), din care se exclud prețurile administrate.

CORE2:

reflectă variația prețurilor libere și cu volatilitate relativ redusă; indicele CORE2 se calculează pe baza IPC din care se exclud

prețurile administrate și cele cu volatilitate ridicată (legume, fructe, ouă, combustibili).

coș valutar- (engl. currency basket):

modalitate de creere a unui etalon artificial de valoare și a unui instrument de rezervă, în condițiile în care folosirea etalonului aur nu mai este posibilă din cauza demonetizării acestuia, iar dolarul nu este stabil. Operația de stabilire a unui coș valutar constă în:

1. alegerea valutelor care urmează a fi cuprinse în coșul valutar;
2. determinarea ponderii pe care fiecare valută o va avea în coșul valutar;

Exemplu de monedă coș, Drepturi Speciale de Tragere.

cotație – (engl. quotation):

stabilirea prețului de echilibru pentru un titlu financiar sau o valută în funcție de raportul dintre cerere și ofertă.

creanță - (engl. assignment):

sumă de bani datorată de un client în urma acordării unui credit negarantat pentru obținerea unui bun. Creanțele sunt considerate ca și capital circulant în bilanț și au termene de plată de maxim 90 de zile.

credit- (engl. credit):

suma de bani sau alte valori pe care o persoană numită creditor o acordă unei alte

persoane, numită debitor, pe o anumită perioadă de timp, contra unei dobânzi, și care urmează a fi restituită la anumite termene, numite scadențe. Printre elementele obligatorii ale unui credit se găsesc: suma creditului, dobânda, perioada pentru care e contractat creditul, modalitatea de rambursare, garanții, giranți, termene de rambursare.

credit bancar - (engl. bank loan):

suma de bani acordată de o bancă în calitate de împrumutator (creditor) unei persoane fizice sau juridice în calitate de împrumutat (debitor), pe o anumită perioadă de timp, cu o anumită destinație, contra unei dobânzi. Creditul bancar se acordă contra unor garanții și în baza unor contracte încheiate între părți, care reglementează drepturile și obligațiile părților.

Creditele bancare reprezintă portofoliul cel mai important de active pentru o bancă comercială și în același timp forma principală de folosire a resurselor.

Marea varietate de credite bancare se diferențiază, în principal, după: tipul debitorului, obiectul creditului, durata acordării, garanția oferită.

Creditul bancar are două funcții, și anume:

- funcția de redistribuire;
- funcția de emisiune;

creditul comercial – (engl. commercial credit):

creditul comercial are la bază următoarele caracteristici mai importante: creditul comercial acoperă o parte importantă din resursele financiare ale agenților economici. Creditul comercial îmbină interesele vânzătorului (de a-și vinde marfa) cu cele ale cumpărătorului (lipsit de capital) și care consimte efectuarea plății numai după ce el în calitate de cumpărător vinde propria-i marfă. Mărfurile primite pe credit comercial reprezintă pentru beneficiari datorii exigibile respectiv scadențe la anumite termene de plată. Altfel spus, creditul comercial este un credit pe marfă, reprezentând o sursă suplimentară de capital scutindu-l astfel pe beneficiar de a utiliza alte surse mai costisitoare cum ar fi de exemplu creditul bancar. În desfășurarea raporturilor de credit comercial agenții economici: pe de o parte primesc credite în calitate de cumpărători, fapt ce le asigură un aflux de resurse, pe de altă parte acordă credite în calitate de furnizori cumpărătorilor lor, fapt ce angajează resursele lor financiare proprii în anumite proporții.

Creditor - (engl. creditor):

1. persoană fizică sau juridică, care în termeni legali, acordă cu titlu de împrumut

o sumă de bani sau alte valori.

2. titular al unui drept de creanță.

Credit imobiliar/ipotecar – (engl. mortgage credit/loan):

creditul ipotecar este destinat activității imobiliare și se bazează în principiu pe proprietatea privată. El presupune o convenție între creditor și împrumutat, care cuprinde în esență proprietatea (ca garanție a rambursării împrumutului), condițiile și scadențele, penalitățile și circumstanțele în care se poate pierde proprietatea.

Destinație:

- achiziția
- construcția,
- modernizarea sau extinderea unei locuințe;
- achiziția de teren(uri);
- refinanțarea unor împrumuturi similare;

Caracteristici:

- garanția este constituită în general de imobilul achiziționat;
- se finanțează diferența între fondurile clientului și prețul contractului de vânzare cumpărare; avansul minim solicitat din partea clientului diferă de la o bancă la alta dar în anumite condiții;
- finanțarea poate ajunge până la 100% din prețul imobilului;
- perioada de rambursare este lungă, se

poate ajunge la 40 de ani;

- vechimea în muncă: minim trei luni (pentru salariați);
- acordarea creditului în ziua semnării contractului de vânzare – cumpărare;
- dobânda este indexabilă, stabilită pe baza indicilor monetari de referință (indice EURIBOR pe 3 luni la care se adaugă o marjă fixă pe întreaga durată a finanțării;

Condiții de acordare:

- solicitantul creditului să nu dețină în proprietate nicio altă locuință;
- să nu aibe în derulare un credit ipotecar;
- vârsta minimă 20 de ani;
- venituri luate în calcul:
 - salarii;
 - pensii;
 - activități independente;
 - drepturi de autor;
 - salarii obținute în străinătate;
 - tichete de masă;
 - dividende;
 - rente viagere;

Asigurare:

Complementar creditului, se încheie asigurarea imobilului ipotecat pentru toate riscurile, cu o societate de asigurare agreată de către bancă, precum și, opțional, o asigurare de viață.

Costuri:

- dobânda anuală indexabilă;
- comision constituire dosar credit;
- comision gestiune lunară credit, aplicat la soldul creditului;
- comision de rambursare anticipată;
- DAE (dobânda anuală efectivă);
- comision anual de gestiune a garanției, aplicat la soldul finanțării;
- asigurare;

Fiind un credit acordat pe termen lung, trebuie luată în considerare moneda în care se acordă creditul: LEI, EUR sau USD.

Fluctuațiile cursurilor de schimb pot provoca creșteri/scăderi semnificative ale ratelor și datoriei totale la creditele în valută, prin raportare la moneda națională RON.

Astfel, este important de ce tipuri de venituri beneficiază solicitantul de credit, pentru rambursarea ratelor, la ce monedă se raportează ele, pentru a evita/controla asumarea acestui risc suplimentar. În cazul creditelor în valută, unde rambursarea se face în RON, un cost adițional este cel de schimb valutar.

criteriile de convergență - (engl. convergence criteria):

criteriile de convergență reprezintă un set de indicatori economici pe care trebuie să îl întrunească economia unei țări UE pentru a adera la zona euro și a adopta moneda euro.

Ele includ impunerea unor limite privind deficitul bugetar și datoria publică, rata inflației, rata dobânzii și fluctuațiile monedei.

cross – rate:

cursul unei valute față de o altă valută, determinat pe o anumită piață, prin intermediul unei a treia valute.

cont – (engl. account):

înregistrare nominală, cifrică, sistemică, ce reflectă existența și mișcările unui mijloc economic sau fazele unui proces economic pe o perioadă dată.

cont curent – (engl. current account):

contract încheiat între două părți (bancă și client), prin care se dispune ca toate operațiunile, atât în debit, cât și în credit, să fie trecute în același cont, într-o anumită perioadă de timp; poate fi retras în orice moment, nefiind remunerat de regulă.

curs real de schimb – (engl. real exchange rate):

raportul dintre puterile de cumpărare a două unități monetare naționale; servește la analiza evoluției comerțului exterior, determinarea influenței deprecierei monedei naționale asupra producției reale, cererii și exportului.

curs de revenire – (engl. recovery rate):

raportul dintre prețurile interne din două țări, pentru același bun; intră în calculul cursului real de schimb;

curs valutar – (engl. currency rate):

prețul unei monede care poate fi convertită în altă monedă. Raport stabilit în mod liber între două unități monetare naționale; vizează circuitele de mărfuri și servicii, considerate la prețuri internaționale și fluxurile decapital. Corelarea sau disjuncția între fluxurile reciproce dintre cele două țări, pot determina variații ale cursurilor.

cvasi-bani – (engl. quasi money/ near money):

categorie de bani aflați în conturi care, reprezentând în principal acumulări și economii, nu servesc ca mijloc curent de plată și ca atare, au circulație lentă sau sunt imobilizați.

datoria publică – (engl. public debts):

suma de bani pe care o țară o datorează creditorilor. Guvernele împrumută de obicei bani prin emiterea de obligațiuni, care sunt cumpărate de instituțiile financiare. Prin Pactul de Stabilitate și Creștere s-a stabilit o limită a datoriei publice la 60% din PIB.

datorie publică flotantă –

(engl. floating debts):

datorie curentă a unei țări; datorie neconsolidată; datorie contractată pe termen scurt.

datorie publică consolidată – (engl. funded debt):

datorie a unei țări contractată pe termen lung; totalitatea bonurilor de tezaur (titlurilor de credit), emise de stat într-o anumită perioadă de timp.

debitor – (engl. debtor):

persoană fizică sau juridică, care ca parte a unui raport juridic are obligația să execute în favoarea celeilalte părți a acestui raport – creditorul, o obligație determinată.

decontare – (engl. settling up/ settlement of account):

modalitate de lichidare a drepturilor bănești prin virarea sumelor respective din conturile bancare ale plătitorului în cele ale beneficiarului.

1. decontarea internă se referă la efectuarea operațiilor de încasări și plăți fără numerar prin viramente între conturile existente în băncile dintr-o țară.

2. decontarea internațională sau decontare valutară, situație în care partenerii între care se efectuează decontarea, provin din țări diferite. Există:

- decontare prin acreditiv
(engl.settlement by letter of credit)
- decontare prin virament
(engl.settlement by transfer)

deficit – (engl. deficit):

situație în care cheltuielile (plățile), depășesc veniturile (încasările).

deficit bugetar (engl. budget deficit):

veniturile bugetare (surplus bugetar negativ). Când totalul veniturilor este egal cu cheltuielile, vorbim despre un „buget echilibrat”, iar atunci când veniturile depășesc cheltuielile avem de-a face cu un „surplus”. Prin Pactul de stabilitate și creștere s-a stabilit o limită a deficitelor bugetare pentru a asigura caracterul robust

și durabil al finanțelor publice de până la 3% din PIB

1. deficit al balanței comerciale (engl.trade balance deficit, deficit of trade): pasiv al balanței comerciale; încasările din export (venituri), sunt mai mici decât plățile pentru import (cheltuieli).

deflator – (engl. deflator):i

indice al deprecierei banilor determinat în scopul eliminării impactului inflației asupra prețurilor.

deflație – (engl. deflation):

Spre deosebire de inflație, deflația se referă la o scădere de durată a nivelului general al prețurilor, aceasta afectând un spectru larg de bunuri și servicii. O caracteristică importantă a deflației este natura sa autoperpetuantă: anticipând scăderea prețurilor, consumatorii casnici își amână consumul, iar companiile își întârzie investițiile. Această situație, la rândul său, reduce nivelul cererii curente, obligând producătorii și furnizorii de servicii să își scadă și mai mult prețurile. Cercul acesta vicios duce la o încetinire repetată a întregii economii. Impactul deflației asupra economiei este creșterea șomajului, scăderea masei monetare. Împotriva deflației se acționează prin scăderea ratele dobânzilor de împrumut, prin crearea de credit, tocmai pentru a crește lichiditatea.

Deficit bugetare - (engl. budgetdeficit):

Deficitul bugetar apare atunci când cheltuielile publice depășesc totalul veniturilor. Când totalul veniturilor este egal cu cheltuielile, vorbim despre un „buget echilibrat”, iar atunci când veniturile depășesc cheltuielile avem de-a face cu un „surplus”. Prin Pactul de Stabilitate și Creștere s-a stabilit o limită a deficitelor bugetare pentru a asigura caracterul robust și durabil al finanțelor publice. Un deficit de peste 3% din PIB este considerat a fi excesiv și necesită acțiuni de corectare.

Depozit bancar - (engl. bank deposit):

Sume de bani, hârtii de valoare, obiecte de valoare depuse spre păstrare și fructificare la o bancă și care vor fi restituite la solicitarea depunătorului. Depozitele bănești reprezintă principala sursă de atragere de disponibilități, în vederea plasării ulterioare a acestora de către bancă, respectiv pentru acordarea de credite. Depozitele bancare sunt „la vedere” - caz în care sumele pot fi retrase oricând sau "la termen" - caz în care sumele nu pot fi retrase decât la expirarea termenelor pentru care au fost constituite. Pentru depozitele la vedere, băncile plătesc o dobândă mai mică decât de creditare bazată pe depozitele în eurovalute sau a sumelor împrumutate de bănci pe piața bancară.

depozit cu unități de fond – (engl. deposit fund units):

reprezintă o formă particulară a depozitului la termen. Acesta este un produs de economisire mixt care conține obligativitatea optării pentru un procent din valoarea depozitului care să pastreze în continuare această calitate, iar restul să fie investit în unități de fond. Fondul investește în instrumente financiare cu venit fix de tipul:

- depozite;
- obligațiuni;
- titluri de stat.

Astfel riscul se dispersează pe mai multe tipuri de instrumente financiare ceea ce conferă siguranță și o protecție superioară.

depozite overnight – (engl. overnight deposits):

reprezentate de depozitele (conturi curente, depozite la vedere) care pot fi imediat convertite în numerar sau utilizate pentru plăți prin transfer bancar.

depozite colaterale – (engl. collateral deposits):

reprezintă sume depuse într-un cont în vederea garantării unor obligații contractuale ale clientului: deschiderea de acreditive, emiterea de scrisori de garanție bancară.

depreciere monetară – (engl. currency depreciation):

scăderea puterii de cumpărare a banilor exprimată prin creșterea prețurilor pe piață; deprecierea monetară generală se traduce printr-o creștere generalizată a prețurilor și tarifelor.

1. Deprecierea monetară internă este diminuarea puterii de cumpărare a unei monede în funcție de creșterea prețurilor.

2. Deprecierea monetară externă este pierderea de valoare a unei monede pe piața schimburilor (valutare) în funcție de ofertă și de cerere. Opus - revalorizare, apreciere.

descoperitul autorizat de cont – (engl. overdraft):

eliberarea de către bancă, imediată și fără formalități, de numerar peste limitele disponibilităților bănești din contul personal al clientului, mergând de la un salariu, valoarea minimă, până la trei salarii, valoarea maximă. Descoperitul de cont se reînnoiește anual și poate fi solicitat de orice persoană care câștigă un salariu net lunar, virat într-un cont curent deschis la bancă. Dobânda se aplică la suma cheltuită și nu la întreaga valoare a creditului aprobat de către bancă.

devalorizare monetară – (engl. currency devaluation/devalorization):

noțiune diferită de cea de depreciere monetară, constă în reducerea legală (prin lege monetară), a valorii paritare a monedei naționale.

devize – (engl. foreign currency/ exchange currency):

instrumente de plată în monedă străină ce pot fi utilizate în relațiile de plăți externe, se pot cumpăra sau vinde, la prețuri stabilite pe piețele valutare, la cotele cursului valutar din ziua respectivă;

Formarea cursurilor valutare are la bază paritatea, respectiv cursul paritar între cele două monede; raportul dintre cererea și oferta privind valuta respectivă va conduce însă la evoluția cursurilor valutare, pe piață, la cote diferite de cursul paritar.

dezinflație - (engl. disinflation):

dezinflația este o scădere a ratei inflației. A nu se confunda cu deflația (scădere prelungită și generalizată în nivelul prețurilor). Dezinflația măsoară ritmul de creștere al inflației. Dacă rata anuală a inflației într-o lună este 5% și în următoarea este 4 %, se poate spune că dezinflația este 1%. Dacă inflația ajunge la 0, în acel moment dezinflația devine deflație.

dihotomie – (engl. dichotomy):

noțiune utilizată în gândirea monetară

clasică, ce exprimă abordarea duală a analizei economice de către unii teoreticieni (dihotomiști); analiza economică a sectorului bunurilor și separat analiza economică a sectorului monetar.

Direct Debit:

este un serviciu prin care clientul mandatează banca să efectueze în numele lui diverse plăți periodice, prin debitarea automată a contului curent. Pentru a beneficia de acest serviciu este necesară:

- deschiderea unui cont curent la o bancă
 - încheierea cu aceasta a unei Convenții de Plată
 - să existe disponibil suficient în contul curent la data scadenței facturii
- Principalii colaboratori pentru care banca asigură serviciul de colectare a debitelor prin Direct Debit sunt:
- furnizorii de servicii telefonice
 - furnizorii de servicii internet
 - furnizorii de utilități
 - alte tipuri de servicii (asigurări de viață etc.)

dobânda – (engl. interest):

plata pentru obținerea și folosirea unui împrumut, deci pentru utilizarea fondurilor pe o perioadă de timp. Poate fi fixă sau variabilă, nominală sau reală; extinderea disponibilităților bănești prin operațiuni de

creditare este stimulată sau frânată de mărimea dobânzii, adică suma de bani pe care trebuie să o plătească debitorul/beneficiarul împrumutului), creditorului său (care este banca sau altă instituție financiară sau agent economic), pentru folosirea disponibilităților bănești ale acestuia din urmă, până la restituirea lor ; mărimea dobânzii se calculează ca produs între suma împrumutată, rata dobânzii – care reprezintă prețul plătit pe timp de un an pentru 100 de unități monetar, și durata creditului (în ani).

dobânda compusă – (engl. compound interest):

dobânda formată din adunarea dobânzii simple pentru capital la sfârșitul unei perioade de dobândă (trimestru sau semestru). Pe baza acestei sume globale se calculează dobânda pentru perioada următoare.

dobândă fixă – (engl. fixed interest):

are o valoare constantă, prestabilită, pe întreaga perioadă a depozitului. Acest tip de dobândă permite calculul sumei totale acumulate din dobândă la scadență, încă din momentul constituirii sale

dobânda progresivă - (engl. progressive interest):

Sorina BOTIȘ

crește lunar, progresiv, pînă la scadența depozitului, ratele dobânzii pentru fiecare lună fiind stabilite la constituire. Lunar în contul curent atașat depozitului va fi transferată dobânda pentru luna precedentă, ceea ce oferă avantajul de a beneficia de această sumă chiar înainte de lichidarea depozitului.

La data scadenței depozitului, banii vor fi transferați automat în contul curent sau depozitul va fi reînnoit pe aceeași perioadă, în funcție de indicațiile clientului.

dobânda variabilă – (engl. variable interest):

poate fi modificată (mărită sau micșorată) de către bancă în orice moment, modificarea aplicându-se din ziua respectivă. Nivelul dobânzii variază în funcție evoluția indicatorilor monetari de referință, ROBOR pentru depozitele deschise în lei, EURIBOR pentru depozitele constituite în euro.

Drepturi Speciale de Tragere (DST sau internațional, XDR) – (Special Drawing Rights):

reprezintă moneda de cont a Fondului Monetar Internațional, concepută ca înlocuitor al standardului aurului. Tranzacțiile în interiorul Fondului Monetar Internațional sunt calculate în DST. O serie de valute naționale sunt fixate la un anumit raport în relație cu DST.

Dumping valutar – (engl. dumping/underselling):

este o formă de câștig suplimentar ca urmare a exportului de mărfuri, având la bază ritmul diferit de depreciere al valutilor din țara exportatoare și cea importatoare. Pe perioada inflației, țara cu valuta depreciată face export masiv de mărfuri într-o țară cu valuta mai puțin depreciată; altfel spus, reprezintă devalorizarea sau deprecierea internațională a monedei cu scopul de a ieftini această monedă pentru cumpărătorul străin și în acest mod de a ieftini mărfurile de export ale țării care procedează la dumping valutar ; este o formă de concurență neloială.

echilibrul monetar – (engl. currency equilibrium/balance):

parte componentă a echilibrului economic general, premisă și totodată consecință a echilibrului resurselor materiale, financiare și valutare, reflectat de stabilitatea prețurilor.

echilibru valutar – (engl. currency balance):

echilibru între încasările și plățile în valuta unei țări, aferent unei perioade determinate.

Economia de piață – (engl. market economy):

Într-o economie de piață, prețurile bunurilor și ale serviciilor sunt determinate liber de interacțiunea dintre ofertă și cerere, spre deosebire de o economie planificată, în care prețurile sunt fixate de guvern. Economiiile UE sunt considerate a fi economii de piață – există anumite situații de control al prețurilor, dar acestea reprezintă excepții.

efecte de comerț – (engl. effects of commerce/mercantile papers):

denumire generică pentru titlurile de credit pe termen scurt rezultate din operațiunile comerciale (cambia, biletul la ordin, cecul, mandatul).

electrum:

aur nativ cu un conținut mare de argint; a servit la confecționarea de monede în perioada primelor instrumente monetare metalice.

eliberare de numerar- (engl. cash withdrawal):

modalitate prin care banca pune la dispoziția clienților săi, titulari de conturi bancare, sume de bani sub formă de numerar, pentru a efectua diferite plăți în limita disponibilului din cont. Eliberarea de numerar peste limitele disponibilităților bănești din conturi, poartă denumirea de facilitate de overdraft sau descoperit autorizat de cont

embosare, card embosat – (engl. embossing):

operațiunea de inscripționare în relief, a elementelor de identificare a cardului bancar, reprezentate de: numele titularului de card, numărul cardului și data la care expiră. Posesorii de carduri embosate pot efectua tranzacții atât în mediul electronic (ATM, EFT/POS-uri), cât și la terminalele manuale.

emisiune – (engl. issue):

operațiune prin care se pun în circulație banii și hârtiile de valoare de către instituții specializate.

emisiune bănească – (engl. monetary issue):

sau emisiune monetară; crearea și punerea în circulație, de către Banca Centrală, în calitate de autoritate monetară supremă, a unei cantități de bani în numerar (monezi și

bancnote).

emitent – (engl. issuer):

societate pe acțiuni, bancă etc., care emite în mod legal, bancnote (doar Banca Centrală), sau hârtii de valoare, în vederea procurării capitalului bănesc necesar dezvoltării, prin care devine debitorul unei obligații de plată față de altă persoană fizică sau juridică.

eșalonare – (engl. spread out payments/deferred payments):

modalitate prin care o sumă trebuie plătită de către debitor creditorului, cu respectarea anumitor termene. Spre exemplu restituirea în tranșe egale de împrumut.

etalon monetar – (engl. monetary standard currency):

valoare sau materie adoptată convențional ca bază a sistemului monetar, prin care se definește unitatea monetară.

etalon aur – (engl. Gold Standard):

bază a sistemului monetar național în cadrul căruia aurul servește ca echivalent general unic(monometalism aur), sau împreună cu argintul (bimetalism).

etalon aur- devize – (engl. Gold Exchange Standard):

formă hibridă a etalonului aur adoptată după primul război mondial caracterizându-se

prin:

1. definirea unității monetare naționale printr-o cantitate de aur sau în funcție de o anumită monedă mai puternică.
2. absența aurului din circulația internă.
3. deținerea unei rezerve de mijloace de plată internaționale, compusă atât din aur cât și din valute de rezervă și alte active. Între 1973 – 1974, se renunță la etalonul monetar aur- devize, fiind adoptat etalonul putere de cumpărare, corespondent un etalon format prin contribuția bunurilor și serviciilor create în cadrul fiecărei economii naționale – etalonul putere de cumpărare; valoarea monedei, respectiv puterea ei de cumpărare decurgând din nivelul prețurilor.

etalon aur – lingouri – (engl. Gold Bullion Standard):

în cadrul acestei forme a etalonului aur(adoptată după primul război mondial), aurul nu mai circulă efectiv, ci este retras și păstrat în rezervele emitentului de bancnote (Banca Centrală), sub formă de lingouri, rămânând în circulație, pe plan intern, numai bancnotele convertibile în aur
(1 lingou = 440 uncii Au;
o uncie = 31,100 gr.).

etalon aur-monezi – (engl. Gold Specie Standard):

bază a sistemului monetar național, având caracteristici identice cu cele ale etalonului

aur.

etalonul putere de cumpărare – (engl. purchasing power standard):

moneda emisă și pusă în prezent în circulație, are drept corespondent un etalon format prin contribuția bunurilor și serviciilor create în cadrul fiecărei economii naționale – etalonul putere de cumpărare; valoarea monedei, respectiv puterea ei de cumpărare decurgând din nivelul prețurilor.

EURIBOR - (European Interbank Offered Rate):

Rata medie zilnică a dobânzii de pe piața interbancară din zona euro la care o bancă plasează depozite la alte bănci.

Euro:

denumire dată monedei unice europene, lansată la 1 ianuarie 1999 și aflată în circulația generală încă din 2002. În ianuarie 1999, 11 din 15 țări ale Uniunii Europene, au contopit monede lor naționale într-o

singură monedă europeană, EURO, formând așa numita Zonă Euro. Această decizie a fost motivată pe de-o parte de de spectrul politic, iar pe de altă parte de beneficiile economice prin crearea unei economii unice și integrate. Aceste beneficii au inclus: stabilitatea monedei și inflație scăzută-controlată de Banca Centrală Europeană. Mai mult, afacerile europene și indivizii au de câștigat atunci când operează cu o singură monedă, decât cu mai multe. A compara veniturile, cheltuielile și salariile în întreaga Europă, a devenit mai ușor. Concurența s-a intensificat, unificând practic toate piețele. Procesul de formare a unei singure monede, a implicat și un risc major. Membrii euro au renunțat la dreptul de a regla dobânzile de intervenție și la opțiunea de a controla schimburile valutare. De asemenea ei au convenit să-și limiteze deficitele de buget sub Pactul de stabilitate și dezvoltare. O parte din economiști, au fost de părere, că această pierdere a flexibilității s-ar putea dovedi costisitoare dacă economiile celor implicați nu ar funcționa ca o economie unită, pentru că altfel nu pot fi reglate (datorită renunțării la rata de intervenție și schimbul valutar). Pentru a combate efecte de acest gen, economiștii au determinat teoretic o zonă monetară „optimă”, în sensul în care, dacă economia nu crește la unison, vor fi transferate fonduri în zonele care trebuie dezvoltate. Dacă însă

Sorina BOTIȘ

economia respectivă persistă să meargă prost, atunci probabil muncitorii vor trebui pur și simplu să migreze. În primii ani, euro s-a tranzacționat la nivel mic față de dolar, revenind spectaculos în 2002. În prezent **Euro** este moneda oficială a 19 din cele 27 de state membre ale Uniunii Europene și anume: Austria, Belgia, Cipru, Estonia, Finlanda, Franța, Germania, Grecia, Irlanda, Italia, Letonia, Lituania, Luxemburg, Malta, Olanda, Portugalia, Slovacia, Slovenia și Spania. Euro mai este folosit cu acordul comunității în Monaco, San Marino și Vatican, iar trei alte state - Andorra, Kosovo (nerecunoscut ca stat de către România și Republica Moldova) și Muntenegru.

eurocredit – (engl. eurocredit):

formă de creditare bazată pe depozitele în eurovalute sau a sumelor împrumutate de bănci pe piața bancară. Se mai numesc și credite rotative sau rool – over.

Eurodolari – (engl. Eurodollar):

orice disponibilități exprimate în dolari, aflate în depozitele băncilor europene.

Euroobligațiuni – (engl. Eurobonds):

titluri de credit emise pe termen mediu sau lung, a căror valoare este exprimată într-o valută străină atât pentru emitent cât și pentru cumpărător.

Eurosistemul - (Eurosystem):

Eurosistemul este un grup restrâns în cadrul Sistemului European al Băncilor Centrale (SEBC). El este format din Banca Centrală Europeană și băncile centrale ale țărilor din zona euro. Eurosistemul gestionează politica monetară a zonei euro.

Eurostat;

Eurostat este Biroul de Statistică al Uniunii Europene. El oferă statistici la nivel european care permit realizarea unor comparații între statele membre și regiuni, pe numeroase sectoare. Eurostat promovează armonizarea metodelor statistice la nivelul tuturor statelor membre ale Uniunii Europene, al statelor candidate și al statelor din Asociația Europeană a Liberului Schimb (AELS). Sediul Eurostat este la Luxemburg.

Eurovalută – (engl. Eurocurrency):

reprezintă moneda emisă sub forma banilor de cont și pusă în circulație internațională de către bănci care efectuează operațiuni în afara statului emitent al valutei. Motivul apariției lor se leagă de lipsa de lichiditate pe piața internațională precum și restricțiilor privind ieșirea de sume în monedă convertibilă din țările emitente pentru a fi folosite ca mijloc de plată internațional.

excedent de numerar – (engl. currency excess):

reprezintă surplusul de numerar înregistrat de casieriile unităților bancare, în varianta în care încasările depășesc plățile numerar. Excedentul de numerar peste nevoile băncii, se depune la unitățile băncii centrale.

excedentul de rezervă minimă obligatorie

– (engl. excess of the minimum compulsory reserve): angajament asumat de către o bancă față de un singur debitor (efectiv sau potențial), evidențiat în bilanțul contabil sau în afara acestuia, incluzând credite, efecte de comerț scontate, investiții în acțiuni și alte valori mobiliare, efecte de comerț avalizate, garanții emise, etc.

expunere mare – (engl. risk exposure/exposure al default):

expunerea netă a unei bănci față de un singur debitor a cărei valoare reprezintă cel puțin 10% din fondurile proprii ale acesteia. Valoarea cumulată a expunerilor mari ale unei instituții de credit (care depășesc 10% din fondurile proprii ale băncii), nu poate depăși 800% din fondurile proprii.

extras de cont – (engl. statement of account):

document bancar eliberat la cererea clienților, care evidențiază toate operațiunile de încasări și plăți efectuate într-un anumit interval de timp, prin intermediul conturilor deschise la bancă. Banca poate autentifica aceste extrase și să le expedieze clientului, prin poștă sau prin fax, în virtutea unei înțelegeri prealabile, percepându-se comisioane pentru fiecare extras eliberat.

O altă modalitate este ca însuși clientul să își tipărească extrasul de cont, pe baza datelor transmise de bancă într- un fișier, ridicându-se în acest caz problema autentificării documentului.

F

facilități permanente – (engl. standing facilities):

sunt instrumente oferite de băncile centrale pentru obținerea de fonduri. Se caracterizează prin faptul că sunt utilizate la inițiativa băncilor comerciale și se realizează la rate predeterminate ale dobânzii. Facilitățile permanente oferite de BNR instituțiilor de credit au drept scop:

- absorbția respectiv, furnizarea de lichiditate pe termen foarte scurt (o zi);
- semnalizarea orientării generale a politicii monetare
- stabilizarea ratelor dobânzilor pe termen scurt de pe piața monetară interbancară, prin coridorul format de ratele dobânzilor aferente celor două instrumente.

Instituțiile de credit pot accesa din proprie inițiativă cele două facilități permanente oferite de BNR și anume: facilitatea de creditare și facilitatea de depozit.

facilitatea de creditare(creditele lombard) – (engl.l ending facility):

vizează satisfacerea unor nevoi de lichiditate ale băncilor comerciale, pe termen foarte scurt. Împrumuturile se acordă pentru o singură zi (overnight), iar dobânda plătită este prestabilită de către Banca Centrală, fiind limita superioară a dobânzilor overnight de pe piața bancară. Acest credit trebuie garantat în proporție de 100% cu active eligibile desemnate de Banca Centrală (să fie proprietatea băncii prezentatoare, să nu fie gajate sau sechestrate în favoarea unui terț, să aibă o scadență ulterioară scadenței operațiunii efectuate, să aibă cupoane scadente ulterior scadenței operațiunii efectuate, să nu fie emise de banca prezentatoare).

facilitatea de depozit – (engl. deposit facility):

dă posibilitatea băncilor de a plasa overnight depozitele la Banca Centrală, în scopul valorificării surplusului de lichiditate. Remunerarea depozitelor se face la o rată prestabilită de către BNR, care constituie limita minimă a dobânzilor overnight pe piața monetară.

factor de recuperare a capitalului – (engl. capital recovery factor):

relație care dă posibilitatea determinării sumei care trebuie plătită constant într-un

anumit număr de ani pentru rambursarea unui împrumut, inclusiv plata dobânzii aferente soldului neachitat în fiecare an.

Formula de calcul este:

$$\text{Fac. rec} = [a(1+a)^n] / [(1+a)^n - 1]$$

unde:

Fac. rec = factorul de recuperare a capitalului;

n = nr de ani pentru care se face actualizarea;

a = rata de actualizare;

factoring:

operațiune prin care un client numit aderent cedează proprietatea asupra creanțelor sale băncii numită factor, primind în schimb, imediat sau la scadență valoarea nominală a creanțelor diminuată prin agio. Factorul își asumă riscul recuperării creanțelor comerciale ale aderentului. Câștigul factorului e dat de comisionul de finanțare, înregistrat ca un venit în avans, precum și sub forma unui comision de gestiune.

faliment bancar – (engl. bankruptcy, insolvency):

situația de insolvabilitate a unei bănci. Starea de insolvabilitate a băncii este declarată de către instanța judecătorească. Pentru a evita falimentele bancare, BNR folosește un sistem de rating, care punctează cu valori cuprinse între 1 și 5 (1 este nivelul

cel mai performant), următoarele componente:

- 1) adecvarea capitalului (rata de solvabilitate)
- 2) calitatea activelor (în deosebi calitatea portofoliului de credite)
- 3) lichiditatea
- 4) profitabilitatea
- 5) calitatea managementului
- 6) calitatea acționariatului.

fiduciar – (engl. uncovered paper money, fiduciary money):

Bani de hârtie fără convertibilitate într-o cantitate de metal prețios, fără valoare materială proprie, ci doar fictivă, convențională, folosiți în interiorul unei țări ca mijloc de schimb. Circulația lor se bazează pe încredere.

Flotare (flotație) – (engl. floating-flotation):

flotația cursurilor valutare este o noțiune ce caracterizează situația în care monedele sunt cotate liber pe piața valutară.

flotare liberă – (engl. free floating):

modificarea cursurilor valutare în funcție de volumul și sensul schimburilor economice internaționale reciproce dintre țări, de puterile de cumpărare ale monedelor cu recunoaștere pe plan internațional.

Monedele sunt cotate liber pe piața valutară; băncile centrale nu au obligația de a interveni în scopul susținerii unui anumit nivel al cursului.

flotare administrată sau controlată

– (engl. managed floating):

flotarea controlată este un regim de curs de schimb, prin care autoritatea monetară (Banca Centrală), influențează cursul de schimb, vânzând sau cumpărând valută (după caz), pe piața valutară. Intervențiile pot fi directe sau indirecte, realizate în corelație cu semnalele date de anumiți indicatori și anume: situația balanței de plăți, rezervele internaționale.

Regimul actual al cursului de schimb al leului este cel de flotare controlată, acesta fiind în concordanță cu utilizarea țintelor de inflație ca ancoră nominală a politicii monetare și permițând un răspuns flexibil al acestei politici la șocurile neprevăzute ce pot afecta economia.

Fondul de garantare a depozitelor în sistemul bancar

– (engl. Deposit Guarantee Fund in the Banking System):

Fondul este constituit ca o persoană juridică română, prin contribuția tuturor băncilor române și a sucursalelor străine care sunt autorizate să primească fonduri de la

persoane fizice. Fondul garantează depunătorilor la băncile membre, în cazul insolvenței sau falimentului acestora, o anumită sumă maximă. Plafonul de garantare este pe deponent și include atât sumele în lei, cât și pe cele în valută, referindu-se atât la valoarea depozitului, cât și la dobânzile aferente.

Fondul Monetar Internațional

– (engl. International Monetary Fund):
organism internațional, care funcționează pe lângă ONU și care s-a creat ca urmare a Conferinței financiar-monetare de la Bretton Woods (1944). Rolul fondului se canalizează în 3 direcții : activitatea de supraveghere a politicilor financiar-monetare ale țărilor membre; acordarea de asistență tehnică, consultanță; acordarea de asistență financiară (facilități de împrumut). Resursele fondului sunt: cotele de participare ale țărilor membre, având ponderea cea mai mare, și împrumuturile contractate de FMI de la țările dezvoltate.

forfetare

– (engl. lump):
operațiune de vânzare a creanțelor asupra importatorului reprezentate de efecte de comerț scadente la termene mai mari de 180 zile, de către un exportator, în favoarea unei bănci, în schimbul unei sume numită taxă de

forfetare. În acest caz, exportatorul încasează imediat contravaloarea exportului, urmând ca banca, contra taxei de forfetare, să se ocupe de încasarea efectelor de comerț de la importator. Deoarece această operațiune este destul de riscantă, costul forfetării este relativ ridicat (risc de țară, risc de transfer, risc valutar, risc comercial, risc de dobândă). Exportatorul va încasa valoarea nominală a creanțelor, diminuată cu taxa de forfetare. Formula de calcul este următoarea :

$$\text{Val. incasată} = \text{VN} - [(\text{VN} \times \text{Nz} \times \text{Tf}) / 360 \times 100]$$

unde:

VN = valoarea nominală a creanței;

Nz = nr. de zile dintre data forfetării și scadența creanței;

Tf = taxa de forfetare.

forward:

vânzare/cumpărare a unei cantități determinate dintr-o marfă, valută sau titlu financiar, la un preț stabilit în momentul încheierii contractului, livrarea și plata urmând să se efectueze la o dată ulterioară.

funcția de redistribuire – (engl. redistribution function):

în activitatea de creditare, băncile folosesc nu numai fondurile lor proprii ci și un volum însemnat de fonduri atrase de la terți, cum ar fi disponibilitățile existente în conturile clienților bancari, diverse plasamente pe termen scurt efectuate de întreprinderi și instituții etc.

În felul acesta, prin intermediul băncilor se mobilizează disponibilitățile bănești temporare existente la anumite categorii de agenți economici, realizându-se astfel o redistribuire temporară a unei mari părți a disponibilităților existente la un moment dat în economie.

funcția de emisiune – (engl. function issue):

presupune o altă latură a creditului bancar, prin care se realizează lărgirea creditului și anume, pe calea creerii de mijloace bănești suplimentare.

Politica de credit a băncilor constituie totodată și politica lor de emisiune, întrucât creditul acordat de bănci este sursa unor mijloace bănești suplimentare pentru agenții economici, contribuind la realizarea unei corelații între masa banilor în circulație și nevoile productive.

G

Gaj - (engl. pledge):

Gajul este dreptul băncii asupra unor bunuri determinate aflate în patrimoniul solicitantului. Astfel banca are dreptul, ca în caz de executare silită ca urmare a neplății ratelor și dobânzii, să dispună de bunurile care au fost puse drept gaj de către solicitant. Gajul se constituie în baza unui contract sub semnătură privată sau în formă autentică și nu îl împiedică pe debitor să dispună de patrimoniul său, cu condiția ca actele încheiate să nu fie făcute pentru a fraudă creditorul.

Garant - (engl. guarantor):

Persoana fizică sau juridică care garantează cu veniturile sau cu bunurile sale o obligație a unui debitor față de creditorul său. Garantul este obligat să plătească în locul debitorului în cazul în care acesta nu își onorează obligațiile.

garanție – (engl. guarantee/warranty):

1. contract prin care este asigurată plata de către debitor/garantul/garanții săi a obligațiilor sale față de creditorul său. Garanția dă dreptul creditorului ca în

cazul în care debitorul sau giranții săi nu pot onora obligațiile asumate, să declanșeze procedurile de executare silită a bunurilor, veniturilor sau averii debitorului/ giranților acestuia.

2. bun imobiliar sau mobil care este ipotecat sau gajat în favoarea unui creditor ca asigurare a îndeplinirii obligațiilor de plată de către debitor; poate fi inclusiv un angajament de plată al unei persoane că va plăti datoriile unei alteia incapabile să le onoreze.

garanție bancară – (engl. bank guarantee):

girul dat de o bancă pentru un client al său cu scopul obținerii de către acesta a unui credit de la o terță persoană. Banca își asumă obligația achitării sumelor care rezultă din neachitarea obligațiilor de plată de către clientul în favoarea căruia a acordat garanția bancară.

garanție comună – (engl. joint guarantee):

scrisoare de garanție bancară prin care se specifică expres solidaritatea comună a băncii cu debitorul principal.

garanție personală – (engl. joint surety):

tip de garanție furnizată de un terț (altul decât debitorul), angajamentul pe care acesta și-l asumă față de creditor de a executa obligația de plată în situația în care

debitorul principal este insolvabil. Cu funcție de garanție personală sunt cauțiunea, avalul etc.

garanție reală – (engl. real guarantee):

sumă de bani sau un bun, puse la dispoziția creditorului, din care, în cazul neonorării la scadența convenită obligațiilor debitorului, creditorul să poată să-și recupereze sumele datorate de către debitor. În categoria garanțiilor reale se includ : ipoteca, gajul cu deposedare, depozitul colateral, gajul fără deposedare.

gir – (engl. endorsement):

actul prin care posesorul unui titlu de forma cambiei, numit girant, transferă altei persoane numită giratar, toate drepturile care decurg din titlul astfel cedat. Toate mențiunile privind circulația cambiei prin gir se fac pe verso-ul cambiei. Girul este necondiționat și privește întreaga valoare a cambiei. Giratarul dobândește toate drepturile deținute anterior de girant. Giranții unei cambii sunt solidari răspunzători de acceptarea și plata cambiei la scadență, alături de trăgător dacă nu s-a specificat altfel.

Girant - (engl. endorser);

Persoana care transmite o cambie prin gir unei alte persoane numită giratar. Girantul

unei cambii răspunde solidar cu ceilalți giranți și cu trăgătorul pentru acceptarea și plata cambiei la scadență, dacă nu s-a stipulat altfel.

Girantul are posibilitatea să se sustragă de la acceptare sau de la plata față de primul giratar prin înscrierea în textul girului a unor formule precum: "fără garanție", "fără răspundere." Totodată, girantul poate fi acea persoană care garantează cu bunurile sau veniturile sale pe beneficiarul unui credit bancar, asigurând ca în cazul în care împrumutatul nu-și achită obligațiile față de bancă, aceasta din urmă își va recupera creanța de la girant.

giratar – (engl. endorsee):

persoană care intră în posesia unei cambii prin gir(andosare) de la un girant.

gir cumulativ – (engl. cumulative endorsement):

girul făcut în favoarea mai multor beneficiari. Transferul de către aceștia, mai departe, a cambiei, devine posibil doar prin semnătura tuturor acestora.

grafic de rambursare a creditului – (engl. loan repayment schedule):

parte a contractului de credit care cuprinde eșalonarea în timp a rambursării creditului de către beneficiarul acestuia.

H

hârtii de valoare – (engl. stocks and shares):

instrumente de plată și de credit, înscrisuri în valută, prin care se reglementează achitarea și lichidarea unor datorii rezultate din importul- exportul de bunuri și servicii (cambia, biletul la ordin, cecul, cărțile de credit, etc); înscrisuri care atestă posesia asupra unui capital investit în formarea unei societăți sau acordarea unui împrumut și care dă dreptul deținătorului la împărțirea profitului sub formă de dividend sau de a încasa dobânda(acțiunea, obligațiunea, etc .

hedging:

ansamblul de operațiuni la vedere și la termen prin intermediul cărora riscul valutar se transferă către o bancă. La momentul încheierii unui contract comercial internațional, exportatorul care se teme de o depreciere a monedei de contract, încheie un hedging cu o bancă prin care vinde la termen suma în valuta reprezentând contravaloarea contractului comercial.

Tranzacția la termen se face cu o scadență fixă : 1, 3, 6, sau 9 luni. Cursul la termen este cursul determinat de bancă pentru scadență. În situația unui importator, hedgingul constă în cumpărarea la termen a valutei, în suma necesară plății importului. Se procedează în acest mod atunci când moneda de contract urmează să se aprecieze. Banca cu care se încheie hedgingul, preia riscul fluctuației cursului de schimb. Hedgingul se realizează cu scopul de a transfera influența negativă a fluctuației cursului de schimb către o bancă. Tranzacțiile de hedging produc efecte favorabile când mișcarea cursului pe anumite segmente de timp se realizează în ambele sensuri.

Hiperinflația - (engl. hyperinflation):

hiperinflația se referă la ratele foarte ridicate ale inflației, care sunt dificil de controlat. În condițiile unei inflații normale, o creștere excesivă a prețurilor determină scăderea cererii, ducând la restabilirea prețurilor mai mici. În cazul hiperinflației, această tendință de restabilire a echilibrului în economie este pierdută.

I

incasso – (engl. payment order/colection of payments):

operațiune efectuată de către o bancă pentru un client al său privind primirea, verificarea și încasarea sumelor reprezentând contravaloarea mărfurilor și serviciilor pe care acesta le-a furnizat, pe baza documentelor de decontare. Există două categorii de incasso : - **incasso simplu**-când vânzătorul dispune de un titlu de credit emis de cumpărător pe care îl prezintă băncii sale spre încasare; - **incasso documentar**-când plata se efectuează de către cumpărător numai după primirea documentelor care atestă îndeplinirea obligațiilor contractuale ale furnizorului stabilite de comun acord.

incasso documentar – (engl. Documents Against Payment) (DP), (Documents Against Acceptance) (DA):

modalitate de plată în virtutea căreia furnizorul de mărfuri sau prestatorul de servicii transmite băncii sale documentele sale contractuale, banca respectivă remizându-le spre plată importatorului prin banca acestuia. Folosirea incasso-ului se

bazează pe efectuarea plății după livrarea și depunerea documentelor care atestă livrarea, respectiv : factura, documentele de transport, polița de asigurare, certificate de calitate, etc. Prin această modalitate exportatorul acordă importatorului un credit comercial fără dobândă pe perioada cuprinsă între momentul expedierii mărfii și momentul încasării contravalorii acesteia. Având în vedere perioada îndelungată până la încasare(până la 45 de zile), exportatorul se confruntă cu mai multe riscuri: -riscul de neplată,- riscul de pierdere/ deteriorare a mărfurilor pe timpul transportului,- riscul de curs de schimb.

Pornind de la aceste riscuri, incasso-ul documentar este din ce în ce mai puțin folosit pe plan internațional, locul său fiind luat de către acreditivul documentar. Literatura de specialitate recomandă clienților băncii acordarea unei atenții speciale atât incasso-ului documentar, cât și acreditivului documentar, întrucât aceste modalități de plată sunt foarte complicate, și, în același timp acestea reprezintă singurele posibilități pe care le pot alege importatorii sau exportatorii pentru efectuarea unei plăți în vederea stingerii unei datorii.

indicele parității puterii de cumpărare a monedei – (engl. purchasing power parity index currency):

exprimă evoluția parității puterii de cumpărare a monedelor din două țări; se determină ca raport al indicilor prețurilor de consum în cele două țări, într-o perioadă determinată, reflectând modificarea puterii de cumpărare a unei monede în raport cu o alta.

Indicele armonizat al prețurilor de consum (IAPC) - (engl. Harmonized Index of Consumer Prices):

Un indice al prețurilor de consum este un indicator economic menit a măsura modificările prețurilor pe care le plătesc consumatorii casnici pentru bunuri și servicii. Există un indice armonizat al prețurilor de consum (IAPC) pentru UE. În fiecare lună, birourile naționale de statistică folosesc metode „armonizate” pentru a înregistra prețurile de consum ale unei game variate de bunuri și servicii reprezentative pentru cheltuielile de consum final de la nivel național. Eurostat folosește date de la birourile statistice naționale pentru a compila IAPC din zona euro și din UE în ansamblu. Metodele armonizate permit comparații între datele statelor membre. IAPC are un rol important în dirijarea politicii monetare, el fiind principala măsură folosită de Banca Centrală Europeană (BCE) pentru evaluarea stabilității prețurilor în zona euro.

inflație – (engl. inflation):

proces care se caracterizează prin dezechilibrele care se creează între procesele monetare și procesele economice reale, între masa monetară și masa mărfurilor și serviciilor puse în circulație, între creșterea prețurilor și scăderea puterii de cumpărare a banilor.

Se măsoară ca procent în rata de schimbare a indicelui prețurilor. Există o multitudine de mijloace de măsurare a inflației. Cei mai cunoscuți indici pentru rata de inflație sunt Indicele Prețului de Consum și indicii de măsurare a bunurilor și produselor domestice.

Inflația la producător - (engl. inflation at the producer):

Inflația la producător măsoară schimbarea medie a prețurilor pe care le plătesc fabricanții pentru materiile prime și a prețurilor la care vând ei bunurile finite. Această inflație se măsoară folosind indicii prețurilor la producător, care oferă informații privind evoluția prețurilor în sectoarele industriale.

Inflația prețurilor de consum - (engl. consumer price inflation):

Inflația prețurilor de consum este modificarea prețului mediu pe care îl plătesc consumatorii casnici pentru bunurile

și serviciile obișnuite precum mâncarea, asigurarea pentru mașină și biletele de teatru. În UE, ea se măsoară prin IAPC.

insolvabilitate–

(engl. insolvency/unsolvability):

imposibilitatea debitorului de a achita la scadență o anumită obligație față de creditor. Insolvabilitatea este declarată pe cale juridică prin intermediul unei proceduri care cuprinde de regulă:

1. deschiderea procedurii falimentului.
2. deschiderea unei acțiuni de înțelegere extrajudicială între toți creditorii.
3. deschiderea unei acțiuni juridice de înțelegere (concordat).

ipotecă – (engl. mortgage):

se pune asupra unui bun imobil, iar dacă la scadență debitorul nu plătește suma datorată, creditorul în favoarea căruia a fost constituită ipoteca e îndreptățit să ceară vânzarea bunului respectiv la licitație. Constituirea unei ipoteci se realizează sub forma unui contract imobiliar, prin acordul de voință al părților, cu condiția ca cel care constituie ipoteca să fie proprietar al imobilului respectiv.

LIBOR - (London Interbank Offered Rate):

Rata medie zilnică a dobânzii de pe piața interbancară din Londra la care o bancă plasează depozite la alte bănci pentru o serie de valute.

Lichiditate - (engl. liquidity):

capacitatea de a face față unor angajamente financiare; capacitatea unor active disponibile de a fi transformate în bani.

1. **lichiditatea bancară** reprezintă capacitatea unei bănci de a efectua în orice moment plățile în numerar sau în virament, la solicitarea clienților săi.
2. **lichiditatea financiară** reprezintă capacitatea unui agent economic de a-și onora plățile la termen.
3. **lichiditatea internațională** reprezintă capacitatea unei țări de a face față angajamentelor sale de plată externe; este dată de totalitatea fondurilor în devize cu caracter lichid de care dispune o țară la un moment dat. În structura lichidității internaționale întâlnim: - rezerva monetară internațională, - creditele primite de la organisme financiar- monetare

internaționale, - facilitățile de credit pe care și le acordă reciproc băncile centrale, - rezervele valutare temporar disponibile aflate în conturile persoanelor fizice și juridice.

linia de credit – (engl. line of credit):

presupune stabilirea unui plafon maxim al creditelor ce urmează a fi acordate. Există mai multe forme:

- **linia de credit provizorie** – caz în care banca creditoare poate oricând cere acoperirea debitului. Reprezintă modalitatea cea mai puțin utilizată deoarece este cea mai puțin avantajoasă pentru clienți;
 - **linia de credit confirmată** - are la bază un acord scris cu clauze precis determinate,
 - **linia de credit revolving** – reprezintă modalitatea curentă de obținere de credite de către agenții economici. Plafonul maxim al creditului se împarte în mai multe tranșe, iar condițiile generale de acordare a creditelor se stabilesc o singură dată, la momentul deschiderii liniei de credit. Clientul primește prima tranșă în baza liniei deschise, eliberarea celei de-a doua tranșe și a următoarelor realizându-se automat, cu condiția rambursării tranșei/tranșelor anterioare,-
- creditele pentru stocuri** – se mai numesc și “credite de companie,” sunt destinate să asigure resursele necesare în cazul

aparității unui dezechilibru în cadrul circuitului aprovizionare – producție – vânzare. În acest caz creditele sunt garantate cu bunurile, mărfurile aflate în unul sau altul din cele trei stadii.- **credite pe baza de document** – cel mai important document este Warantul; este un document care atestă existența mărfurilor într-un depozit general (porturi vămi). El permite transmiterea proprietății, fiind utilizat pentru obținerea și garantarea creditului bancar. Warantul se utilizează fie ca efect de comerț (cambie) asigurând creditorului, respectiv băncii garanția asupra mărfurilor și posibilitatea răscumpărării creditului acordat, fie se poate mobiliza, respectiv negocia, respectiv poate fi vândut băncii obținându-se pe seama lui un împrumut.

lombard:

acordarea unui împrumut garantat cu hârtii de valoare, îndeosebi cu obligațiuni, rente de stat și bonuri de tezaur emise de stat sau obiecte de valoare depuse gaj. Pentru această operațiune băncile percep o dobândă numită taxă de lombard, care este superioară taxei scontului.

M

marja netă de dobândă – (engl. interest margin):

se calculează ca raport între veniturile nete din dobânzi și activele valorificabile totale. Nivelul standard al acestui indicator este de 5-7%.

marja profitului bancar – (engl. bank profit margin):

este un indicator de performanță bancară care exprimă profitul net obținut de o bancă la o unitate monetară din total venituri și se determină după formula:

$$M_p = P_n / V_t$$

unde:

M_p = marja profitului;

P_n = profitul net;

V_t = venituri totale.

Masa monetară - (engl. money supply):

În economie, „masa monetară” înseamnă cantitatea de bani aflată în circulație în cadrul unei economii într- un anumit moment. Masa monetară determină costul acesteia, adică rata dobânzii pe care un consumator sau o companie trebuie să o

plătească atunci când împrumută bani. Banca Centrală Europeană gestionează masa monetară prin fixarea ratei dobânzii pentru împrumuturile pe care le acordă băncilor comerciale.

minus de garanție a creditului – (engl. minus credit guarantee):

la verificarea garanțiilor creditelor acordate clienților, banca poate constata o diferență negativă între valoarea garanției luată în calcul (mai mică), și valoarea creditelor acordate (mai mare).

moneda (engl. currency):

totalitatea instrumentelor care permit efectuarea de plăți. În sens larg prin monedă se înțelege:

monedă de hârtie (bancnote), (engl. paper/soft money).

Monedă fiduciară (engl. paper money/currency/uncovered paper money).

monedă forte (engl. hard money).

monedă stabilă (engl. stable/sound currency). Termenul de monedă s-a extins în vorbirea curentă desemnând orice semn bănesc, inclusiv pentru banii de cont, care nu au o existență materială

(moneda scripturală). Aceasta din urmă este un semn bănesc care simbolizează și înlocuiește în circulație o anumită cantitate de bani.

monedă divizionară – (engl. fractional coins):

monedă a cărei valoare este mai mică decât cea a monedei de bază.

monedă electronică – (engl. electronic money):

cartele magnetice eliberate de bănci clienților titulari de conturi, în loc de numerar sau cecuri(ex.cardurile bancare).

moneda internațională – (engl. international currency):

moneda națională care circulă în afara granițelor statului emitent, servind ca mijloc de rezervă și de plată cu caracter internațional, datorită unor însușiri sau conjuncturi deosebite.

monedă metalică- (engl. coin):

se definește ca fiind mijlocul monetar, emis ca subdiviziune sau multiplu al unității monetare. Este confecționată din metal, are o anumită greutate și se utilizează ca mijloc de plată și de circulație. Moneda metalică are un avers(față) și un revers(verso), pe care sunt inscripționate valoarea monedei

respective și anumite însemne distincte ale statului emitent. Dreptul de emiteră a monedei metalice aparține în exclusivitate Băncii Centrale.

moneda nominală – (engl. nominal currency)

reprezintă suma de bani, cheltuită sau obținută într-o perioadă de timp fără a lua în considerare inflația.

moneda reală – (engl. real currency):

indică valoarea reală, a bunurilor și serviciilor vândute pentru a elimina din ecuație inflația. Când economiștii și investitorii vor să compare performanțele unei economii, ei studiază ambele valori:

- cea nominală (care notează modificările în volum ale economiei, fiindcă indică cât au cheltuit și câștigat, indivizi, și guvern)
- cea reală (care indică valoarea de expansiune reală).

monedă scripturală – (engl. scriptural currency):

poartă și denumirea de monedă de cont, formată din disponibilități în conturi, cecuri, cambii, fiind utilizată în decontările fără numerar.

monetizare – (engl. monetization):

1. transformarea metalului monetar în monezi.
2. evoluția funcțiilor banilor în contextul dezvoltării economico- sociale.

monetizarea deficitelor bugetare – (engl. monetization of fiscal deficits):

creșterea masei monetare și stoparea creșterii ratei dobânzii ca urmare a creșterii cheltuielilor guvernamentale destinate sporirii producției și diminuării șomajului.

monometalism –

(engl. monometallism/single standard):

bază a sistemelor monetare care folosesc ca mijloc principal de circulație un singur metal, aur sau argint(sistem monetar monometalist – aur; sistem monetar monometalist – argint).

multiplicatorul creditului – (eng. lcredit multiplier):

emisiune suplimentară de bani prin intermediul creditului (funcția de emisiune a creditului);

$$m = 1/1-a$$

unde:

a – proporția depozitului care se multiplică.

nivelul prevăzut al rezervei minime obligatorii – (engl. required level of reserve requirements):

determinat ca produs între baza de calcul și rata rezervelor minime obligatorii.

notificarea acreditivului –

(engl. notification letter of credit):

înștiințare scrisă de către banca emitentă, adresată beneficiarului unui acreditiv, în legătură cu faptul că în favoarea sa a fost deschis un acreditiv, comunicându-se totodată și condițiile acreditivului.

numerar sau bani efectivi – (engl. money/(hard)cash/ ready cash/ real money):

parte a masei monetare reprezentând totalitatea mijloacelor de plată formate din monezi și bancnote (bilete de bancă):

- numerar disponibil(engl.cash in/on hand).

- numerar în cont (engl.cash on account).

numerar în circulație – (engl. cash in circulation):

reprezintă monedele metalice și bancnotele aflate în circulație în economie, cu excepția numerarului din casierile Instituțiilor Financiar Monetare.

numismatică – (engl. numismatics):

studiul evoluției și caracteristicilor monezilor, a tehnicilor de batere a acestora, al sistemelor și circulației bănești.

O

obligatar – (engl. obligee):

deținător de obligațiuni.

obligațiune – (engl. bond/physical assets/liability):

titlu de credit, instrument de mobilizare a capitalurilor pe termen lung, reprezentând o creanță a deținătorului acestuia asupra emitentului; dă dreptul la încasarea unei dobânzi (cupon), urmând să fie răscumpărat la scadență de către emitent. Cel care cumpără obligațiunea (deținătorul), este creditor.

obligațiune convertibilă – (engl. convertible bond):

dă dreptul deținătorului să ceară preschimbarea acestui titlu în acțiuni ale firmei emitente, la o anumită dată sau un anumit interval de timp și la un anumit raport de schimb, atunci când dividendul depășește nivelul dobânzii atribuite.

obligațiune externă – (engl. foreign bond):

titlu de credit emis de solicitantul împrumutului care este dintr-o altă țară decât cea pe teritoriul căreia funcționează piața capitalului și unde se realizează împrumutul; pot fi:

1. obligațiuni străine.
2. obligațiuni internaționale.

obligațiune murdară – (engl. junk bond):

obligațiune cu cupon ridicat utilizată în preluări de firme, comportând un grad de risc foarte mare.

Obligațiune Yankee – (engl. Yankee Bond):

obligațiuni emise de solicitanții de împrumuturi în dolari din întreaga lume și plasate pe piața americană.

online banking:

sistem de derulare a operațiunilor bancare care se bazează pe conexiunea între computerul aflat la domiciliul sau sediul clientului și computerul băncii. De obicei

tranzacțiile se efectuează prin intermediul website-ului băncii. Cu ajutorul unui nume de utilizator și o parolă (la anumite bănci și o cheie de securitate) clientul își accesează contul online. Tranzacțiile pentru clientul obișnuit (persoană fizică) sunt "cleared" adică confirmate instantaneu, în câteva ore sau câteva zile: depinde de tipul de tranzacție și de regulile băncilor respective.

operațiunile de piață monetară – (engl. open market operations) :

reprezintă cel mai important instrument de politică monetară. Acestea se realizează la inițiativa Băncii Centrale, având următoarele funcții:

- ghidarea ratelor de dobândă;
- gestionarea condițiilor lichidității de pe piața monetară;
- semnalizarea orientării politicii monetare;

Principalele categorii de operațiuni de piață monetară aflate la dispoziția BNR sunt:

1. operațiuni repo – tranzacții reversibile, destinate injectării de lichiditate, în cadrul cărora BNR cumpără de la instituțiile de credit active eligibile pentru tranzacționare, cu angajamentul acestora de a răscumpăra activele respective la o dată ulterioară și la un preț stabilit la data tranzacției.

2. atragere de depozite – tranzacții cu scadența prestabilită, destinate absorbției de lichiditate, în cadrul cărora BNR atrage depozite de la instituțiile de credit.

3. emitere de certificate de depozit – tranzacții destinate absorbției de lichiditate, în cadrul cărora BNR vinde instituțiilor de credit certificate de depozit.

4. operațiuni reverse repo – tranzacții reversibile, destinate absorbției de lichiditate, în cadrul cărora BNR vinde instituțiilor de credit active eligibile pentru tranzacționare, angajându-se să răscumpere activele respective la o dată ulterioară și la un preț stabilit la data tranzacției.

5. acordarea de credite colateralizate cu active eligibile pentru garantare – tranzacții reversibile destinate injectării de lichiditate, în cadrul cărora BNR acordă credite instituțiilor de credit, acestea păstrând proprietatea activelor eligibile aduse în garanție.

6. vânzări/cumpărări de active eligibile pentru tranzacționare - tranzacții destinate absorbției/ injectării de lichiditate, în cadrul cărora BNR vinde/cumpără active eligibile pentru tranzacționare, transferul proprietății asupra acestora de la vânzător la cumpărător fiind realizat prin

mecanismul „livrare contra plată”.

7. swap valutar – constă în două tranzacții simultane, încheiate cu aceeași contrapartidă, prin care BNR:

- injectează lichiditate cumpărând la vedere valută convertibilă contra lei și vânzând la o dată ulterioară aceeași sumă în valută convertibilă contra lei,
- absoarbe lichiditate vânzând la vedere valută convertibilă contra lei și cumpărând la o dată ulterioară aceeași sumă în valută convertibilă contra lei.

operațiuni pasive– (engl. passive operations):

sunt acele operațiuni prin care băncile își constituie resursele și se referă la:

- formarea fondurilor proprii;
- constituirea depozitelor;
- operațiuni de refinanțare.

1. formarea fondurilor proprii. În conformitate cu prevederile Normei B.N.R. nr.11/2003 fondurile proprii ale unei bănci sunt formate din:

- **Capitalul propriu** se compune din:
 - a. capital social;
 - b. fondul pentru riscuri bancare generale;
- **Capitalul suplimentar** se compune din:

- a. rezerva generală pentru riscul de credit;
- b. rezerve din reevaluarea patrimoniului;
- c. datoria subordonată;
- d. alte rezerve.

Capital social reprezintă partea investită de acționari care, potrivit reglementărilor bancare, trebuie vărsat integral în formă bănească, fiind obligatorie menținerea unui nivel minim al capitalului social stabilit de banca centrală. În țara noastră normele referitoare la capitalul minim al băncilor sunt actualizate periodic ca urmare a procesului inflaționist.

2. constituirea depozitelor.

Depozitele bancare reprezintă principala sursă de finanțare pentru o bancă și îmbracă mai multe forme:

- **Depozitele la vedere** sunt constituite din disponibilitățile clienților aflate în conturile curente, fiind destinate realizării operațiunilor curente de încasări și plăți. Acestea reprezintă resursa cea mai ieftină pentru bancă deoarece pentru disponibilitățile aflate în aceste conturi, banca oferă, de obicei, o rată mai mică a dobânzii sau nu oferă dobândă datorită volatilității lor.
- **Depozitele la termen** sunt sumele atrase la diverse perioade de la 7 zile la 12 luni și chiar mai mari. În practica bancară cele mai frecvente depozite sunt la 3 și 6 luni

și mai puțin la 9 și 12 luni și foarte rar peste acest termen. La depozitele la termen de până la 12 luni se aplică, de regulă, dobândă variabilă, dar se poate folosi și dobânda fixă, iar la cele peste un an se folosește mai mult dobânda fixă.

Retragerea depozitului înainte de termen duce la pierderea dobânzii pentru depozitele la termen și primirea dobânzii pentru depozitele la vedere, în acest fel băncile recuperându-și costurile pentru resursele care trebuie atrase imediat de pe piață.

Depozitele la termen cu formele lor derivate reprezintă cea mai importantă sursă atrasă de bănci datorită stabilității pe perioade determinate.

- **Depozitele colaterale** reprezintă sume depuse într-un cont în vederea garantării unor obligațiuni contractuale ale clientului: deschiderea de acreditive, emiterea de scrisori de garanție bancară.

3. Operațiuni de refinanțare.

Băncile comerciale pot apela pentru procurarea de resurse suplimentare și la împrumuturi:

- **Împrumuturile interbancare** - obținute de la alte bănci pe termen scurt și foarte scurt, rata dobânzii fiind negociată între părți;
- **Împrumuturile de refinanțare**

care constituie împrumuturi obținute de la Banca Centrală pentru completarea resurselor. Acestea se obțin pe termen scurt, de regulă de maxim 90 de zile, pentru acordarea cărora Banca Centrală solicită constituirea de garanții sub forma titlurilor de valoare. Mecanismul de refinanțare practicat de

B.N.R. are la bază:

- **împrumutul de licitație** - a fost introdus de B.N.R. în anul 1993, fiind principala formă de refinanțare acordată societăților bancare pe o durată de cel mult 15 zile;
- **împrumutul structural** - este o formă de refinanțare pe care o societate bancară o atrage succesiv în cadrul unui plafon stabilit de B.N.R. în perioada de acordare;
- **împrumutul lombard (overdraft)** - este formă de finanțare ce se acordă societăților bancare pentru asigurarea plăților zilnice ale acestora, fiind un credit „overnight” acordat în vederea acoperirii nevoilor temporare de lichidități ale băncilor din sistem;
- **împrumutul special** - este o formă excepțională de refinanțare acordată de B.N.R. societăților bancare aflate în criză de lichidități. Se acordă pe o perioadă de maxim 30 de zile, iar acordarea lui este condiționată de existența unui program de redresare financiară agreat de B.N.R.

operațiuni active – (engl. asset operations): reprezintă pentru băncile comerciale operațiunile de utilizare a resurselor mobilizate de către instituțiile bancare. Operațiunile active se referă la:

- operațiuni cu numerar;
- operațiuni de creditare;
- operațiuni de plasament.

a. operațiunile cu numerar- reprezintă încasările și plățile în numerar, în lei și valută, efectuate la cererea clienților. Circuitul numerarului se desfășoară prin bănci care dispun de personal specializat și spații adecvate - casierii, tezaure, echipamente de numărat, sortat și verificat moneda.

b. creditele bancare - reprezintă portofoliul cel mai important de active pentru o bancă comercială și în același timp forma principală de folosire a resurselor.

Volumul creditelor acordate de bănci în cursul unui an este mult mai mare decât soldul acestora la finele anului care apare în bilanț. În structură, creditele de trezorerie sunt cele mai solicitate și reprezintă peste 50% din creditele neguvernamentale (bancare). Acestea se acordă pentru activitatea curentă de exploatare sub forma creditelor globale de exploatare, liniilor de credite și creditelor pe obiect. Creditele pentru echipamente dețin cca. 25% din

creditele bancare și se acordă pentru re tehnologizare și modernizare, importuri de mașini și utilaje, realizarea de noi capacități de producție.

Din punct de vedere al beneficiarilor, peste 90% din credite se acordă agenților economici, populația deținând până la 10%. Dacă avem în vedere că populația deține ponderea principală la crearea resurselor de creditare apare un fenomen de subcreditare a acesteia. Activitatea de retail încă insuficient dezvoltată, precum și faza incipientă în care se află creditul ipotecar fac ca volumul creditelor pentru populație să sementină la un nivel redus. Activitatea de creditare aduce venituri importante băncilor prin dobânzi, comisioane și alte speze bancare obținute din derularea creditelor, comisioane din serviciile bancare de cont curent, operațiuni cu numerar, carduri, plăți electronice etc.

c. operațiuni de plasament

- reprezintă un grup special de operațiuni ale băncilor comerciale. Ele privesc operațiuni de achiziții de titluri de valoare cu scopul de a obține profit, fie din dobânzi și dividende, fie din diferențele de curs. Portofoliul de titluri al băncilor se poate constitui prin scontarea cambiilor, primirea titlurilor în garanție pentru creditele acordate, achiziționarea titlurilor de pe piața de capital.

Titlurile, cu excepția celor guvernamentale, dețin o pondere destul de scăzută în activul băncilor comerciale.

Ordin de plată - (engl. payment order):

Modalitatea cea mai simplă de realizare a unei plăți și reprezintă o dispoziție necondiționată dată de emitentul acesteia unei bănci receptoare de a plăti unui beneficiar o anumită sumă de bani, la o anumită dată. Pe circuitul ordinului de plată de la plătitor la beneficiar, se pot interpune mai multe bănci, acestea efectuând succesiv operațiuni de recepție, autentificare, acceptare și execuția ordinului de plată. Ordinul de plată trebuie să îndeplinească cumulativ condițiile: banca receptoare dispune de fondurile reprezentate de suma înscrisă în ordinul de plată, fie prin debitarea unui cont al emitentului, fie prin încasarea acesteia de la emitent; dispoziția să nu prevadă că plata trebuie făcută la cererea beneficiarului.

Pactul de stabilitate și creștere (PSC) -

(Stability and Growth Pact): PSC este un cadru pentru coordonarea politicii fiscale între statele membre UE. PSC cuprinde un set de reguli pentru politicile fiscale ale statelor membre, inclusiv limite privind deficitele bugetare și datoria publică, pentru a asigura caracterul robust al finanțelor publice. Pactul este un element important al Uniunii Economice și Monetare.

paritate – (engl. parity/par/equality):

exprimă raportul valoric între două unități monetare; stabilirea parității monetare este posibilă numai în condițiile în care fiecare dintre cele două monede are o valoare paritară; se poate spune că paritatea monetară este raportul dintre valorile paritate a două monede care ar trebui să reflecte raportul dintre puterile de cumpărare respective.

paritate aur sau metalică – (engl. gold parity):

reprezintă raportul dintre două valori paritare definite printr-o cantitate de aur.

paritate valutară – (engl. par of exchange):

reprezintă raportul dintre valorile paritare a două monede naționale exprimate într-o valută (de regulă dolar american).

paritatea puterii de cumpărare: exprimă câte unități monetare naționale sunt necesare pentru a cumpăra într-o altă țară un anumit volum de mărfuri, în comparație cu numărul de unități monetare plătite în

țară.

paritatea puterii de cumpărare a monedei – (engl. purchasing power parity of the currency):

reprezintă raportul între prețurile unui produs, sau grup de produse din două țări, exprimate în moneda uneia dintre ele, prin intermediul cursului valutar.

PC Banking:

acest tip de servicii bancare permite o anumită interacțiune între sistemele băncii și client, furnizând un canal închis de distribuție, prin intermediul unui pachet software patentat și a unei linii telefonice; sistemul se mai numește și „homebanking.” Interacțiunea poate fi limitată la comunicare e-mail, transfer de fonduri, vizualizarea soldurilor conturilor și a tranzacțiilor efectuate, plata unor obligații, sau actualizări statice ale unor baze de date (modificări de nume sau adrese).

pierdere în caz de nerambursare – (engl. loss given default):

componentă a riscului de credit, reprezentând raportul dintre pierderea aferentă unei expuneri, ca urmare a nerambursării din partea contrapartidei, și suma expusă la risc la momentul nerambursării.

pierdere așteptată – (engl. expected loss): pierderea așteptată la nivelul unei facilități de credit se determină ca produs între probabilitatea de nerambursare, pierderea în caz de nerambursare și expunerea în caz de nerambursare.

pierdere neașteptată – (engl. unexpected loss):

pierderea neașteptată la nivelul unei facilități de credit, este determinată de diferența pozitivă dintre pierderea efectivă și cea așteptată.

plasament bancar – (engl. investment of capital):

investiție într-un activ ce presupune, că va aduce în viitor, profit. Din punct de vedere bancar, plasamentele bancare reprezintă plasarea disponibilităților bănești sub formă de credite și derivate ale acestora, urmărind obținerea unui profit cu un risc minim.

Politica fiscală - (engl. fiscal policy):

Politica fiscală vizează reglementarea cheltuielilor și a veniturilor bugetare. Astfel, cele două componente principale ale sale sunt cheltuielile și impozitele – impozitele fiind principala sursă de venituri. Politica fiscală poate afecta cererea și nivelul activității economice, distribuirea veniturilor și modul în care guvernul alocă

resursele.

Politica monetară - (engl. monetary policy):

poate fi definită ca ansamblul de mijloace exercitate de autoritățile monetare (Banca Națională, Trezoreria), asupra masei monetare și asupra activelor financiare, în vederea orientării economiei pe termen scurt sau mediu.

Obiectivele fundamentale ale politicii monetare sunt:

- stabilitatea prețurilor
- creșterea economică susținută pe termen lung

Obiectivele intermediare ale politicii monetare se referă la:

- cursul valutar
- rata dobânzii
- masa monetară
- creditul
- prețul altor active financiare

Mecanismul de transmitere al politicii monetare utilizează o multitudine de canale precum cel al ratelor dobânzilor practicate de instituțiile financiare; canalul creditului; canalul cursului de schimb; canalul efectelor de avuție și bilanț; canalul anticipațiilor agenților economici privind inflația

Politica monetară are scopul de a regla cantitatea de bani disponibilă în economie. Banca Centrală Europeană (BCE)

implementează politica monetară pentru zona euro, având obiectivul principal de a menține stabilitatea prețurilor.

politică monetară expansionistă – (engl. expansionary monetary policy):

orientare a politicii monetare, având ca efect accelerarea ritmului de creștere a cererii agregate și posibila amplificare a presiunilor inflaționiste.

politică monetară restrictivă – (engl. contractionary monetary policy):

orientare a politicii monetare, având ca rezultat o temperare a dinamicii cererii agregate în scopul scăderii inflației.

portofoliu de riscuri – (engl. risk portfolio):

ansamblul riscurilor specifice activității bancare:

- riscuri financiare (riscul de credit, riscul ratei dobânzii, riscul de lichiditate, riscul de schimb valutar, riscul insolvabilității)
- riscuri comerciale (riscul de produs, riscul de piață, riscul de imagine comercială)
- riscuri de mediu (riscul de deficit, riscul economic, riscul competițional).

primă de risc - (engl. risk premium):

randament suplimentar solicitat de investitorii de pe piața monetară sau de

capital datorită unui grad sporit de risc asociat unui activ sau unui portofoliu de active. Prima de risc este influențată de evaluarea globală a riscului de țară, realizată de agențiile internaționale de rating, de nivelul ratei inflației (comparativ cu cel al partenerilor de comerț exterior), de nivelul și dinamica deficitului de cont curent și a datoriei externe.

probabilitatea de nerambursare – (engl. probability of default):

componentă a riscului de credit constând din probabilitatea ca o contrapartidă să ajungă în stare de nerambursare timp de un an.

Produsul intern brut (PIB) - (engl. gross domestic product):

PIB-ul este o măsură a bogăției economice. El reprezintă valoarea însumată a tuturor bunurilor și serviciilor produse de o țară pe parcursul unui an. Modificările PIB-ului sunt un semn al rezultatelor economice: creșterea economică este definită ca o creștere a PIB-ului de la un an la celălalt.

provizion pentru creanțe nerecuperabile – (engl. r eserve for bad debts):

constituirea de resurse pentru acoperirea pierderilor care apar la portofoliul de credite. Valoarea provizionului constituit

pentru o facilitate de credit se calculează ca produs între coeficientul de provizionare și valoarea debitului rămas de rambursat, ajustată cu garanțiile aferente:

$$P = p \times D \times (1-g)$$

unde:

P – nivelul provizionului;

p – coeficientul de provizionare;

D – debitul rămas de rambursat;

G – coeficientul de deducere aferent valorii garanției

Coeficientul de provizionare (p), este determinat de categoria în care creditul este clasificat (standard; în observație; substandard; îndoielnic; pierdere).

punctele aurului – (engl. gold points/points of gold):

limite între care, într-un regim de convertibilitate în aur, poate fluctua spontan cursul valutar, ca urmare a automatismului etalonului aur. În relațiile generate de tranzacțiile internaționale, aceste puncte permiteau alegerea, de către cei doi parteneri, între plata (încasarea), în aur sau plata (încasarea), în valută, în funcție de cursul valutar și cursul paritar (costul aurului).

punct superior sau de ieșire al aurului – (engl. point of higher gold output):

limitează creșterea cursului; este punctul la care importatorul solicită plata datoriei în

aur și nu în devize, la cursul de schimb din momentul plății, fiind deci, cursul maxim de schimb al unei unități monetare străine, întrucât la un curs mai mare nu se mai găseau cumpărători, debitorului convenindu-i să cumpere aur și să-și plătească datoria.

punct inferior sau de intrare al aurului – (engl. lower or entry point of gold):

limitează scăderea cursului; cursul minim de schimb al unei unități monetare străine, întrucât la un curs inferior nu se mai găseau vânzători de devize, exportatorului convenindu-i să ceară plata în aur; altfel spus, cursul valutar nu poate să scadă sub această limită la care devine mai avantajoasă încasarea în aur a sumei de primit din străinătate, beneficiarul plății suportând cheltuielile aferente.

Puterea de cumpărare - (engl. purchasing power):

Puterea de cumpărare este cantitatea de bunuri și servicii care poate fi cumpărată cu o anumită sumă de bani. De exemplu, dacă un consumator plătește azi 1 € pentru o pâine, iar prețul pâinii respective crește mâine la 1,10 €, înseamnă că se va putea cumpăra mai puțină pâine cu 1 €. Prin urmare, valoarea unui euro s-a redus, iar consumatorul a suferit o scădere a puterii de cumpărare din cauza inflației prețului pâinii.

(inflația la producător).

putere de cumpărare internă – (engl. domestic purchasing power):

puterea de cumpărare a monedei pe piața internă; se masoară în funcție de prețuri și este rezultatul raportului dintre o sumă de bani și prețul unei mărfi sau al mai multor mărfuri.

Indicii puterii de cumpărare interne au la bază indicii de preț. De regulă puterea de cumpărare a unei monede se stabilește pornind de la indicii de preț pe grupe de produse (agricole, industriale etc.).

Deoarece prețurile unor produse cresc, iar ale altora scad, sau rămân constante, nu se poate trage o concluzie generală, ci numai referitoare la produsele sau grupele de produse ale căror prețuri au fost urmărite.

Se stabilește astfel un “coș de bunuri”, în care fiecare bun este ponderat cu procentul pe care acesta îl deține în tranzacțiile comerciale interne.

Considerăm acest “coș de bunuri”, ca un bun unic cu un unic preț, determinat pe baza relației:

$$Pr \text{ unic} = \sum a_i \times pr.i ;$$

unde:

a_i – ponderea bunului “i” în totalul tranzacțiilor interne;

$pr.i$ – prețul monetar al fiecărui bun;

Puterea de cumpărare internă a monedei este astfel egală cu:

$$P_c = 1/P_r ;$$

unde:

P_r = prețul unic determinat pentru “coșul de bunuri”, considerat ca fiind un unic bun;

Această modalitate de determinare a evoluției valorii paritare a unei unități monetare, devine viabilă în situația în care “coșul de bunuri” îndeplinește următoarele condiții:

1. menținerea structurii coșului;
2. existența unei relative stabilități a prețurilor bunurilor care îl compun;

putere de cumpărare externă sau cursul real de schimb – (engl. external purchasing power):

Puterea de cumpărare externă a monedei, se determină pe baza puterii de cumpărare a monedelor naționale, stabilindu-se astfel cursul real de schimb, acesta din urmă servind la analiza evoluției comerțului exterior, determinarea influenței devalorizărilor monedei naționale asupra producției reale, cererii și exportului. Cursul real de schimb se calculează după relația:

$$C_{rs} = \sum a_i \times C_{r,i} ;$$

unde:

a_i – ponderea bunului “i” în volumul tranzacțiilor internaționale ale unei țări;

$C_{r,i}$ – cursul de revenire realizat la bunul

“i” în relațiile cu țara de referință;

Se determină ca raport al prețurilor interne din fiecare țară, pentru fiecare bun după relația:

$$C_{r,i} = P_{iX} / P_{iV} ;$$

unde:

X și V – țările asupra cărora se face analiza;

P_{iX} – prețul de vânzare al bunului „i”, exprimat în moneda națională a țării „X”;

P_{iV} - prețul de vânzare al bunului „i” exprimat în moneda națională a țării „V”;

rata dobânzii – (engl. interest rate): indicator monetar folosit ca instrument important în evoluția și dinamica masei monetare; reprezintă prețul plătit pentru a dispune pe timp de un an de 100 unități monetare; este o mărime variabilă în timp, fiind influențată mai ales de raportul dintre cererea și oferta de credit, de starea economiei și de risc.

rata dobânzii de politică monetară – (engl.

monetary policy interest rate):

reprezintă rata dobânzii utilizată pentru principalele operațiuni de piață monetară ale BNR. În prezent, acestea sunt operațiunile repo pe termen de o săptămână, derulate prin licitație la rată fixă de dobândă.

Rata dobânzii de politică monetară – (engl. monetary policy rate):

Rata dobânzii la care Banca Centrală efectuează operațiuni repo derulate prin licitație pe termen de o săptămână și la o rată fixă a dobânzii.

Rata dobânzii aferentă facilității permanente de credit – (engl. lending facility rate):

rata la care băncile se pot împrumuta pe termen de o zi de la BNR;

Rata dobânzii aferentă facilității permanente de depozit – (engl. deposit facility rate):

Rata la care băncile comerciale realizează depozite overnight la sfârșitul zilei la BNR.

rata inflației - (engl. inflation rate);

inflația este creșterea în timp a prețurilor pentru bunuri și servicii. Rata inflației măsoară coeficientul de creștere (sau descreștere) a acestor prețuri în timp. Ratele inflației se măsoară, de obicei, pe o

perioadă de un an și se exprimă sub formă de creștere sau descreștere procentuală.

rating :

metodă uzuală de evaluare a bonității clienților potențiali; constă într-o notație de apreciere a atributelor solicitantului în vederea acordării creditului, care sunt agregate ulterior într-o notă finală.

Rescontare – (engl. rediscount/ rediscounting):

Banca Centrală procedează la rescontarea efectelor de comerț de la băncile comerciale, în situația în care acestea din urmă, doresc să intre în posesia cambiilor deținute, înainte de scadență, pentru a-și constitui resurse de creditare și pentru obținerea unui profit, ca diferență pozitivă între dobânda încasată de la agenții economici, scontul, și dobânda plătită Băncii Centrale, rescontul. Operația de rescontare trebuie să aibe loc în intervalul dintre scontare și scadența inițială a efectelor de comerț.

rescont – (engl. rediscount):

este dobânda încasată de către Banca Centrală odată cu rescontarea cambiilor, reținută din valoarea nominală a acestora.

Se calculează ca produs între valoarea nominală a cambiei, taxa rescontului (rata dobânzii practică de Banca Centrală și

perioada pe care s-a făcut rescontarea:

$$R = V_n \times t_r \times n$$

unde:

R - rescontul ;

V_n – valoarea nominală a cambiei ;

T_r - taxa rescontului ;

n – perioada pe care se face rescontarea.

revalorizare –(engl.revaluation):

operațiune prin care se realizează corectarea valorii paritare a unei monede, în cazul în care puterea de cumpărare a acesteia crește peste anumite limite considerate normale.

revolving:

linia de credit revolving implică utilizarea curentă a creditului confirmat; modalitate de obținere de fonduri de către agenții economici, potrivit căreia posibilitatea de acordare a creditului se menține pentru o perioadă stabilită pe bază de contract.

rezerve bancare – (engl. bank reserve):

se compun din numerar și activele pe termen scurt, de exemplu rezervele la Banca Centrală, împrumuturile rambursabile la cerere, biletele de trezorerie, titluri de valori pe termen scurt.

rezerva minimă obligatorie (RMO) – (engl. reserve requirement):

volumul resurselor bancare pe care băncile sunt obligate să le constituie și să le păstreze în conturile lor la Banca Centrală. Procentul rezervei obligatorii în volumul depozitelor bancare reprezintă rata rezervelor minime obligatorii.

Rezerva minimă obligatorie este o pârghie la îndemâna Băncii Centrale, atât în scopul asigurării unui stoc de lichiditate corespunzătoare fiecărei bănci, cât și în vederea atingerii obiectivelor politicii monetare aplicate de aceasta.

Principalele caracteristici ale acestui instrument sunt:

1. baza de calcul a RMO se determină ca nivel mediu zilnic(pe perioada de observare)al soldurilor elementelor de pasiv în lei și în valută din bilanțurile băncilor (cu excepția pasivelor interbancare, a obligațiilor către BNR și a capitalurilor proprii).
2. ratele RMO pot fi diferențiate atât în funcție de moneda de constituire, cât și în funcție de scadența reziduală a elementelor incluse în baza de calcul)mai mică sau mai mare de 2 ani).
3. intervalul de timp pentru care se determină baza de calcul.
RMO ca nivel mediu zilnic al disponibilităților menținute pe parcursul perioadei de aplicare.
4. deficitului de rezerve i se aplică o dobândă penalizatoare, iar abaterile

repetate se sancționează.

aceasta.

risc – (engl. risk):

Probabilitatea ca un rezultat să nu se realizeze conform așteptărilor. Riscul poate fi măsurat, fiind astfel diferențiat de incertitudine. În termeni financiari, riscul se referă la probabilitatea unei pierderi financiare.

risc de credit – (engl. credit risk): riscul de pierderi financiare cauzat de neîndeplinirea totală sau parțială de către contrapartidă a obligațiilor care îi revin. Riscul de credit prezintă două forme principale:

1. riscul de nerambursare.
2. riscul de spread.

riscul de nerambursare – (engl. default risk):

riscul ca debitorul să nu dorească sau să fie în imposibilitate de a-și îndeplini obligațiile contractuale parțial sau total. Debitorul este considerat în stare de "nerambursare" atunci când:

1. întârzierea la plată depășește 90 de zile pentru orice obligație către instituția de credit.
2. instituția de credit consideră că, fără a recurge la măsuri precum executarea garanției, este imposibil ca debitorul să își plătească în întregime obligația față de

riscul de piață – (engl. market risk):

se referă la modificările survenite în valoarea instrumentelor sau contractelor deținute de bancă datorită fluctuației prețurilor activelor sau mărfurilor tranzacționate, precum și de fluctuațiile ratelor de dobândă, cursurilor de schimb sau a altor indici de piață.

riscul de spread – (engl. spread risk):

riscul ca valoarea de piață a instrumentului de credit să se reducă datorită modificărilor intervenite în bonitatea debitorului, situație în care rating-ul contrapartidei se deteriorează în raport cu momentul acordării creditului.

riscul eroziunii capitalului –

(engl. risk of capital erosion):

posibilele pierderi pe care le poate suferi creditorul prin faptul ca valoarea reală a ratelor de rambursare a împrumutului, nu pot acoperi integral capitalul împrumutat, poartă denumirea de riscul eroziunii capitalului.

ROBID - (Romanian Interbank Bid Rate):

Reprezintă o medie a ratelor dobânzii la depozitele atrase pe piața interbancară. Pentru o bancă, realizarea depozitelor la o

altă bancă la o rată apropiată de ROBID reprezintă un venit, de aceea ROBID ar trebui să fie mai mare decât rata dobânzii la depozitele atrase de la clienții nebancari, care reprezintă cheltuieli;

ROBOR - (Romanian Interbank Offered Rate):

Rata medie a dobânzii pentru împrumuturile acordate pe piața interbancară; rata dobânzii percepute de o bancă pentru creditele acordate este mai mare decât ROBOR, întrucât din suma încasată banca trebuie să acopere costul resurselor obținute din credite pe piața interbancară. Având în vedere faptul că băncile se pot împrumuta la o rată a dobânzii apropiată ROBOR de la bănci comerciale, ROBOR ar trebui să fie mai mică decât rata dobânzii la creditele acordate de bancă clienților nebancari, în scopul realizării de profit.

Ratele ROBID și ROBOR sunt calculate pentru diferite maturități: overnight, 1 zi, începând din ziua lucrătoare următoare datei fixingului (tomorrow next), 1 săptămână, 1 lună, 3/6/9/12 luni.

Sistemul European al Băncilor Centrale (SEBC) - (**European System of Central Banks**):

SEBC constă din Banca Centrală Europeană și băncile centrale ale tuturor statelor membre ale UE – indiferent dacă se află sau nu în zona euro. Consiliul General al SEBC

este format din președintele și vicepreședintele SEBC, împreună cu guvernatorii băncilor centrale ale celor 27 de state membre (consultați și partea referitoare la Eurosistem).

S

Scadență – (engl. maturity/ due data/term/time limit):

data când o obligație, o datorie sau o parte din aceasta, trebuie rambursată. Scadența poate fi:

- scadență comună(engl.equation of payment).
- scadență medie(engl.mean due date).

scadența sau maturitatea depozitului – (engl. deposit maturity):

la scadență există posibilitatea de a opta pentru:

- închiderea depozitului cu plata capitalului (suma inițială depusă) și a dobânzii;
- prelungirea automată a depozitului;

În cazul depozitelor cu prelungire automată se poate opta pentru plata dobânzii sau pentru capitalizarea acesteia. Prelungirea automată a unui depozit

reprezintă continuarea depozitului pentru o perioadă egală cu cea anterioară.

Capitalului inițial i se poate adăuga (capitalizare), sau nu dobânda ținută pe termenul anterior. Depozitul se va prelungi cu rata dobânzii practică de către bancă la data prelungirii.

scontare – (engl. discount/discounting):

vânzarea unei creanțe către o terță persoană, prin deducerea din valoarea acesteia a scontului. Scontarea este realizată de către băncile comerciale în favoarea agenților economici posesori de efecte de comerț.

scont – (engl. discount):

necesitatea obținerii sumei de bani înainte de scadență, determină pe posesorul cambiei de a negocia efectul la o bancă comercială.

Banca scontează efectul de comerț, adică achită posesorului cambiei suma prin anticipație. Suma achitată de către bancă nu este egală cu valoarea nominală a cambiei ci mai mică. Reducerea făcută din valoarea nominală a cambiei se numește scont, fiind dobânda reținută de către banca comercială în urma preluării efectului de comerț de la deținătorul acesteia sau înainte de scadență.

Deci, scontul este egal cu dobânda valorii nominale calculate pe numărul de zile cuprins între ziua negocierii cambiei și ziua scadenței ei. Scontul sau dobânda percepută de către banca comercială se calculează

după relația:

$$S = (V_n \times t_s \times n) / 100 ;$$

unde:

S – scontul

V_n – valoarea nominală a cambiei, egală cu valoarea mărfurilor vândute pe credit comercial

t_s – taxa scontului, rata dobânzii practică de banca comercială pentru scontarea cambiilor de la agenții economici

n – numărul de zile de la negociere la scadență

Prin diminuarea valorii nominale cu scontul, se obține valoarea reală a cambiei, adică suma pe care o primește deținătorul cambiei de la banca comercială prin scontarea efectului de comerț de către aceasta din urmă.

$$V_r = V_n - S;$$

sau

$$V_r = V_n - [(V_n \times t_s \times n) / 100]; \quad V_r = V_n (1 - t_s \times n / 100);$$

unde:

V_r – valoarea reală a cambiei

servicii bancare de tip electronic – (engl. electronic banking type):

o bancă are posibilitatea de a oferi produse și servicii bancare prin mijloace și facilități electronice, cum ar fi: telefonul, calculatorul personal, pagerul, notebook și alte instrumente similare. Principalele tipuri

de servicii electronice oferite de bănci prin internet pot fi grupate în două categorii:

1. servicii electronice informaționale.
2. servicii electronice tranzacționale.

servicii electronice informaționale – (engl. informational e-services):

în această categorie de servicii bancare de tip electronic, se încadrează:

- oferirea de informații despre conturi;
- extrase de cont;
- istoricul operațiunilor;
- cursuri de schimb valutar;
- evaluarea rezultatelor unor operațiuni ipotetice;
- servicii de cash management;
- informații despre instituția bancară;
- asistență tehnică;

servicii electronice tranzacționale – (engl. transactional e-services):

- închiderea/deschiderea unui cont bancar;
- transfer de sume între conturi ale aceluiași utilizator;
- operațiuni cu carduri;
- plasarea de instrucțiuni de plată;
- operațiuni cu cecuri bancare;
- constituirea de depozite bancare;
- operațiuni de schimb valutar;
- negocierea de tarife preferențiale;
- solicitarea emiterii unei scrisori de credit, garanție bancară, de bonitate;

- solicitarea unui împrumut bancar;

servicii de cash management – (engl. cash management services):

sunt servicii oferite contra unui tarif de utilizare lunar, fiind furnizate de bănci care au posibilitatea de a contacta persoane specializate în domeniul financiar- bancar, sau au personal instruit în acest sens. Aceste servicii cuprind informații cu titlu de recomandări, informări periodice despre tendințe de pe piața bancară, servicii de consultanță financiar- bancară, informații despre ce servicii le recomandă acești specialiști utilizatorilor interesați cu privire la gestionarea resurselor proprii și ale corporațiilor pe care le reprezintă clientul;

sistem bancar – (engl. banking system):

este constituit dintr-un ansamblu de instituții financiare(băncile), înzestrate cu capacitatea legală de a executa ordinele clienților lor referitoare la plăți sau încasări în contul sau în numele acestora.

Sistemul bancar din Romania este **un sistem ierarhic**(în virtutea relației de subordonare a băncilor comerciale față de Banca Centrală); **este un sistem independent**(privit atât din perspectiva refinanțărilor cât și din cea a sensibilității de imagine); **este un sistem difuzat**(se dezvoltă în rețea), fiind structurat pe două nivele: Banca Națională a României cu rol de Bancă Centrală, ca unică entitate și restul

societăților bancare, constituite ca societăți comerciale, cu o largă participare de capital (public, mixt, autohton și străin).

Sistemul European al Băncilor

Centrale (SEBC) – (engl. European System of Central Banks - ESCB): Sistemul bancar central al Uniunii Europene. Cuprinde Banca Centrală Europeană și băncile centrale naționale ale tuturor statelor membre ale UE (băncile centrale naționale ale statelor membre ale UE a căror monedă nu este euro nu sunt implicate în politica monetară a Eurosistemului, deoarece acestea își păstrează încă, conform legislației, responsabilitatea în domeniul politicii monetare).

sistem monetar – (engl. monetary system): ansamblu de reglementări, norme legale, instituții prin care se asigură îndeplinirea de către monedă a funcțiilor sale și reglementările pe baza cărora statul supraveghează relațiile monetare dintr-o țară. Elementele sistemului monetar sunt: unitatea monetară; crearea și punerea în circulație a mijloacelor de plată și schimb; stabilirea regulilor de utilizare a instrumentelor și mijloacelor de schimb emise.

Sistemul Monetar European

– (engl. European Monetary System):

regimul cursului de schimb stabilit în anul 1979 în vederea promovării unei mai strânse cooperări în domeniul politicii monetare între băncile centrale din statele membre ale Comunității Economice Europene (CEE), cu scopul creării unei zone de stabilitate monetară în Europa. Principalele componente ale sistemului au fost ECU – European Currency Unit (un coș monetar compus din suma valorilor fixe ale monedelor statelor membre ale CEE), mecanismul cursului de schimb (ERM – Exchange Rate Mechanism), precum și diverse mecanisme de credit. A fost înlocuit de ERM II la începutul etapei a treia a Uniunii Economice și Monetare (1 ianuarie 1999).

Statele membre din zona euro - (engl. euro area Member States):

Statele membre din zona euro sunt acele țări UE care au adoptat euro ca monedă națională. În 1999, când a fost creată zona euro, ea avea 11 membri, numărul crescând la 12 în anul 2001, în momentul aderării Greciei. În prezent numărul total al statelor membre este de 19.

swap:

achiziționarea la vedere a unei sume de bani într-o anumită valută străină contra echivalentului într-o altă valută, calculat la cursul în vigoare dintre cele două valute în

momentul considerat, vânzându-se concomitent, la un anumit termen, suma respectivă de valută stăină contra echivalentului în cealaltă valută, calculat la cursul dintre cele două valute cotate pentru termenul respectiv.

Unele analize includ în această categorie și tranzacții de tip swap pe rata dobânzii care presupun și un risc valutar. Acestea sunt tranzacții în care schimbul dintre cele două părți reprezintă diferența de dobândă (în care cel puțin una este variabilă), calculate pentru două sume, numite valori noționale, exprimate în valute diferite.

T

taxa scontului – (engl. discount interest rate):

rata dobânzii pe care o bancă comercială o percepe la operațiile de scontare a efectelor de comerț(cambii).

titluri de credit/de valoare - (engl. securities):

înscrisuri reprezentând o obligație a debitorului de a rambursa la scadență o sumă de bani determinată și de a plăti o dobândă; nu au valoare proprie, fiind

concomitent simbol al banilor și document de expresie a relațiilor de credit dintre debitori și creditori. Pot fi pe termen scurt (efecte de comerț), sau pe termen lung (rente, obligațiunile).

Tratatul de la Maastricht

Tratatul privind Uniunea Europeană a fost aprobat de Consiliul European de la Maastricht din 1991 și a intrat în vigoare în 1993. El este cunoscut și ca „Tratatul de la Maastricht”. Decizia de a continua cu Uniunea Economică și Monetară (UEM) este înscrisă în acest Tratat, care a dus la lansarea UEM și a monedei euro. Tratatul de la Maastricht a fost modificat prin tratatele ulterioare.

T

țintirea directă a inflației – (engl. inflation targeting):

strategie de politică monetară ce implică stabilirea unei ținte pentru nivelul ratei inflației, pe o anumită perioadă de timp, țintă ce trebuie atinsă cu ajutorul măsurilor luate în politica monetară pentru a se asigura stabilitatea prețurilor.

țintă de inflație – (engl. inflation target):

nivel punctual pentru creșterea agregată a prețurilor într-o anumită perioadă. Țintele de inflație sunt exprimate în termenii variației anuale a indicelui prețurilor de consum și sunt stabilite ca punct central încadrat de un interval de variație de +/-1 puncte procentuale.

V

Uniunea Economică și Monetară (UEM)

- (engl. Economic and Monetary Union):

Uniunea Economică și Monetară (UEM) reprezintă un pas major pe calea integrării economice în UE. Ea se constituie din patru elemente importante: coordonarea stabilirii politicii economice, coordonarea politicilor fiscale, înființarea Băncii Centrale Europene și crearea monedei unice. Lansarea a avut loc în 1 ianuarie 1999. Toate statele membre fac parte din UEM, deși nu toate au adoptat încă moneda euro.

V

valoare nominală – (engl. face value):

valoarea unui activ financiar înscrisă pe documentul ce reprezintă acel activ; valoarea la care este emis și care este înscrisă pe fața acestuia.

valoare reală – (eng. real value):

valoarea unei cambii rezultată din diminuarea valorii sale nominale cu scontul; valoarea pe care o primește posesorul cambiei la data negocierii acesteia la o bancă comercial, care este valoarea cambiei la acea dată.

valoare paritară – (engl. par value):

valoarea oficială a unei unități monetare naționale fixată prin lege, servește la stabilirea parității monetare.

valoarea viitoare a banilor – (engl. Future Value-FV):

Reprezintă suma de bani ce va fi deținută la un moment viitor de o persoană care investește în prezent, ținând cont de ratele dobânzii (ratele de rentabilitate) înregistrate în prezent pe piață.

valoarea prezentă a banilor -

(engl. Present Value-PV):

Reprezintă suma de bani care trebuie investită în prezent pentru a produce în viitor, ținând cont de ratele dobânzii (ratele de rentabilitate) înregistrate în prezent pe piață, o sumă prestabilită.

valută – (engl. currency):

unitate monetară a unei țări care poate îndeplini funcția de instrument de plată și de rezervă cu caracter internațional; sunt considerați valută, toți ceilalți bani, chiar dacă nu sunt convertibili, în situația în care sunt deținuți de o persoană din altă țară, care vizitează țara a cărei monedă este neconvertibilă.

VaR - value at risk:

valoarea de risc este o încercare de a reprezenta printr-un singur număr riscul total dintr-un portofoliu de active financiare. Chiar dacă "valoarea riscată" este un termen foarte general și are aplicații multiple, este de obicei foarte utilizat de băncile de investiții pentru a măsura riscul pieței în portofoliile lor de bunuri, însă nu oferă informații asupra severității pierderii. Alte măsuratori ale riscului includ volatilitatea/ devierea standard, semivariația (sau riscul scadent) și căderea anticipată (expected

short fall). Valoare riscată are 3 parametri: - orizontul de timp analizat poate avea legătură cu perioada de timp în care o instituție financiară este hotărâtă să-și țină portofoliul sau poate avea legătură cu perioada de timp necesară pentru a-l lichida. Perioadele cele mai întâlnite sunt de : o zi, 10 zile sau un an. - nivelul de încredere care este intervalul estimat în care VaR nu este așteptată să depășească pierderea maximă.

virament – (engl. bank transfer):

deplasarea dintr-un cont bancar în altul, operația prin care soldul unui cont bancar este majorat prin micșorarea soldului celui alt cont.

viteza de circulație a banilor – (engl. velocity of circulation):

numărul mediu de operațiuni de vânzare cumpărare și de plăți pe care o unitate monetară le mijlocește într-o anumită perioadă de timp.

volatilitatea - (engl. volatility):

Atunci când ratele inflației sunt volatile, ele variază rapid în timp, pe direcție ascendentă și descendentă și cu diferențe relativ mari. Ratele volatile ale inflației creează nesiguranță cu privire la prețurile viitoare și descurajează investițiile.

W

Web Informațional:

nivel (inferior I-Banking) are doar rol de informare. Pagina de Web conține informații de marketing despre produsele și serviciile băncii; riscul atașat este relativ redus, dacă sistemele de informare nu conțin o legătură între serverul pe care este instalat site-ul băncii și rețeaua internă a băncii. Acest nivel al I-Banking poate fi utilizat atât de instituția bancară, cât și de părți terțe implicate;

Web Tranzacțional:

acest nivel permite clienților să execute tranzacții, expunând banca la riscuri mai mari decât nivelul informațional.

Paginile Web tranzacțional permit clienților să cumpere produse și servicii și să efectueze tranzacții on-line.

Tranzacțiile pot include activități cum ar fi:

- deschiderea și accesarea unui cont
- solicitarea unui împrumut
- plata de facturi și transferul de fonduri

Deoarece există în mod necesar o conexiune între utilizatorul extern și bancă sau sistemele interne ale furnizorului de

servicii, acest tip de Internet Banking introduce riscuri net superioare, motiv pentru care sunt necesare sisteme de control intern.

Z

Zona euro- (engl. Eurozone):

zona care cuprinde statele membre ale UE a căror monedă este euro și unde politica monetară unică constituie responsabilitatea Consiliului Guvernatorilor Băncii Centrale Europene. În prezent, zona cuprinde următoarele state: Belgia, Franța, Germania, Italia, Luxemburg, Olanda, Irlanda, Grecia, Spania, Portugalia, Austria, Finlanda, Malta, Cipru, Slovenia și Slovacia.

BIBLIOGRAFIE

- Adrian, T. (2014). „Financial stability policies for shadow banking.” *FRBNY Staff Report* (Vol.664). New York.
- Albulescu, C. T. (2009). „The role of the monetary policy in asset prices volatility correction: the Romanian case.” *Theoretical and Applied Economics*, 12 (541).
- Andrieș, A. (2010). *Performanța și eficiența activității bancare*. Iași: Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași.
- Andrieș, A., Cocris, V., Plescau, I. (2015). Low Interest Rates and Bank Risk-Taking: Has the crisis changed anything? Evidence from Eurozone. *Review of Economic and Business Studies*, 8(1), pp. 127-150.
- Antoși, D., Stere, T., Udrea, I., Bistriceanu, G., Botezatu, A. (2007). „Evoluții monetare în economia românească: determinanți și implicații.” *BNR, Caiet de studii*, 21, 1-100. bnr.ro/files/d/Pubs_ro/Caiete/2007cs21.pdf.
- Andrieș, A., Melnic, F., Pleșcău I., Sprincean, N. (2017). *Riscuri bancare și stabilitate financiară. Rolul guvernantei și al reglementărilor*. Iași: Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”.
- Avouyi, S., Horny, G., Sevestre, P..(2017). The stability of short-term interest rate pass-through in the euro area during the financial market and sovereign debt crisis. *Journal of Banking and Finance*, 79, pp. 74-94.
- Balthazar, L. (2006). *From Basel 1 to Basel 3 The Integration of State of the Art Risk Modelling in Banking Regulation*. Basingstoke: Palgrave Macmillan.
- Bantaș, A. (1994). *Dicționar român-englez*. București: Editura Teora.
- Bantaș, A. (1994). *Dicționar român-englez*. București: Editura Teora.
- Bernanke, B. (2013). Some Reflections on the Crisis and the Policy Response. *Speech delivered at “Rethinking Finance”, a conference sponsored by the Russell Sage Foundation and Century Foundation*, New York, April 13.
- Bojeșteanu E. (2010). *Relații monetar-financiare internaționale*. București: Editura ASE.
- Bojeșteanu, E., Ciurilă, N., Grigore, A., Dumitrescu, B., Trifan, A. (2009). *Monedă și bănci. Culegere de aplicații*. București: Editura Didactică și Pedagogică, R.A.

- Borio, C., Zhu, H. (2012). Capital regulation, risk-taking and monetary policy: A missing link in the transmission mechanism? *Journal of Financial Stability*, 8, pp. 236-251.
- Botiș, S. (2008). *Monedă și credit*. Brașov: Editura Universității „Transilvania” din Brașov.
- Botiș, S. (2009). *Produse și servicii bancare*. Brașov: Editura Universității „Transilvania” din Brașov.
- Botiș, S. (2010). *Operațiunile instituțiilor de credit*. Brașov: Editura Universității „Transilvania” din Brașov.
- Botiș, S., Dincă, G., Dincă, M. (2006). *Finanțe, monedă și credit. Noțiuni teoretice și aplicații practice*. Brașov: Editura Universității „Transilvania” din Brașov.
- Bowdler, C., Radia, A. (2012). Unconventional monetary policy: The assessment. *Oxford Review of Economic Policy*, 28(4), pp. 603-621
- Busuioceanu, S. (2012). *Expertiza Contabilă – Teorie și practică*. Brașov: Editura Universității „Transilvania” din Brașov.
- Căpraru, B. (2023). *Management bancar*. București: Editura C.H. Beck.
- Căpraru, B., Apostoaie, C. M., Cazan, S. A., Pintilie, N. L., Terinte, P. A. (2017). *Competition, Risk Taking and Financial Stability in Banking – A Literature Survey*. Iași: Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”.
- Cerna, S. (2006). *Teoria zonelor monetare optime*. Timișoara: Editura Universității de Vest.
- Choudhry, M. (2022). *Principles of Banking*. Second Edition, John Wiley & Sons Inc, UK.
- Cocriș, V., Chirlesan D. (2009). *Managementul bancar & analiza de risc în activitatea de creditare*. Iași: Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”.
- Cucsa, A. (2019). *Globalizarea și integrarea europeană în banking – analiza procesului a performanței și riscului în bănci*. Teză de doctorat – Rezumat. Galați: Seria Economie Nr.17, Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați, Școala Doctorală de Științe Socio-Umane, p.6.
- Dardac, N., Barbu, T. (2005). *Monedă, bănci și politici monetare*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
- Dedu, V., Bistriceanu, G. (2010). *Gestiune bancară, culegere de aplicații*. București: Editura Economică.
- Dornbusch, R., Fischer, S. (2007). *Macroeconomie*. București: Editura Economică.

- Eleodor, A. M. (2022). *Managementul activelor bancare. Provocările viitorului*. Craiova: Editura Universitaria.
- Financial Institutions. *Working Paper 266, National Bureau of Economic Research*.
- Greener, M. (2001). *Dicționar de business englez-român*. București: Editura Universal Dalsi.
- Hudgins, C. S. (2012). *Bank Management & Financial Services*. McGraw-Hill Education-Europe.
- Ilie, M. (2003). *Tehnica și managementul operațiunilor bancare*. București: Editura Expert.
- Ivașcu, S. (2018). *Strategie de dezvoltare pentru bănci în urma crizei economico-financiare*. Teză de doctorat, Universitatea Politehnica Timișoara. Timișoara: Editura Politehnica.
- King, M. (2013). The Basel III Net Stable Funding Ratio and bank net interest margins. *Journal of Banking & Finance*, 37, pp.4144-4156.
- Lapteș, R. (2013). *Audit financiar*. Editura Universității „Transilvania” din Brașov, Brașov.
- Mankiew, N. G. (2002). *“Macroeconomics”*. Worth Publishers, 5th Edition.
- Manolescu, Ghe. (2001). *Monedă și management bancar. Probleme, teste, grile, concepte*, București: Editura Fundației România de Măine.
- Mălin, M., Rădoi, G. (2014). „Influența marketingului financiar-bancar asupra indicatorilor de performanță bancară.” *Colecția de Working Papers ABC-ul Lumii Financiare, WP Nr.2/2014*, p. 288.
- Matthews, K., Thompson, J. (2024). *Economics of Banking*, third edition. John Wiley & Sons Inc, UK.
- Matias, E.A. (2008). *Managementul performanței și riscului în băncile comerciale din România*. Cluj-Napoca: Casa Cărții de Știință.
- Mishkin, F.S. (2007). *The Economics of Money, Banking, and Financial Markets*. Pearson Adisson Wesley, 8th Edition.
- Mishkin, F.S., Strahan, Ph. (1999). What Will Technology Do to Financial Structure. *NBER Working Paper Series*.
- Moinescu, B., Codîrlaşu, A. (2009). *Strategii și instrumente de administrare a riscurilor bancare*. București: Editura ASE.
- Nedelcu, M. (2014). „Impactul Basel III în performanța sistemului bancar românesc.” *Articol științific – Managementul intercultural volumul XVI Nr.1(30)*, p.159.

- Popovici, A. N., Turliuc, D. (2014). „The effects of cross-border bank mergers and acquisitions on the productivity of credit institutions.” *Cross-Cultural Management Journal*, 1(5), pp.157-167.
- Saunders, A. (2016). *Financial Institutions Management. A Risk management Approach*. McGraw-Hill Education.
- Stoica, M. (1999). *Management bancar*. Brașov: Editura Economica.
- Strong, R. A. (2014). *Portofolio Construction, Management and Protection*, 2nd edition. Thomson Learning.
- Trenca, I. I. (2004). *Metode și tehnici bancare*. Cluj- Napoca: Editura Cartea Cărții de Știință.
- *** (1993). *Webster's Ninth New Collegiate Disctionary*, Merriam-Webster Inc., Publishers.
- *** (1990). *A Concise Dictionary of Business*. Oxford: Oxford University Press.
- ***European Central Bank (2004). “*The Monetary Policy of ECB*”
www.ecb.int/pub/pdf/other/monetarypolicy2022en.pdf.
- ***Proceedings of the Fourth ECBCentral Banking Conference (2022). „*The Role of Money – Money and Monetary Policy Conduct in the Twenty – First Century*”
<http://www.ecb.int/events/conferences/htm/cbc4.en.html>.
- *** (1998). *The Pocket Oxford Dictionary*. Oxford: Clarendon Press.
- *** Revista Română de Statistică, Analiza eficienței activității bancare în condițiile riscului asumat, Supliment Nr.2/2018, pp.39. https://www.revistadestatistica.ro/supliment/wp-content/uploads/2018/02/RRSS_02_2018_A3_RO.pdf
- *** Revista Română de Statistică, Managementul riscului operațional în activitatea bancară, Supliment, Nr.9,/2020, p.35. <https://www.revistadestatistica.ro/supliment/2020/10/revista-romana-de-statistica-nr-9-2020/>
- *** Revista Română de Statistică, Modelul de analiză a sensibilității indicatorilor de risc al băncii, la, variația, ratei dobânzii, Supliment, Nr. 12/2017, p.56. https://www.revistadestatistica.ro/supliment/wpcontent/uploads/2017/12/rrss_12_2017_A4_RO.pdf
- ***Revista Română de Statistică, Modelul de gestiune a riscului de capital în sistemul bancar, Supliment Nr.1/2018, p.96.

Sorina BOTIȘ

***Revista Română de Statistică, Modelul de gestiune a riscului de capital în sistemul bancar, Supliment Nr.1/2018, pp.96.

https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/177_180_Tendinte%20contemporane%20in%20administrarea%20performantelor%20bancare.pdf

*** IMF. (2013). Global Impact and Challenges of Unconventional Monetary Policies. *IMF Policy Paper*, October 2013.

<https://www.imf.org/external/np/pp/eng/2013/090313.pdf>

***Banca Națională a României, 2017, Raport anual, pp.119-120.

***Banca Națională a României, 2018, Raport anual, pp.141.

***Banca Națională a României, 2019, Raport anual, pp.157-158.

***Banca Națională a României, Decembrie 2018, Raport asupra stabilității financiare, pp.80-81.

***Banca Națională a României, Iunie 2020, Raport asupra stabilității financiare, pp.50-67.

***Banca Națională a României, Iunie 2021 Raport asupra stabilității financiare, pp.76-77.

***Banca Națională a României, Iunie 2022, Raport asupra stabilității financiare, pp.46-71.

***Banca Națională a României, Decembrie 2023, Raport asupra stabilității financiare, pp.76-87.

***Banca Națională a României, Iunie 2024, Raport asupra stabilității financiare, pp.82-90.

WEBOGRAFIE:

- <https://www.bnr.ro/page.aspx?prid=17337>
- <https://www.bnro.ro/Raport-asupra-infla%80%9biei-27498.aspx>
- <https://www.bnr.ro/page.aspx?prid=17436>
- <https://www.bnr.ro/Rata-dobanzii-de-politica-monetara-1744-Mobile.aspx#>
- <https://www.bnro.ro/Buletinul-economic-al-BCE-3222.aspx>
- <https://www.bnr.ro/1980-masa-monetara-m3-si-contrapartida-acesteia>
- <https://www.bnr.ro/1981-credite-acordate-gospodariilor-populatiei>
- <https://www.bnro.ro/Raport-statistic-606.aspx>
- <https://www.bnro.ro/Masa-monetara-M3-si-contrapartida-acesteia-5171.aspx>
- <https://www.ecb.europa.eu/ecb/html/index.ro.html>
- <https://www.ecb.europa.eu/explainers/tell-me/html/what-is-monetary-policy.ro.html>
- <https://www.ecb.europa.eu/explainers/topic/monetary-policy/html/index.ro.html>
- https://www.ecb.europa.eu/explainers/tell-me-more/html/benchmark_rates_qa.ro.html
- <http://www.bnro.ro/Statistica-87.aspx-Statistică>
- <http://www.bnro.ro/Publicatii-periodice-204.aspx>
- [https://www.bnr.ro/Operatiunile-de-piata-monetara-\(open-market\)-3328.aspx](https://www.bnr.ro/Operatiunile-de-piata-monetara-(open-market)-3328.aspx)
- <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>
- <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/statistics/themes>
- <http://statistici.inss.ro/shop/>
- <http://statistici.insse.ro/shop/?page=ipc1&lang=ro>
- <https://insse.ro/cms/ro/content/ipc%E2%80%93serie-de-date-anuala>
- https://insse.ro/cms/sites/default/files/com_presa/com_pdf/ipc10r24.pdf
- <https://ec.europa.eu/eurostat/web/europe-2020-indicators>
- https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/prc_hicp_manr/default/table?lang=en
- https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en/prc_hicp_esms.htm
- https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/explore/all/all_themes?lang=en&display=list&sort=category
- https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en/prc_ppp_esms.htm

Sorina BOTIȘ

https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en/ei_mf_esms.htm

https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en/irt_h_mr3_esms.htm